

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškimi pri-
driji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD 1

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 209 (13.147)

Trst, četrtek, 22. septembra 1988

Konec »krize«
palermškega sodstva

Falcone ostane v Palermu

Tudi v Kalabriji izbruhnila sodna afera

PALERMO — Preiskovalni sodnik Giovanni Falcone bo ostal v Palermu in ne bo zapustil protimafijskega *poola*. Nekaj dni po dokončni »razsodbi«
Višjega sodnega sveta je Falcone prekinil svoj molk in izjavil, da je umaknil pismo, ki ga je julija letos naslovil na predsednika palermškega sodišča Palmerija. Sodnik Falcone je v svojem pismu prosil predsednika sodišča, naj ga premesti nekam daleč proč od palermških sodnih zdrah, in tako sprožil še dodatne polemike v že tako vroči » aferi Palermu«.

Stališče preiskovalnega sodnika Falconeja je sedaj jasno. Sprejel je sklepni dokument Višjega sodnega sveta in pristal na prošnje kolegov, ki so ga rotili, naj ne zapusti protimafijskega *poola*, obenem pa je pokazal, da namerava še naprej zagovarjati svojo preiskovalno metodologijo. Falconejevo stališče glede protimafijskega boja je sicer v odločnem nasprotju s kolegom Melijem, ki je trenutno na čelu palermške sodne palače, »palače strupov«, kot ji pravijo nekateri.

V Palermu je sodnega izjemnega stanja menda konec, odpira pa se nova afera v Kalabriji, kjer je pravkar izbruhnil »primer Crotone«. Minister za pravosodje Vassalli bo v prihodnjih dneh obiskal kalabrijsko mesto, kjer so se sodniki uprli nesprejemljivim pogojem dela. Letno bi morali izdati 9 tisoč rozsodb, trenutno pa imajo na zalogi kar 20 tisoč sodnih postopkov in manj sodnikov kot je prstov na eni roki. Od ministra zahtevajo sodelovanje, predvsem pa vsaj toliko sodnikov, kot jih premorejo druga večja sodišča.

Medtem ko se De Mita dobrika komunistom

Odprava tajnega glasovanja še vedno predmet pogajanj

Tudi opozicijske stranke naj bi imele možnost soodločanja - PSI svari demokristjane, naj ne spreminjajo političnih dogovorov, na katerih temelji vlada

DUŠAN KALC

RIM — Pozornost političnih sil je vse bolj osredotočena na razpravo o reformi tajnega glasovanja. Bliža se namreč ura odločilnega parlamentarnega spopada. Medtem so že v polnem teku besedni dvoboji na razdaljo in tu pa tam je slišati tudi topovske salve, ki naj bi zmeščale razvrščene vojske za okopi. V vseh strankah je čutili precejšnjo napetost. Vse se namreč zavedajo, da bo od izida soodločanja o tajnem glasovanju marsikaj odvisno v prihodnjih mesecih in letih. V precejšnji meri bo od tega odvisna usoda parlamenta in sama oblika bodočega demokratičnega ustroja države. Hrkati pa predstavlja ta spopad izredno preizkušnjo za vlado. Razprava v teku zna namreč biti polna predvidenih in nepredvidenih zased, pasti in čeri, med katerimi se lahko raztrešči sedanja vladna večina, kar bi prav gotovo imelo za posledico predčasne volitve. Vsem strankam je zato jasno, da je v teku pomembna partija in vse bodo skušale odigrati najboljšo karto.

Medtem ko je v prejšnjih dneh kazalo, da se bo vse odigralo v obliki odločnega spopada med vladno večino in opozicijo, se je v zadnjem času položaj nekoliko spremenil. Komunistična partija, ki je nejevoljno zatrjevala, da so De Mita in njegovi zavezniki izdali predhodna zagotovila pred oblikovanjem vlade in da ukinitev tajnega glasovanja brez

vzporednega spreminjanja parlamentarnega pravilnika vodi izključno v nadoblast strankarskih tajništev in k vse večji kontroli vlade nad parlamentarnim delom, je znatno omilila svoj pritisk. Occhetto je na včerajšnjih in predvčerajšnjih srečanjih s sindikati dejal, da KPI nima nobenega namena, da bi šla v tej debati na nož. De Miti pa je posredno sporočil, da je pripravljen na pogajanja pred začetkom razprave v poslanski zbornici.

Krščanska demokracija pa je prav tako pripravljena na zblíževalni korak. De Mita je včeraj poslal dolgo pismo dnevniku La Repubblica, s katerim se obrača v prvi vrsti na komuniste in v katerem zagotavlja, da rešiti najprej vprašanje tajnega glasovanja še ne pomeni zanemariti drugih institucionalnih problemov. Vlada ni pozabila na probleme drugih strank, pravi De Mita, kot ne išče spopada, temveč dialog in soočanje.

To dobrikanje med KPI in KD ni vseh Craxiju. Pred svojim odhodom v Maroko je sporočil, da je De Mita dolžan spoštovati sporazum večine. V tem sporazumu pa je rečeno, da je ena od glavnih nalog večine, da poskrbi za odpravo tajnega glasovanja brez dodatnih koncesij temu ali onemu. Socialisti se očitno bojijo, da bi morebitno zblížanje med komunisti in demokristjani ošibilo njihov položaj.

Če so se torej odnosi med večino in opozicijo nekoliko zmeščali, so se nasprotno skali- li odnosi v večini sami. Najvidnejši pokaza-

telj te zmešnjave je že sam pristop parlamenta do reševanja tega kočljivega vprašanja. Poslanska zbornica in senat sta namreč izbrala vsak svojo pot pri izbiri postopka obravnave tajnega glasovanja, tako da je prišlo med njima do neke vrste antagonizma. Potem ko so v poslanski zbornici sklenili, da prepustijo rešitev vprašanja skupščini, si v senatu prizadevajo, da bi senatni odbor za pravilnik prišel do neke zadovoljive kompromisne rešitve še pred razpravo v zbornici. Včeraj je odbor sklenil, da do začetka prihodnjega tedna formulira konkretne predloge o tajnem glasovanju, o novih oblikah proračunske razprave ter o načinih obravnave raznih zakonskih ukrepov, in sicer na osnovi predlogov, ki sta jih predstavila demokristjanska senatorja Lipari in načelnik senatne skupine Mancino. Senatorka namreč predlagata, da bi o vprašanjih, ki zadevajo razne pravice do svobode, ohranili (ali celo raztegnili, kot za primer pravic družine) tajno glasovanje.

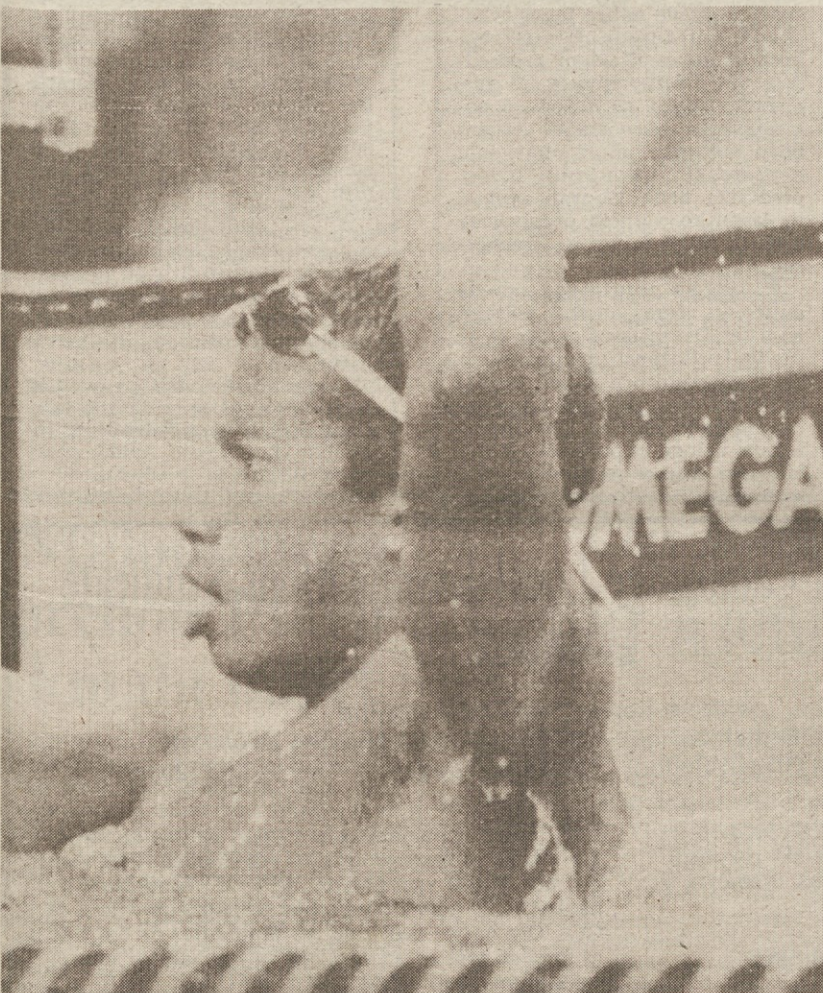
Gre skratka za to, da bi tudi opozicijskim strankam zagotovili možnost soodločanja. Ta stališča, ki uživajo podporo republikancev, so seveda naletela na nov val polemik. Najglasnejši je bil načelnik socialistične senatne skupine Fabbri. Poudaril je, da njegova stranka sicer še ni sprejela nobene odločitve v zvezi z novimi predlogi, vendar je posvaril pred skušnjavami, da bi spreminjali politične dogovore, ki so omogočili sestavo De Mitove vlade.

24. olimpijske igre

Za Italijo in Jugoslavijo včerajšnji dan spet uspešen

SEUL — Tudi včerajšnji dan na 24. olimpijskih igrah v Seulu je bil za Italijo in Jugoslavijo zelo uspešen.

Italija je v floretu osvojila zlato kolajno s Stefanom Cerionijem, s plavalcem Stefanom Battistellijem pa bronasto kolajno.

Po pravi »sramoti«
proti Zambiji so italijanski nogometaši v 3. kolu premagali Irak z 2:0 in se uvrstili v četrtfinale.

Jugoslaviji pa je odlična Jasna Še-

karić po bronu prisvojila še zlato v streljanju.

Včerajšnji dan pa je potekal v znamenju plavalcev in plavalk, ki so izboljšali kar tri svetovne rekorde. Na 100 m delfin pa je presenetljivo zmagal predstavnik Surinama Anthony Nesty (na sliki, telefoto AP), kar je seveda prva zlata kolajna te države na OL.

Več o olimpijskih igrah na straneh 12, 13 in 14.

Splošne vsedržavne stavke pa za sedaj ne bo

Sindikati negativno ocenili včerajšnji sestanek z vlado

RIM — »Preverjali bomo, ali namerava vlada izvesti pravo strukturalno davčno reformo. Doslej smo bili deležni samo delnih in nepopolnih odgovorov,«
je dejal včeraj predpoldne novinarjem vsedržavni tajnik sindikata CGIL Pizzinato, preden je skupaj s tajnikom drugih dveh sindikalnih organizacij CISL in UIL Marinijem in Benvenutom stopil v Palačo Chigi, kjer so jih čakali ministrski predsednik De Mita, podpredsednik De Michelis in finančni minister Colombo, da bi se pogovorili o davčni problematiki. Toda tudi včerajšnji odgovor ni zadovoljil sindikalnih predstavnikov. Zabeležili smo sicer nekaj rahlih premikov, so izjavili Pizzinato, Marini in Benvenuto po končanem srečanju, vendar smo še daleč od organske in pravične davčne reforme. Kljub temu pa sindikat ne bo oklical splošne stavke, kot je nepovedal za primer, da vlada ne bi upoštevala njegovih zahtev. V zameno pa so tajniki treh sindikatov napovedali sklicanje delavskih skupščin v vseh podjetjih s prekinitvijo dela. O nadaljnjih ukrepih bodo, tudi glede na razvoj dogodkov v zvezi z gospodarskim manevrom vlade, odločali v začetku prihodnjega tedna, ko se bodo sestala tajništva treh sindikalnih organizacij.

Vprašanje razmerja med sterilizacijo poviškov davka IVA in zdravstvenimi dajatvami je bila glavna tema včerajšnjih razgovorov pred današnjimi odločitvami vlade. Sindikat je ugodno ocenil zagotovilo vlade, da odloži vprašanje poviška davka IVA, oziroma da ga podredi obravnavi reforme socialnih (zlasti zdravstvenih) dajatev ter predhodnemu posvetovanju s sindikati. Razčiščeno je bilo tudi vprašanje

povračila davka na osebne dohodke, začenši s 1. januarjem 1990 in upoštevajoč inflacijo v prihodnjem letu.

Po srečanju s sindikati je De Mita sprejel tudi predstavnike Confindustrie, ki so vztrajali predvsem pri zahtevi, naj vlada ne sprejme nobenega takega ukrepa v okviru gospodarskega manevra, ki bi oškodoval kompetitivnost podjetij, ker bi to samo poslabšalo položaj države. Tudi kar zadeva napore za sanacijo državnega primanjkljaja, je po mnenju predsednika Pininfarine bistvenega pomena razlikovati med krčenjem javnih izdatkov in navijanjem davkov. Medtem ko predstavlja rezanje javnih izdatkov pomemben korak naprej, so davčne obremenitve samo navidezna rešitev problema državnega deficita. DK

Posojilo za avtoceste

LUKSEMBURG — Evropska investicijska banka v Luksemburgu je Jugoslaviji odobrila sto milijonov ecu-jev posojila za gradnjo treh odsekov avtoceste Bratstvo in enotnost v skupni dolžini 83 kilometrov.

V sporočilu banke navajajo, da so posojilo dobili na 20-letni odplačilni rok. Uporabili ga bodo za financiranje odsekov avtoceste Brodski Stupnik - Kopanica na Hrvaškem, Trupale - Topličke Kočane v Srbiji in Skopje - Petrovac v Makedoniji. (dd)

Omejitve hitrosti zaenkrat nespremenjene

RIM — Ministra za prevoze Santuz in za javna dela Ferri ne nameravata spremeniti odloka o omejitvah hitrosti. Ob koncu avdicije na skupnem zasedanju pristojnih komisij poslanske zbornice sta namreč ministra v pogovoru s časnikarji potrdila, da je sedanji ukrep učinkovit, čeprav ne izključujeta morebitnih sprememb, vendar šele potem, ko bo mogoče preveriti uspešnost tega določila. O predlogu za te spremembe bodo poslanci glasovali danes na osnovi resolucij, ki so jih predložile številne parlamentarne skupine.

Sicer pa je na včerajšnji avdiciji minister Ferri posredoval poslancem podatke o učinkovitosti odloka: zmanjšalo se je število smrtnih žrtev, pa tudi število ranjenih in število prometnih nesreč sploh. Že to je po ministrovem mnenju zadosten razlog za umestnost tega ukrepa.

Demokristjan Gianfranco Crisci novi predsednik goriške Pokrajine

GORICA — V vodstvu goriške Pokrajine je prišlo sinoči do zamenjave. Socialista Silvia Cumpeto, ki je Pokrajino vodil v zadnjih dveh mandatih, je na tem mestu zamenjal pokrajinski tajnik krščanske demokracije Gianfranco Crisci. Do sprememb je prišlo tudi v sestavi koalicije. V novem odboru namreč ni republikancev, čeprav niso izključene možnosti, da ne bi v koalicijo pristopili kasneje. Odborniška mesta so bila porazdeljena takole: dva efektivna odbornika imajo socialisti (socialistom naj bi pripadlo, na osnovi političnega dogovora med strankami, tudi mesto podpredsednika, a se je zadeva sinoči zapletla, kakor poročamo na drugem mestu), enega efektivnega in enega nadomestnega odbornika krščanski demokrati, po enega pa Slovenska skupnost in socialdemokrati. Gianfranco Crisci je prejel trinajst glasov svetovalcev krščan-

ske demokracije, socialistov, socialdemokratov in Slovenske skupnosti.

Komunisti so glasovali za svojega predstavnika (Rosaria Di Dato). Podobno je bil izid glasovanj tudi za odbornike, z razliko, da sta Fabbro (KD) in Spazzapan (SSK) prejela po štiri najst glasov.

Goriška Pokrajina je tako sinoči, čeprav po skoraj treh mesecih od junjskih upravnih volitev, vendarle dobila svoje statutarne organe v celoti. Rešeno je bilo eno od najbolj zapletenih politično-upravnih vprašanj na Goriškem. Na osnovi sporazuma, ki je bil dosežen med štirimi strankami, bo že v prihodnjih dneh prišlo do izvolitve županov in članov odbora tudi v Trziču in Ronkah. V obeh krajih naj bi mesto prvega občana pripadlo predstavniku socialistične stranke. V Trziču je seja napovedana za prihodnji torek, v Ronkah pa dan kasneje.

NA 8. STRANI

Medtem ko Karin B še vedno čaka na odprtem morju pred Livornom Ministri in tehniki se še dogovarjajo o kritju stroškov za uničevanje strupov

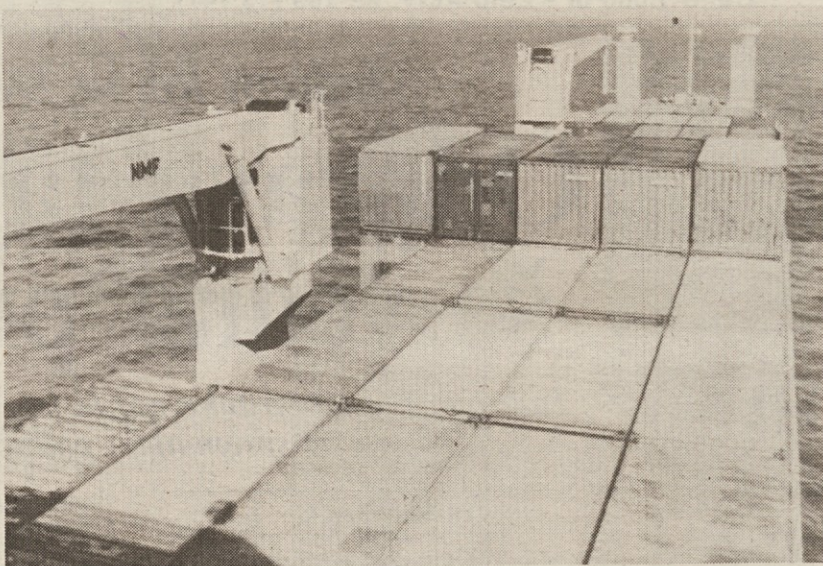
RIM — Na ministrstvu za okolje se je včeraj pozno popoldne zaključilo srečanje med pristojnimi ministri, izvedenci in predstavniki krajevnih uprav iz Ligurije, v zvezi z raztovarjanjem, skladiščenjem in uničevanjem strupenih snovi z ladje Karin B. Na srečanju so izdelali tudi okvirni med-ministrski odlok, ki sta ga odobrili ministri za okolje in za civilno zaščito, in ki vsebuje navodila in pravila za manipuliranje strupenih industrijskih odpadkov. S sprejetjem odloka pa sta želeli ministrstva predvsem pomiriti naravovarstvenike in krajevne upravitelje, ki se bodo v prihodnje soočili s problemom nevarnih tovorov.

Velik problem pa še vedno predstavljajo stroški za raztovarjanje, skladiščenje in predelovanje strupov. Na ladji Karin B jih je na primer 2 tisoč ton, zaenkrat pa še nihče ne ve, kakšne vrste so. Kvantifikacija stroškov ne bo enostavna, saj je mnogo odvisno od kakovosti strupenih snovi, njihovega izvora in možnosti oziroma koristi predelave. V Franciji so že pred

šestimi leti obdelali podatke o stroških za tovrstne operacije; za uničenje tone industrijskih strupov gre od 14 tisoč do 300 tisoč lir. V to ceno pa niso vštete vse vmesne operacije, in sicer skladiščenje, prevoz in predelava. Samo prevoz od pristanišča do ustrezne strukture, kjer naj bi potekala glavna dela, dvigne stroške lahko tudi za 50 odst.

Italijanske industrije, ki so izvažale strupene odpadke v tujino, pa so že dvignile glave in se sploh ne strinjajo z ministrom za okolje, ki meni, da bodo morale prispevati h kritju stroškov. Čeprav so do sedaj ugotovili, da je najmanj 15 obratov izvažalo strupe, si nobeden od teh noče prevzeti odgovornosti. Še več, industriji menijo, da so vse izvozne operacije potekale legalno in da so italijanska predstavništva v državah, v katere so strupe izvažali, overovile vse dokumente, potrebne za uvoz.

Na sliki (telefoto AP): kontejnerji s skrivnostnimi strupi na ladji Karin B, ki je zasidrana pred Livornom.

Odobren zakon o sodnih postopkih proti ministrom

RIM — Poslanska zbornica je včeraj z večino glasov odobrila novi normativ za delovanje parlamentarne preiskovalne komisije, tako imenovanega »sodišča za ministre«. Stara določila so bila namreč odpravljeni z referendummi jeseni lanskega leta.

Novi zakon določa, da vodi preiskovalni postopek redno sodstvo, parlament pa mora izdati samo dovoljenje za postopek. Posebno parlamentarno sodišče je tako izginilo iz italijanske zakonodaje. Tudi dovoljenje za postopek, ki ga mora izdati parlament, je skoraj obvezno, saj lahko parlament na zahtevo sodnikov odgovori negativno samo v primeru, če je minister deloval v izključnem interesu države. Ta postopek velja tako za preiskave kot tudi za proces proti ministrom, za katerega je prav tako pristojno redno sodstvo.

S tem zakonom je bila zapolnjena vrzel, ki je nastala z lanskoletnim referendumom, ko so bila odpravljeni stara določila o parlamentarni preiskovalni komisiji. Za odpravo teh določil se je na referendumu izreklo 85,1 odstotka volivcev.

Odobrili resolucijo o zaščiti Jadrana

RIM — Poslanska zbornica je sinoči z večino glasov odobrila resolucijo v zvezi z zaščito Jadrana pred onesnaženjem. Resolucija, besedilo katere so sestavili predstavniki petih strank vladne večine, obvezuje vlado, naj sprejme vse potrebne ukrepe za omejitve evτροφizacije Jadranskega morja. Dokument, o katerem se je povoljno izrazil tudi minister za okolje Ruffolo, tudi obvezuje vlado, da pospeši s pripravami konference o Padu in takoj izvede dela, za katera so bila že nakazana finančna sredstva. Poleg tega je v dokumentu postavljena zahteva po sklicanju programske konference za Jadran še v letošnjem letu in obveza vladi, da sprejme vse ukrepe, tudi s pomočjo gospodarskih spodbud, da postane kmetijstvo dejavnik v korist zaščite okolja. Podobne pobude naj bi sprejeli za živinorejo in pri izdaji dovoljenj za gradnjo novih živinorejskih objektov bo treba upoštevati tudi ambientalne okoliščine. Podatke o živinorejskih dejavnostih in o uporabi strupov pri kmetijstvu bo treba vsako leto pošiljati v vednost parlamentu. Dokument, ki vsebuje tudi predloge o strožjih določilih v odpadkih, tudi zahteva od vlade, naj namenja raziskavam za zaščito okolja najmanj polovico vseh sredstev, ki so sicer namenjena tehničnim inovacijam.

Kdo plačuje potovanja na mitinge...

TITOGRAD — Predsedstvo republiške konference SZDL Črne gore je obravnavalo informacijo o solidarnostnih mitingih v Nikšiću in Cetinju. Rečeno je bilo, da sta, razen nekaterih nesporejnih gesel in dela govora Koste R. Bulatovića, potekala organizirano, mirno in dostojanstveno.

Nenad Bučin je na tej seji med drugim dejal, da se zadnje čase pogosto pojavlja cinično vprašanje, kdo plačuje potovanja Srbov in Crnogorcev s Kosova na mitinge. »Veste morda, da je jugoslovanska vlada svojčas plačevala vsakemu Slovencu v zamejstvu za to, da se ni preselil v domovino? S tem se je širil slovenski kulturni prostor, kar je dobro za Slovenijo in Jugoslavijo. Vendar je kdo Srbom, Crnogorcem, Romom in drugim na Kosovu rekel: "Tu imate denar, ostanite tu, čuvajte Jugoslavijo?" nasprotno, z delom družbenega denarja so odkupovali srbska in crnogorska posestva,« je rekel Nenad Bučin.

Razburljiva seja predsedstva zvezne konference SZDL

BEOGRAD — Včerajšnja seja predsedstva zvezne konference SZDL je bila zelo vroča, kar je bilo mogoče pričakovati že zaradi točk dnevnega reda: situacija na Kosovu, odnos do srbskih mitingov in politične posledice procesa pred ljubljanskim vojaškim sodiščem.

Zapletlo se je že v uvodu, ko so namreč hoteli predlog Jožeta Smoleta v zvezi z jezičkom pred vojaškim sodiščem, kar »utopiti« v točki o Kosovu in drugih kriznih žariščih. Tudi srbski predstavnik Trifunović je z ostrim protinapadom skušal primerjati dogodke v Sloveniji (napadi na JLA) z mitingi solidarnosti, seveda s tezo, da gre pri srbskih shodih v bistvu za podporo politiki ZKJ, pri Slovencih pa za čisto nekaj nasprotnega.

V polemični razpravi so nato le prišli do ustreznih sklepov. Večina razpravljalcev je menila, da zborovanjem sicer ne gre odrediti legitimnosti (spričo resnih težav na Kosovu in ustavne krize v Srbiji), da pa se je treba ostro distancirati od nekaterih izredno nevarnih gesel, ki se pojavljajo na nekaterih shodih. Med

drugim je v zadnjem času najbolj vznemirjala parola »hočemo Ruse«, ki se je pojavila v Nikšiću (Črna gora), zaradi katere se je prvokrat zgodilo, da je beograjska Politika objavila komentar, v katerem opozarja na nevarnost »progrskih glav«.

Na včerajšnji seji so odločno obsodili poskuse razvrednotenja zgodovinske vloge Josipa Broza-Tita, zlasti pamfleta »odbora za obrambo svobode mišljenja in izražanja« (v katerem je poleg Dobrice Čosića še nekaj drugih znanih članov, ki so sodelovali tudi pri sestavljanju srbskega memoranduma). V predlogu odbora (objavila ga je Mladina), naj bi proučili nekatere napake Josipa Broza-Tita, ni preveč skrita teza, da je za sedanji podrejeni položaj Srbije kriv Tito (skupaj s Kardeljem), zaradi katerega je tudi prišlo do ustave iz leta 1974. Misli iz sporočila Čosićevega odbora se v manj literarni obliki udeležajo tudi na ulici. Kot je povedal eden od razpravljalcev, so na nekaterih zborovanjih opazili, kako demonstranti razbijajo Titove slike. (dd)

Pet mrtvih v čelnem trčenju

GRUMO APPULA (BARI) — Pet oseb je izgubilo življenje pri Bariju v silovitem trčenju med zasebnim avtomobilom in kombijem, ki je prevažal jestvine. V trčenju je bilo vpleteno tudi tretje vozilo, vendar brez posledic za voznika in potnike.

Ford fiesta (na sliki razbitine avtomobila po silovitem trčenju), na katerem se je peljala družina trgovca Cicirellija, je trčil v večji kombi, ki je vozil v nasprotno smer. Zakonca Luciano Cicirelli (56 let) in Maria Arcangelina Lasalandra (54 let) sta bila pri prči mrtva. Trčenja pa ni preživela niti 84-letna tašča Filomena Desiante.

Težko ranjeni sta bili 11-letni hčerki Cicirellijevih, dvojčki Enza in Isa, ki pa sta izdihnila le nekaj minut potem, ko so ju sprejeli na oddelku za oživljanje bolnišnice v Altamuri. Šofer kombija je v nesreči utrpel lažje rane, zato ga preiskovalci že zasliali, čeprav jim še šokiran voznik ni bil v veliko pomoč.

Po prvih izvidih, ki jih je opravila prometna policija, je bilo cestišče premočeno in zato nevarno, tako ford fiesta kot kombi pa sta menda vozila odločno prehitro. Do nesreče je prišlo v neposredni bližini križišča, zato preiskovalci domnevajo, da je eno izmed vozil zaviralo.

ZZB odpoklicala Petra Matića

BEOGRAD — V vrhu jugoslovanske borčevske organizacije je včeraj prišlo do razpleta.

Predsedstvo zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije je soglasno sklenilo, da ne sprejme odstopa, marveč je Petra Matića odpoklicala s funkcije predsednika borčevske organizacije Jugoslavije. Hkrati so sprejeli nepreklicen odstop Dušana Pekića z dolžnosti sekretarja predsedstva ZZB NOV. Soglasno so sklenili, da bo do volitev novega predsednika, njegovo kandidaturu bo morala ponuditi vojvodinska borčevska organizacija, to funkcijo opravlja Metodije Kotevski, delegat iz Makedonije. Do volitev bo Vlado Bajić, crnogorski delegat, opravljal dolžnosti sekretarja predsedstva ZZB NOV Jugoslavije.

Zvezna milica na Kosovu

PRIŠTINA — Pripadniki združenega odreda milice jugoslovanskega notranjega ministrstva bodo od danes po sklepu predsedstva SFRJ razporejeni v 22 varnostnih centrov na Kosovu. S pokrajinskimi varnostnimi organi bodo pomagali pri izpolnjevanju neposrednih varnostnih nalog, predvsem bodo varovali osebo in lastniško varnost prebivalcev Kosova, zlasti Srbov in Crnogorcev.

Pripadnike združenega odreda milice je včeraj obiskal notranji minister Dobroslav Čulafić, ki je ob tej priložnosti pripadnikom združenega odreda milice zaželel uspeh pri delu in izrazil prepričanje, da bodo uspešno izpolnjevali zadane naloge in prispevali k stabilizaciji razmer na Kosovu. (dd)

Mirošić koordinator za osimske sporazume

BEOGRAD — Drago Mirošić, pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Budimirja Lončarja, je bil imenovan za novega koordinatorja za osimske sporazume. Mirošić je četrti jugoslovanski koordinator za osimske sporazume v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve, po njihovem podpisu leta 1975. S te funkcije bo v neposrednih kontaktih z italijanskim zunanjim ministrstvom koordiniral uresničevanje vseh vprašanj iz osimskih sporazumov, vključno tudi gospodarskega dela, kakor tudi nove pobude za sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo.

Drago Mirošić vodi v zunanjem ministrstvu sektor za zaščito interesov Socialistične federativne republike Jugoslavije, njenih pravnih in fizičnih oseb v tujini.

University
of Cambridge

SPOROČA
PRELIMINARY ENGLISH TEST
da bo naslednji termin izpitov

2. decembra 1988
na sedežu

The British School
Korzo Italia 17
GORICA - Tel. 33300

Nadaljnje informacije nudi
Mr. Peter Brown
Cambridge Local Secretary
British School
Korzo Italia 17, Gorica
Tel. (0481) 33300
Fax (040) 7797027

University of Cambridge Local Examinations Syndicate

SPOROČA

centrom Furlanije-Juljske krajine

TRST - The British School - Ul. Torrebianca 18 - Tel. 040/69453
VIDEM - The British School - Ul. Paolo Sarpi 12 - Tel. 0432/292910

1. Potek roka za vpis v »FIRST CERTIFICATE IN ENGLISH«, »PROFICIENCY«, decembrski rok 1988. Formularje in takse za izpite je treba predložiti v BRITISH SCHOOL do

SOBOTE, 24. SEPTEMBRA 1988

2. Po poteku tega datuma ne sprejemamo več vpisnin.
3. Taksa za izpit za FIRST CERTIFICATE (FCE) znaša 90.000 lir. Taksa za izpit »PROFICIENCY« (CPE) znaša 105.000 lir.

Za nadaljnje informacije v TRSTU: Mr. Peter Brown - Cambridge Local Secretary British School - Ul. Torrebianca 18, tel. 040/69140-69453-60762.
Fax: 040/7797027
Pooblaščen od ministrstva za javno vzgojo (glavna direkcija za kulturne izmenjave) M.D. 26. 9. 1977.

4. These examinations are open only to candidates whose mother tongue is not English. FCE has got no official recognition. CPE is recognised by nearly all British Universities as the equivalent of GCE Ordinary Level English language, or the use of English test or special test of English for foreigners at this level (JBM Test, TOEFL etc.).

Izpitni so odprti tudi kandidatom, ki niso študenti British Schoola

5. Prosimo, da na prijavnico navedete, v katerem centru nameravate delati izpit: Trst (IT015) ali Videm (IT027).

The British School

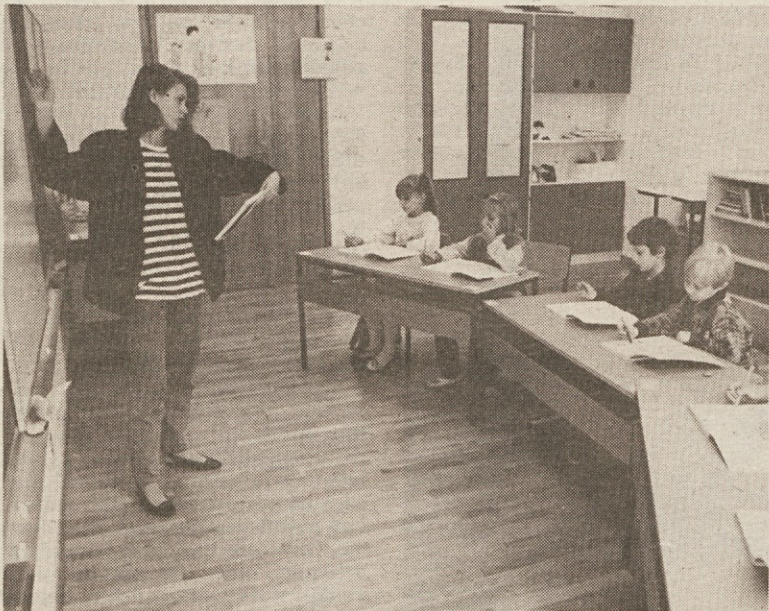
Edini pooblaščen center v FJK

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE

Bogastvo dvojezičnega pouka

Dvojnost ki ne dela preglavic

(foto Ferrari)

ŠPETER SLOVENOV — Ko smo pred dnevi obiskali dvojezično šolsko središče v Špetru, nas je sprejel, kot vedno, veseli otroški živ-zav. Ura je bila deset in otroci so bili na malici. Nekateri, predvsem tisti iz osnovne šole, so nas že poznali in so se takoj nastavili objektivu fotografa. Drugi, ki še niso poznali stricev iz Trsta, so se preplašeno stisnili k učiteljici Vilmi. Nekateri so namreč letos prvič prestopili prag vrtca in vse jim je novo, ambient, učiteljice in večkrat tudi jezik. Doma se s starši pogovarjajo v narečju, večkrat tudi v italijanščini. In kako bi drugače, saj so se njihovi starši, razen redkih izjem, šolali v italijanskih šolah. Slovenskih v Beniciji še vedno ni.

Pred petimi leti pa je z veliko mero poguma pa tudi strahu, kot zasebna pobuda nastal dvojezični šolski center. Otroci, ki so takrat prvič prestopili njegov prag, obiskujejo letos že tretji razred osnovne šole. V Špetru deluje namreč danes vrtce, obiskuje ga 23 otrok, in prvi trije razredi osnovne šole, v katere je vpisanih 18 otrok. Število učencev torej raste, kar odraža tudi zaupanje, ki sta si ga šola in učno osebje pridobila med starši. Delati je treba veliko, mogoče nekaj več kot v tradicionalni šoli. Dvojezični pouk je nedvomno napornejši za vzgojitelja in za otroke. Šolsko delo teče namreč izmenoma zdaj v enem, zdaj v drugem jeziku. Ura matematike, če naj navedemo primer, poteka tako enkrat v slovenščini, drugič v italijanščini. V tem tednu so na primer otroci dopoldne s »slovensko« učiteljico, popoldne pa z »italijansko«. Toda ali otroka vse to ne zmede? Vprašanje smo postavili ravnateljici zavoda Živi Gruden, ki se nam je še pred odgovorom nasmehnila, saj je na taka in podobna vprašanja odgovarjala že nešteto krat. »Verjetno bi odraslega, ki ima že izdelane miselne sheme, vse to res zmedlo. Prožnost otroških možganov pa je tolikšna, da jim ta dvojnost ne dela preglavic.« Po mnenju Žive Gruden dvojnost pouka oziroma dejstvo, da celoten pouk poteka v

obeh jezikih z dvema različnima učiteljicama, otroka celo bogati in mu daje neko miselno širino, ki bi je v tradicionalni šoli, kjer en sam učitelj vodi vso dejavnost, nikakor ne mogel doseči.

V tretji razred, ki ga obiskuje šest učencev, bodo letos uvedli še druge novosti. Otroci se bodo tako prvič spoprijeli z angleščino, pri pouku v slovenskem jeziku pa jim bosta pomagali dve učiteljici, Sabina Tedoldi in Ivana Kranjac, obe Benečanki, ki sta lani uspešno končali učiteljske v Gorici. Prva bo skrbela bolj za jezikovno plat pouka, druga pa za matematično in naravoslovno.

Lepe uspehe pa spremljajo tudi skrb in teh je kar precej, pravi Živa Gruden. Najprej je tu prostorska stiska, ki jih začena letos že nekako pestiti, tako, da morajo zelo paziti na izkoriščenje prostora. Druga skrb pa je odnos z oblastmi oziroma priznanje šolske strukture. »Če smo v začetku imeli občutek,« nadaljuje naša sogovornica, »da skušajo oblasti predvsem pridobiti na času in z različnimi izgovori odlagati naš problem v nedogled, se v tem trenutku krepki občutek, da postajamo vse bolj nezaželeni.«

Kaj pa načrti za bodočnost? Največja želja je seveda ta, da bi osnovno šolo izpopolnili, to je, da bi dodali še ostala dva razreda. O kakšni nadaljni razširitvi pa si zaenkrat ne upajo misliti, čeprav so nekatere želje in zahteve, da bi se podobna šolska središča uveljavila še kje drugje v Beniciji. In že je napolnila ura za pozdrav in odhod. Malčki iz vrtca so se pripravljali na kosilo, nekdo je jokal in klical mamo, mala plavalas punčka pa je svoji učiteljici pripovedovala, da je za večerjo jedla polento in mleko.

V prvem razredu je učiteljica Mija Krajnc razlagala, da se hiša v slovenščini reče hiša, v italijanščini pa casa in da je matita svinčnik. V drugem razredu pa je Antonella Bukovac risala lisičko pod domačo nalogo učenca Mateja. Lisička je namreč priznanje odlično napisane naloge.

ANI PERTOT

Zaskrbljujoča vest iz San Giorgia di Nogaro

V Porto Nogaru skladišče strupenih snovi?

Podjetje demantira, industrijski konzorcij pa potrjuje!

SAN GIORGIO DI NOGARO — Ali je res, da bomo v bližnji prihodnosti lahko videli v pristanišču Porto Nogaro tudi take ladje, ki prevažajo strupene snovi? »Aussa Containers«, to je špediterska hiša družbe Tripovich iz Trsta, ki že deluje v industrijski coni Aussa Corno od leta 1979, je namreč »sondirala« teren, da bi si zagotovila dovoljenje za skladiščenje toksičnih in škodljivih odpadkov. To pomeni, da bi pristanišče v San Giorgiu postalo pravi center strupenih odpadkov, ki bi jih v ta kraj uvozili tako po kopnem kot po morju. Postalo naj bi center, kjer naj bi uskladiščene strupene snovi čakale na svojo »usodo«. Pri tem gre vsekakor dodati, da gre za kar donosne posle, ki gotovo presegajo one, s katerimi se vsa kodnevno ubada uprava pristanišča.

Vodstvo družbe Tripovich zagotavlja, da nima takih načrtov, dejstvo pa je, da je bila pri industrijskem konzorciju vložena ustrezna prošnja in da se nekaj premika v tej smeri. Direktor Damiani sicer skuša omiliti alarm in dodaja, da konzorcij ni doslej sprejel nobene odločitve in da čaka na zakonska navodila deželne uprave. Medtem pa se je vodstvo konzorcija že obrnilo na Krajevno zdravstveno enoto, katero je zaprosilo za mnenje in seveda dovoljenje za uresničitev tovrstne pobude. Dokončno odločitev — je poudaril direktor Damiani — bo Konzorcij sprejel na seji upravnega sveta.

Medtem že beležimo prvo reakcijo na možnost skladiščenja strupenih odpadkov v San Giorgiu di Nogaro. Deželni svetovalec KD Oscarre Lepre je namreč na predsednika deželne vlade naslovil nujno vprašanje, v katerem ga vprašuje, kaj namerava narediti deželni odbor, da bi preprečil uresničitev te možnosti.

Koroški deželni glavar Wagner odstopil

CELOVEC — Nekajmesečne negotovosti okoli odstopa deželnega glavarja Wagnerja je konec. V torek je dokončno odstopil z obeh položajev, torej kot deželni glavar in vodja socialistične stranke. Za odstop se je odločil zaradi zdravstvenega stanja, ki mu po atentatu, ki ga je doživel pred letom dni, ne dovoljuje, da bi lahko nemoteno opravljal dosedanje delo ali, kot je dejal sam, pojemajo mu telesne in duševne moči. Skupaj z njim odhaja tudi najbolj sporna oseba v socialistični stranki, sedaj že bivši namestnik glavarja Fruehbauer, ki si je s svojo zgrešeno gospodarsko politiko nakopal precej nasprotnikov.

Nova glavna človeka v socialistični stranki sta sedaj dr. Peter Ambrozij, dosedanj sekretar, ki je precej mlajši, star je 42 let, je poročen, ima dva otroka in ni preveč priljubljen, in njegov namestnik, dosedanj deželni minister za zdravstvo Gallb.

Odstopi seveda vedno spodbujajo različne komentarje, poleg uradnih

Leopold Wagner

tudi tiste, ki skušajo stvar osvetliti še z druge strani. Tudi v primeru Wagnerja ni drugače. Predvsem se sprašuje, kaj bo njegov odstop prinesel socialistični stranki na prihodnjih volitvah? Sicer pa je bilo zadnje Wagnerjevo leto vse prej kot mirno. Pred letom je bil žrtev atentata, po hudi poškodbi in okrevanju se je januarja vrnil in doživel nekaj neprijetnih stvari. Zapletlo se je že pri sojenju, ko so porotniki soglasno ugotovili, da Rieserjevo dejanje ni bilo naklepno, da je torej poškodbo povzročil nenamerno. To sodbo so nato razveljavili, vendar tudi v drugo ni bilo bistveno drugače. Rieserja so obsodili na triletno zaporno kazen. To je bil prvi namig, da gre pri sojenju tudi za preskus politične priljubljenosti in ne le za običajno sojenje. Svoje sta dodala Heider, ki je hotel na vsak način izsiliti predčasne volitve in gospodarski polom Fruehbauerja.

ZDENKA VARGA-NOVLJAN

Cardin (KD) pordenonski župan

PORDENON — Demokristjan Alvaro Cardin je bil potrjen za pordenonskega župana.

Občinski odbor sestavljajo učinkoviti odborniki Antonio Avon, Alessandro Sebastiano, Umberto Natalucci (vsi KD), Pasquale Zanon (PRI), Renzo Vazzoler in Giuseppe Siriani (PSI); suplent v občinskem odboru sta Umberto Molimenti (PSI) in Luigi Bolzonello (PLI).

Nov občinski odbor podpira večina, ki vsebuje tudi socialdemokratsko stranko, ki pa ni neposredno soudeležena v občinski upravi, kot je sicer bilo že pred časom določeno.

Občinski svet je župana in novi odbor izvolil po razpravi, ki je trajala več kot šest ur.

OBVESTILO

Deželno odborništvo za zunanje zadeve in odnose z EGS sporoča, da so bili objavljeni v septembru v uradnem listu EGS sledeči natečaji (predvidena zaposlitve Bruselj in Luksemburg):

- PE/104/C za strojeopisje v italijanščini. Rok za predložitev prošnje zapade 17. oktobra.
- COM/A/637 in COM/A/638 za administratorje in pomožne administratorje (diploma iz prava). Rok za predložitev prošnje zapade 10. oktobra.
- COM/LA/645 in COM/LA/646 za prevajalce in pomožne prevajalce v italijanščini (univerzitetna diploma, odlično obvladovanje vsaj dveh jezikov evropske skupnosti). Rok za predložitev prošnje zapade 14. oktobra.
- COM/LA/626 za prevajalce (univerzitetna diploma, poklicne izkušnje in obvezno znanje angleščine). Rok za predložitev prošnje zapade 14. oktobra.

Interesenti dobijo vse potrebne informacije in dvignejo kopije razpisov na Deželni direkciji za odnose z EGS in zunanje zadeve. Opozarjamo, da je treba prošnje predložiti na posebnih formularjih. Trst, 13. septembra 1988

Maloobmejni prehod Plavje kmalu odprt

KOPER — Eden najbolj prometnih maloobmejnih prehodov (namenjen lastnikom maloobmejnih prepustnic) na koprskem območju - Plavje je že nekaj tednov zaprt. To pa zato, ker so se italijanski obmejni organi odločili, da ga bodo prenovili. Določili so, da bo ta prehod zaprt do 23. septembra, to pa pomeni, da bi ga morali že v soboto, 24. septembra, ponovno odpreti. Glede na dejstvo, da so se nekatera dela pri tej obnovi zavlekla, pa so mnogi mislili, da tega maloobmejnega prehoda v Plavju še ne bodo odprli v predvidenem času. Povprašali smo vodjo obmejnih organov tržaške kvesture, ki nam je odgovoril, da bodo ta mejni prehod odprli tako, kot je bilo dogovorjeno, čeravno vseh del ne bodo zaključili. Menda bodo kljub sprostitvi prometa dela lahko vseeno končali postopoma. Obnovili so hišico za obmejne delavce in nekoliko razširili del ceste. (B. Š.)

Član predsedstva CK ZKS na obisku na Krasu

Vlado Klemenčič o aktualnih problemih

SEŽANA — Spoznanje, da se najboljše obrestujejo naložbe v človeka, v njegovo izobraževanje oziroma spodbude za uveljavitev inovativnosti in podjetniške žilice, se bo moralo hitreje in bolj kot doslej uveljaviti tudi v sežanski občini, je bilo med drugim slišati na torkovem pogovoru sežanskih družbe »političnih delavcev in gospodarstvenikov s članom predsedstva CK ZKS Vladom Klemenčičem med njegovim obiskom na Krasu.

Upravičenost te zahteve med drugim potrjuje tudi ocena, da bi bilo možno in potrebno kar tretjino sežanskih delavcev zaposliti produktivneje, kot so zaposleni doslej. Če k temu prištejemo še slabo izkoriščene prednosti obmejne in tranzitne lege Sežane ter dvanajstletno zamudo pri vzpostavljanju osimske industrijske in carinske cone kot najbolj konkretne in oprijemljive možnosti za vključevanje jugoslovanskega gospodarstva v Evropsko gospodarsko skupnost, je prenova in iskanje novih razvojnih programov sežanskega gospodarstva toliko bolj nujna. Pri tem je, so poudarili v razpravi, ob večji prizadevanosti, inovativnosti in prodornosti domačih delovnih organizacij, potrebna tudi večja prilagodljivost zakonodaje, ki mora tekoče spremljati prizadevanja in možnosti za mednarodno uveljavitev našega gospodarstva.

Vlado Klemenčič je omenil tudi priprave na novi zakon o carinskih conah pri katerem bodo morali bolj kot doslej sodelovati tudi predstavniki zainteresiranih občin in njih-

vih delovnih organizacij. O novostih v zakonodaji, ki bolj na široko odpira vrata tujemu kapitalu in znanju, je treba načrtneje seznanjati tuje investitorje, saj ti premalo poznajo možnosti za vlaganje pri nas in nam hkrati največkrat zaradi slabih izkušenj pa tudi prepogostega spreminjanja predpisov, ki povečuje finančno tveganje, ne upajo prepustiti tehnološko in dohodkovno najbolj zanimivih programov.

Zanje se bomo morali bolj kot doslej potruditi tudi sami, kar naj bi dosegli tudi z ustanavljanjem novih organizacij. Teh smo lani v Jugoslaviji dobili le 211, kar je odločno premalo. Prenovo gospodarstva pa bomo pospešili tudi v primeru, če bomo omogočili združenemu delu, da se organizira tako, da bo najlažje uresničilo razvojne cilje.

Vlado Klemenčič je opozoril še na potrebo o določitvi sistemskih kriterijev za razvoj posameznih gospodarskih panog, potrebo po hitrejšem napredku hribovitih predelov in usklajevanju programov družbenih dejavnosti z možnostmi gospodarstva. V teh aktivnostih pa odgovorne naloge čakajo vse komuniste, saj se morajo uveljaviti kot pobudniki boljšega dela in širjenja demokracije. Četudi se je ZK zavestno odločila za sestožbo, to še ne pomeni, da se je umaknila tudi s političnega prizorišča, na katerem se mora dokazati kot upoštevanja vredno gibanje za splošni politični in gospodarski razvoj.

JANEZ ODAR

Buzet: stavka v Cimosu

BUZET — V Cimosovem tozdu Buzet je včeraj ves dan (dve izmenj) stavkala večina od 540 zaposlenih, danes pa je bil do desete ure dopolnjen izreden zbor delavcev. Razlog - nizki osebni dohodki predvsem tistih delavcev iz nižjih kategorij. Povprečni avgustovski osebni dohodek je znašal 530 tisoč dinarjev, slaba polovica (kakih 45 odstotkov) zaposlenih pa jih prejema nižje osebne dohodke - najnižji je znašal 350 tisočakov. Zdej pa so delavci zahtevali različno - do 80-odstotna povišanja osebnih dohodkov. Sestanki v buzet-skem Cimosu še trajajo, toda vse kaže, da so vodilni predlagali takšno rešitev, ki bi lahko trajala le tri mesece (do konca leta), kajti v delovni organizaciji Cimos imajo enoten sistem nagrajevanja in bi morebitne spremembe v enem tozdu potem morali uskladiti, nam je razložil direktor tozda Buzet Zlatko Prodan. (B. Š.)

Na predsinočni občinski seji Miljski upravitelji predstavili proračun

Miljski občinski odbor je predsinočnim predložil občinski skupščini finančni proračun za tekoče leto in triletni načrt za javna dela. Proračunske dokumente je obrazložil pristojni odbornik Tremul, razpravo, ki se bo nadaljevala v začetku oktobra, pa je uvedel župan Mutton. Slednji, ki pripada Listi Frausin, je podčrtal bistveni pomen proračuna pri delovanju izvoljenih teles in izrazil upanje, da ga bo skupščina odobrila, saj v nasprotnem primeru občina tvega komisarstvo upravo.

Miljsko upravo vodi že nekaj časa enobarvni odbor Liste Frausin (komunisti in neodvisni), ki razpolaga s polovico glasov in torej v teh pogojih ne more računati na odobritev proračuna. Miljska upravna in politična situacija je v marsičem podobna devinsko-nabrežinski, kjer Brezigarjev odbor razpolaga le z desetimi glasovi na dvajset svetovalcev, kolikor jih šteje tamkajšnji občinski svet. Zato ni izključeno, da bodo miljska in nabrežinska pogajanja potekala vzporedno.

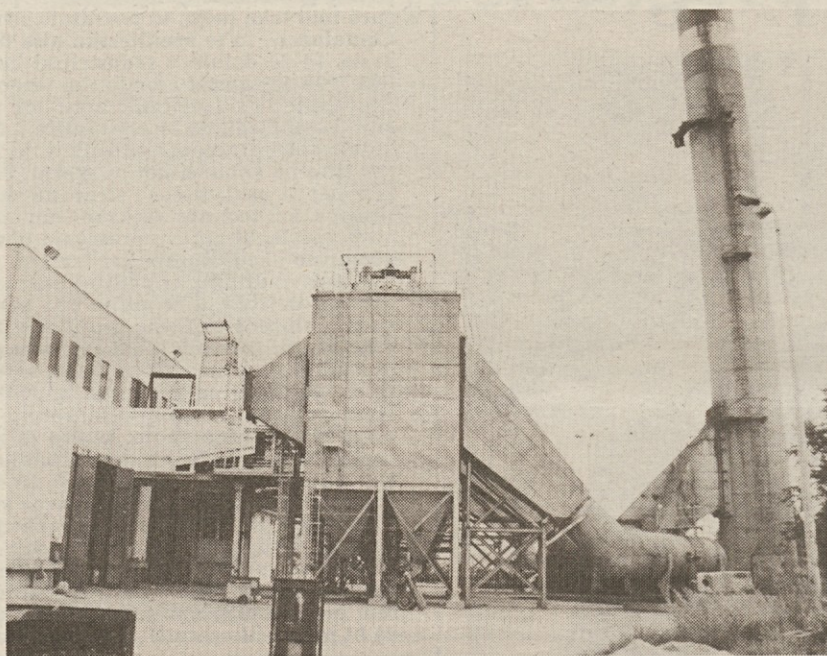
Mutton je na torkovi seji napovedal, da bo občinski odbor takoj po odobritvi proračuna odstopil in s tem odprl pot najširšemu soočanju za izvolitev stabilne in predvsem večinske politične koalicije. Lista Frausina je pripravljena na soočenje z vsemi demokratičnimi silami in je mnenja, da bi morebitna komisarstva uprava pomenila velik korak nazaj, ki ga je treba torej nujno preprečiti. Sporazum pa vsekakor ni za vogalom. Miljski socialisti so že dali vedeti, da ne marajo sodelovanja s komunisti in da ne nasprotujejo hipotezi predčasnih upravnih volitev. Kršćanska demokracija pa ni še raz-

krila svojih političnih kart. Po eni strani ne misli ubrati pot neposrednega sodelovanja z Listo Frausin, po drugi pa nasprotuje prihodu komisarija in predčasnim volitvam. Položaj je kot vidimo zelo zapleten, tudi zato, ker mora občinski svet na poziv pokrajinskega nadzornega odbora odobriti proračun pred 17. oktobrom.

Miljski upravitelji so v sredo zvečer počastili spomin nedavno umrlega dolgoletnega župana Gastoneja Milla. Slednji je bil v Miljah zelo priljubljen in cenjen kot človek in upravitelj. V miljskem občinskem svetu je sedel od prvih povojnih let, najprej kot svetovalec, nato kot odbornik. Na županskem mestu je nasledil prvemu povojnemu županu Giordanu Paccu, s katerim je dolgo časa tesno sodeloval. Millo je bil tudi pokrajinski in deželni svetovalec ter član vodilnih teles tržaške komunistične federacije. Kome moracije v občinskem svetu so se udeležili tudi pokojnikovi sorodniki. Spomin na bivšega župana so počastili predstavniki vseh strank.

Miljski občinski svet je tudi odobril resolucijo, ki obvezuje upravo, da pozorno sledi raznim naravovarstvenim pobudam za zaježitev ekološke katastrofe, ki grozi Jadranskemu morju. Miljski upravitelji so tudi tokrat podčrtali nujnost sodelovanja z istrskimi in z dalmatinskimi mesti, ki so podobno kot italijanska, v enaki meri zainteresirana za čistočo Jadrana. Župan Mutton je v tem okviru sodeloval na nedavnem mednarodnem srečanju v Benetkah, na katerem so sodelovali župani italijanskih in jugoslovanskih mest. (st)

Še nobene odločitve o odlagališču trdih odpadkov Opuščen kriški kamnolom je lahko le začasna rešitev

Tržaška Občina pritiska na devinsko-nabrežinsko upravo, naj čimprej prižge zeleno luč za obratovanje odlagališča trdih odpadkov v opuščenem kriškem kamnolomu. Do včeraj — kot nam je povedala odbornica za urbanistiko Rita Contento — je nabrežinska Občina prejela le prošnjo za ograditev kamnoloma. Proti temu nima sicer nič proti, vse ostalo pa ostaja nerešeno. Odlagališče pri Ospi v miljski občini, ki ga upravlja tržaška Občina, bo v kratkem nasičeno in torej neuporabno. Nekatera gradbena podjetja (npr. tisto, ki gradi novi nogometni

stadion) že grozijo, da bodo v primeru zaprtja miljskega odlagališča prisiljena prekiniti gradbena dela, tudi zato, ker je po njihovem mnenju kriški kamnolom preveč oddaljen od mesta. Treba bo zato čimprej poiskati druge rešitve.

Tudi če se bodo nabrežinski in tržaški občinski može sporazumeli za uporabo kriškega kamnoloma, ki je last zasebnega podjetja Gorlato, bo ta rešitev v vsakem primeru začasna. Vanj lahko odložijo največ 40 tisoč kubičnih metrov gradbenega materia-

la, kar pomeni, da bo kamnolom lahko v ta namen obratoval le nekaj mesecev. Sledilo bo običajno iskanje nove (začasne) rešitve z običajnimi ostrimi polemikami med strankami in posebno med krajevnimi upravami.

Naravovarstveniki, in ne samo oni, že dalj časa predlagajo dokončno ureditev odlagališča ob morju pred Barokovljami, ki pa nujno potrebuje precejšnje gradbene posege. Dežela bi bila — kot kaže — pripravljena financirati te posege, čaka pa na mnenje tržaške Občine in Avtonomne pristaniške ustanove. Tudi komunisti silijo v to rešitev, kot so jasno povedali na včerajšnji tiskovni konferenci občinske svetovalske skupine.

S problemom odlagališča trdih odpadkov je v določeni meri povezano tudi vprašanje uničevanja smeti in torej upepeljevalnika. Obrat na Pantalejmunu je zastarel in tehnološko že zdavnaj ne odgovarja več naraščajočim potrebam tržaške in okoliških občin. Okvare in zastoji so tako rekoč na dnevnem redu, kar ustvarja večkrat velike težave pri rednem delovanju smetarskih služb. Tržaška uprava se je dosti časa obotavljala in se ni znala odločiti med različnimi lokacijami novega upepeljevalnika, ki ga je treba v vsakem primeru nujno zgraditi. Odločitev je sedaj padla na vzhodje Pantalejmunu, ob umetnem kanalu v tržaški industrijski coni. Zemljišče, na katerem naj bi zgradili nov upepeljevalnik, pa je last ustanove EZIT, ki upravlja industrijsko cono in ki še ni pristala na ta predlog tržaške občinske uprave.

Na sliki (foto Magajna): upepeljevalnik na Pantalejmunu.

Na mednarodnem seminarju o prevozi v ES Kako se bo razvijal promet po cesti?

V konferenčni dvorani fakultete za ekonomske vede so na drugem dnevu 29. seminarja o prevozi kot dejavniku evropske integracije (začel se je v torek) obravnavali perspektive razvoja cestnega prevoza in dejavnike, ki najbolj odločilno vplivajo nanj, kot na primer avtocestne mreže, okolje, tehnološki razvoj in določila Evropske gospodarske skupnosti za leto 1992.

»V Italiji prevažamo blago predvsem po avtocestah. 90 odstotkov trgovskega prometa na gumah — ki obsega približno 70 odstotkov vsega državnega prevoza blaga — poteka po avtocestah,« je dejal generalni tajnik Italijanskega združenja družb, ki upravljajo avtoceste in predore dr. Vito Rocco. Cestni prevoz blaga je dandanes približno 5-krat večji od železniškega in številni izvedenci, ki so včeraj posegli na seminarju, napovedujejo za naslednja leta njegovo nadaljnjo rast. Italijanski splošni načrt prevozov predvideva na primer za leto 2000 kar 65-odstotni porast cestnega trgovskega prometa. Na to rast bo nedvomno vplivala evropska gospodarska integracija v letu 1992. Italija se mora zato po mnenju udeležencev seminarja primerno pripraviti, kar pomeni, da mora v prvi vrsti poskrbeti za boljše avto-

cestno mrežo. Kajti že danes italijanske avtoceste zaradi naraslega povpraševanja ne odgovarjajo več potrebam prevoznikov. Pri bodočem načrtovanju avtocest pa naj bi vedno bolj upoštevali potrebe težkega prometa.

Ravnatelj Eksperimentalnega inštituta pri Italijanskih železnicah dr. Renato Cesa De Marchi je prisotne opozoril na vpliv, ki ga prevozna sredstva imajo na okolje, kar pride predvsem od izraza v mestnih središčih, kjer nasičenost prometa že resno ogroža zdravje prebivalcev. To dokazujejo tudi rezultati analiz, ki jih je ekipa "Zelenega vlaka" opravila v 20 italijanskih mestih. V Trstu so izvedenci

"Zelenega vlaka" odkrili visoko zvočno in zračno onesnaženost, kar je predvsem posledica gostega prometa. Cesa De Marchi je v svojem posegu obravnaval tudi vprašanje prevoznih sredstev pri prevažanju nevarnega in škodljivega blaga.

Odgovorni za prevoze pri vrhovnem vojaškem poveljstvu general Corsi je prisotne spomnil na prevozne potrebe vojske, predvsem na vojaških območjih.

Seminar se bo nadaljeval danes ob 9. uri v konferenčni dvorani fakultete za ekonomske vede, obravnaval pa bo določila Evropske gospodarske skupnosti o prevozu blaga.

Alternativni načrt WWF za hitro cesto

Hitra cesta, ki naj bi v prihodnosti olajšala cestne povezave v naši pokrajini, je še vedno v središču pozornosti naravovarstvenikov, ki so že v preteklosti kritizirali načrt. Zato so izvedenci WWF pripravili alternativni načrt vsaj za tisti odsek hitre ceste med Katinaro in Draško (Razklanim hribom), ki vnaša precejšnje popravke k načrtu inženirja Malaspina, kateremu je Občina Trst poverila projektantsko nalogo. V torek so naravovarstveniki predstavili svoj načrt dežel-nemu odborniku za cestno omrežje in tržaškemu županu ter prosili, da bi na skupno preučili oba načrta, še preden bi se deželna uprava dokončno izrekla o zadevi.

Za Glasbeni september v Luteranski cerkvi Ljubljanski Trio Lorenz ogrel številno občinstvo

Trio Lorenz, ki ga sestavljajo bratje Primož (klavir), Tomaž (violina) in Matija (violončelo), nastopa v Trstu dokaj pogosto tako v slovenskem kot v italijanskem glasbenem ambientu in so zato njegove koncertantne odlike dobro znane. Kljub temu pa moramo reči, da so s tokratnim nastopom za 12. Glasbeni september v Luteranski cerkvi na Trgu Panfili, prekosili tako rekoč sami sebe z izvedbo, ki je prevzela tokrat še posebno številno in kompetentno občinstvo. Morda je k temu prispevala vsaj delček tudi akustičnost cerkvene ladje, ki omogoča zlasti godalom še dodaten zvočni čar mimo dejstva, da so ljubljanski bratje Lorenzi vsak zase in skupinsko virtuozni koncertanti.

Že v uvodnem Haydnovem Triu Hob XV/25 v G-duru so v Andantu in zlasti še v drugem stavku Poco adagio-Cantabile napolnili cerkev s spevno izjemno lepim muziciranjem violine in čela v delikatni soigri pianista, da so se v Finalu sprostiti v vehementno interpretiranem Rondóju na madžarsko ljudsko motiviko.

V Ravelovem Triu v h-molu s stavki Modéré, Pantoum, Passacaille in Final, je v izvedbi bratov Lorenz prišla do polne veljave sinja prozornost Ravelove muzike, ki bolj kot na harmo-

niji in barvitosti zvokov sloni na racionalno grajeni čustvenosti, ki se sprošča zdaj v intenzivno močnem, zdaj v spokojnem izpevovanju instrumentov. Tehnične zahtevnosti skladbe so bratje Lorenz obvladovali z virtuozno lahkotnostjo in muziciranjem polnim blestečih nians.

Dvorčakov znani Dumky trio v e-molu, ki so ga bratje Lorenz izvajali v Trstu že večkrat in ki očitno sodi v njihov železni repertoar, je s svojo slovansko (češko) melodično milino in ritmično hvaležni komad za vsako publiko, toliko bolj, če je njegova izvedba na ravni, kakršno znajo ponuditi Lorenzi. Morda so prav na svojem torkovem nastopu v Luteranski cerkvi zlasti v melodičnem (nekoliko manj v ritmičnem) oziru še posebno prepričali in osvojili občinstvo ter si zaslužili dolg in spontan aplavz, kateremu so se oddolžili še s kratkim dodatkom. (jk)

■ Predor pri Sv. Vidu bo danes in jutri ponoči (od 22. do 5. ure) zaprt zaradi nujnih popravil, ki jih mora družba ACEGA opraviti na svetlobni napeljavi. Prepoved ne bo veljala za javna prevozna sredstva, za rešilce Rdečega križa in za gasilce med opravljanjem njihove dolžnosti.

Abonma v SSG

Za jutri, v petek, 23. septembra, je sklican skupni sestanek s predstavniki tržaške Zveze slovenskih kulturnih društev in Katoliške prosvete. Poleg predstavnikov omenjenih organizacij, so na sestanku povabljeni tudi predsedniki in kulturni referenti vseh tržaških kulturnih društev. Prijateljski sestanek bo v proseški gostilni Luxa.

Trimesečni tečaj za telesno izraznost

Po lanskoletnem uspehu se je Skupina 78 odločila, da tudi letos priredi trimesečni tečaj za ovrednotenje telesne izraznosti, hkrati s posebnim poudarkom na glasu in gibanju. Vodila ga bo animatorka, igralka in pevka Cristina Adriani. Tečaj bo potekal vsako sredo, lekcija bo trajala tri ure, prvo srečanje pa je sklicano za sredo, 4. oktobra, ob 18.30 na sedežu Skupine 78 v Ul. Monte Cengio 11. Tečaj je namenjen v prvi vrsti vzgojiteljem, animatorjem in vsem, ki se ukvarjajo z gledališko ustvarjalnostjo.

Za informacije in vpisovanje je treba zavrteti telefonsko št. 567136, in sicer od 14.30 do 16. ure.

Vesti iz sindikalnih vrst

UIL o perečem vprašanju škedenjske železarne AIT

Pokrajinsko vodstvo UIL je na svoji zadnji seji ponovno obravnavalo vprašanje škedenjske železarne. Sindikalni predstavniki so poudarili, da ima državni zavod IRI pomembno vlogo v tržaškem gospodarstvu. Prav zato je njegova dolžnost, da se zavzame za škedenjsko železarno.

V tiskovnem sporočilu je nadalje rečeno, da dražbe, ki je zaustavila pričetek resnih pogajanj, niso omenili ne ministra Granelli in Fracanziani, ne IRI in niti njena finančna družba.

Za vodstvo UIL pa je bistveno, da se nemudoma prične razprava o bodočem lastniku, o Pittinijevem načrtu in o tem, koliko bi načrt znižal zaposlitveno in proizvodno raven. Nujno je torej, da se prične pogajanja, pobudo zanje pa bi morala dati deželna uprava. O Pittinijevem načrtu bi morali govoriti vsi prizadežni in to ne glede na dražbo.

Ob zaključku sporočila sindikat izjavlja, da bi v primeru, če bi se pogajanja izjalovila, zahteval, naj vključijo škedenjsko železarno v seznam kriznih področij, ki jih mora vlada ponovno industrializirati.

CGIL o krizi v podjetju Hausbrandt

V ponedeljek je bil ponovno sestanek o položaju v tržaškem podjetju Hausbrandt. Sindikat CGIL pa je v tiskovnem sporočilu ostro napadel podjetje, češ da se novi lastniki "skrivajo" in odklanjajo srečanje, na katerem bi resno spregovorili o bodočnosti podjetja.

CGIL nadalje obtožuje lastnike podjetja Hausbrandt, da so se je skoraj popolnoma izneverili javnim obvezam, da bodo poskrbeli za nove namestitve odpuščenih delavcev.

Zaradi negativnega zdržanja podjetja Hausbrandt sindikati napovedujejo, da se bodo obrnili na pristojne oblasti, da bi skupaj našli ustrezno rešitev in preprečili nadaljnje odslovitve.

Sestanek v zvezi z družbo Monteshell

Včeraj so se predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL sestali s predsednikom deželnega finančnega sklada FRIE. Razpravljali so o bivši rafineriji Aquila. S tem v zvezi so predstavniki sindikatov izrazili zaskrbljenost glede posgov družbe Monteshell, ki baje namerava zmanjšati svoje obveze in s tem tudi naložbe na Tržaškem, kar bi pomenilo redukcijo predvidenih delovnih mest.

Sindikati so s tem v zvezi opozorili predsednika FRIE na nujnost, da finančna ustanova podredi posojila sprejetim obvezam glede zaposlitvene ravni, obvezam, ki so jih podpisali na sedežu ministrstva za industrijo predsednik Dežele FJK, predsednik Pokrajine Trst, tržaški in miljski župan ter predstavniki družbe Monteshell.

CGIL, CISL in UIL vsekakor zavračajo možnost, da bi družba Monteshell zmanjšala število delovnih mest in hkrati prejela višjo finančno podporo.

Odprta vprašanja tržaškega pristanišča

Sindikalna predstavništva baze (uradno: Rappresentanze sindacali di base, gre torej za avtonomno sindikalno gibanje) pristaniških delavcev so izdala tiskovno sporočilo, v katerem obsojajo vodstvo tržaške Avtonomne pristaniške ustanove, da z javnim denarjem posodablja operativne sektorje, nato pa daje nove strukture v najem zasebnikom, in to po izjemno nizkih cenah.

V tiskovnem sporočilu je zapisano, da imajo v zakupu vzdrževalna dela zasebna podjetja, ki tehnično niso dovolj pripravljena.

Sindikalna predstavništva odločno zagovarjajo tezo, da bi morale imeti nadzorstvo nad pristaniščem javne ustanove in pri tem zahtevajo, da odgovorni zaposlijo nove delavce in z njimi zapolnijo prazna delovna mesta in tako omogočijo delovanje oddelkov, ki ne morejo opravljati predvidenih del.

Predsednik EAPT Zanetti na Sardiniji

Predsednik Tržaške pristaniške ustanove Michele Zanetti se je udeležil te dni posveta o načrtu finančne družbe Finporto za ovrednotenje industrijskega pristanišča Porto Torres. Posvet je priredilo sardinsko Območje za industrijski razvoj v Sassariju. Tržaški predstavnik je svoj poseg posvetil zlasti težavam pristaniških konzorcijev. Ti imajo namreč nemalo pravnih in upravnih problemov, saj morajo upravljati strukture, ki bodo v bodočnosti postale državna last.

Danes morda odločilno srečanje o programih novih uprav

Še ostre polemične puščice med predstavniki KD in PSI

Danes se bodo po vsej verjetnosti sestali na plenarnem srečanju pokrajinski tajniki KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in LpT, da proučijo in po možnosti odobrijo osnutek programa občinskega in pokrajinskega odbora. Pogojnik je v tem primeru obvezen, ker se ni jasno, ali bo do danes napovedanega srečanja sploh prišlo. Dosti je namreč še odprtih vprašanj in nesoglasij, ki sicer formalno zadevajo program, v bistvu pa gre za oblikovanje koalicijske in predvsem za porazdelitev mest v novih odborih. Glavna sporna točka, ki močno razdvaja bivše zaveznike, je tržaški župan, tako da smo skoraj tri mesece po volitvah še pri taktičnih igrah in pri dolgočasnih neplodnih pogajanjih. Pokrajinski svet se bo sestal 10. oktobra, tržaški občinski svet pa zaradi hudih nesoglasij na seji načelnikov skupin sploh ni bil še sklican.

Načelnik občinskih svetovalec PSI Perelli je včeraj izjavil, da socialisti za uspešni zaključek pogajanj lahko pričakajo največ do prvih dni oktobra. Do takrat si bodo prizadevali za oblikovanje stabilnih in večinskih uprav, ki bi zajamčile gospodarski in družbeni preporod mesta. Za zastop v pogajanjih so po Perellijevem mnenju v prvi osebi odgovorni demokristjani, »ki stalno postavljajo nesprejemljive vete in nemogoče zahteve«. Načelnik PSI, ki je med najbolj tesnimi sodelavci podpredsednika Dezele Carboneja, ima očitno v mislih kandidature Franca Richettija za tržaškega župana, od katere KD, kot kaže, ne mara na noben način odstopiti.

Tiskovna izjava socialističnega predstavnika pa vsebuje tudi novost,

in sicer dejstvo, da Craxijeva stranka prvič uradno omenja predlog KPI za izvolitev pokrajinskega odbora, sad koalicijske KPI-PSI-PRI-PLI-SSK-zeleni, z demokristjani, listarji in seveda z mislovci v opoziciji. »Socialisti smo z veliko pozornostjo in razpoložljivostjo vzeli v pretes ta komunistični predlog, ki pa nujno potrebuje konsenz republikancev in liberalcev. PSI je vsekakor pripravljena na programsko sočlenje in na politična soglasja s komunisti in z zelenimi, kar je prišlo jasno do izraza tudi na nedavnih dvostranskih sestankih«. Tržaški socialisti bodo torej počakali še nekaj časa in skušali doseči sporazum v okviru dosedanje večine. Če to ne bo mogoče — pravi v bistvu Perelli — bodo socialisti ubrali drugo pot in iskali druge rešitve.

Svetovalska skupina KPI v tržaškem občinskem svetu je medtem na včerajšnji tiskovni konferenci predstavila glavne smernice programskih naporov komunističnih svetovalec. Načelnik skupine Pessato in svetovalca Spadaro in De Rosa so časnikarjem povedali, da bo KPI posvetila prvenstveno pozornost problematiki prometa in parkirišč v mestnem središču, vprašanju delovanja rajonskih svetov, kulturnim ustanovam ter uničevanju odpadkov. Komunisti bodo predlagali upravi delno zaprtje zgodovinskega mestnega jedra za promet in ovrednotenje delovanja rajonskih svetov, ki jih je občinski odbor popolnoma zanemaril in razvrednotil. Rajonski sveti so še brez predsednikov in čakajo na lotizacijo strank, ki bodo vodile Občino. Spada-

ro je govoril o krizi, ki jo doživljajo mestne kulturne ustanove in o pasivnosti ter brezbriznosti pristojnega občinskega odbornišva. Arhitekt De Rosa pa je obravnaval kočljivo vprašanje uničevanja odpadkov v luči polemik, ki spremljajo obratovanje novega odlagališča trdih odpadkov v opuščnem kriškem kamnolomu.

Pokrajinsko vodstvo Krščanske demokracije je odobrilo osnutek programa novih uprav, ki ga je izdelala medstrankarska komisija predstavnikov KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in LpT. Sekretar Sergio Tripani je izrazil zadovoljstvo nad odobritvijo tega programskega predloga in opozoril, da s pogajanjem ne gre več zavlačevati. Če bo ta program odobren — pravi tajnik stranke relative večine — se bo treba takoj sporazumeti o sestavi novih uprav. »Kdor bo še naprej zavlačeval, si bo naložil velike odgovornosti«, dodaja Tripani in se pri tem očitno obrača na socialiste, ki govorijo o "prejudicialnih zahtevah KD". (st)

Jutri zasedanje dolinskega sveta

Jutri se bo v Dolini sestal občinski svet, ki ima na dnevnem redu vrsto upravnih in tekočih zadev. Med drugim bo razpravljal o številnih sklepih, ki jih je občinski odbor sprejel po hitrem in nujnem postopku. Na dnevnem redu bo tudi prošnja za najetje posojila v višini 400 milijonov lir pri osrednji posojilnici za izgradnjo prvega odseka metanskega omrežja.

Na srečanju s predstavniki devinsko-nabrežinske Občine

Združenje trgovcev o predlogu za veletrgovino v Sosljanu

V zvezi z vestjo, da naj bi v devinsko-nabrežinski občini nastal veletrgovinski obrat s jestvinami in sorodnim blagom (postavile naj bi ga Delavske družbe), so se predstavniki tržaškega Združenja trgovcev srečali predvčeršnjim z devinsko-nabrežinskim županom Brezigarjem, podžupanom Gobbom in odbornikom za urbanistiko Contentovo. V ospredju srečanja je bila zaskrbljenost Združenja, da bi tak megaobrat povsem spremenil kra-

jevno trgovinsko tkivo, za katero so značilne sicer manjše trgovine, ki pa se lahko pohvalijo z dolgoletno tradicijo in izkušnjo. Združenje vsekakor ni togo proti novemu in večjemu obratu, sodi pa, da je o njem treba sklepati v dogovoru s domačimi trgovci, ki bi se nove dejavnosti lahko sami lotili denimo v zadrugi ali skupinski obliki.

Župan Brezigar je poudaril, da formalnih prošelj Občina doslej še ni prejela. Povedal je, da je občinski svet, na osnovi regulacijskega načrta, pred meseci odobril lotizacijo za področje ob sesljskem izvozu z avtocest. Na tistem področju so predvidene obrtniške in trgovske dejavnosti. Cena spada v turistično območje, zato bi trgovski obrat ali obrati imeli ugodnost, da bi lahko poslovali tudi ob nedeljah. Devinsko-nabrežinski predstavniki so vsekakor soglašali z ugotovitvijo, da se o morebitnem novem trgovinskem obratu morajo izreči domači trgovci.

Na srečanju je tekla beseda tudi o bodočnosti urada za informacije na avtocesti pri Devinu. Brezigar je zagotovil posredovanje pri novem deželnem odborniku za trgovino in turizem Francescuttu, o načrtih družbe Finsepol za razvoj Sesljskega zaliva pa je obljubil, da bo z njimi seznanil Združenje trgovcev, brž ko bo razpolagal s potrebnim gradivom.

■ **Občina Trst obvešča**, da bo od ponedeljka, 26. septembra, od 7. ure dalje in vse do 17. ure naslednjega dne prepovedano parkiranje v Ulici Giuliana (od hišne številke 10 do 14) in v Ulici S. Servolo (od številke 2 do 6/A). Cesta bo zaprta zaradi popravila žerjava na bližnjem gradbišču.

† Dne 21. septembra nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Alojz Visintin

Pogreb bo jutri, 23. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Prosek.

Žalostno vest sporočajo žena Ivanka, hči Marija in sin Vojko z družinama ter ostalo sorodstvo.

Gabrovce, Kontovel, Sesljan, 22. septembra 1988

† Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga

Anita Leghissa

vd. Margherit

Pogreb bo danes, 22. t. m., ob 15. uri v štivanski cerkvi.

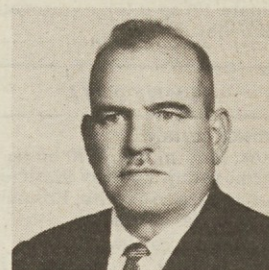
Žalujoci: hči Graziella z možem, vnukinja Martina, sestra z možem in drugo sorodstvo

Medja vas, 22. septembra 1988

1968 1988

Minilo je 20 let, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Pepi Sirk

Z ljubeznijo se ga spominjajo žena Hema, hčeri in sin z družinami, sestre ter ostalo sorodstvo.

Krmin, Mačkolje, 22. septembra 1988

Kmalu nova parkirišča za invalide

V Trstu bo Občina v kratkem namenila posebna parkirišča invalidom, ki vozijo avtomobil. Novih parkirnih prostorov bo šest, postavili pa jih bodo na prav tolikih mestnih ulicah. Z županovim odlokom z dne 16. septembra pa bo dala Občina Trst odstraniti dve parkirišči, ker kaže, da nista več potrebni.

Hudi invalidi bodo lahko zaprosili za osebno parkirišče, pred katero bodo postavili tablico z registrsko številko avtomobila. Občina obvešča vse zainteresirane, naj svoja vozila opremijo s posebnim razpoznavnim znakom. Če bo kdo svoj avtomobil pustil na kraju, namenjenem invalidom, mu ga bodo mestni redarji odpeljali s pajkom.

Prepovedan promet na Trgu sv. Antona

V ponedeljek, 26. septembra, bodo na pročelje cerkve sv. Antona ponovno postavili kip sv. Sergija, ki so ga končno restavrirali. Ob tej priliki bo na trgu pred cerkvijo tudi slovesnost, zaradi katere je Občina odredila prepoved parkiranja in prometa. Trg sv. Antona bo zaprt za promet od 7. do 21. ure (odsek med cerkvijo, vrtom do Ul. Ponchielli in Paganini), prav tako pa bo na istem prostoru prepovedano tudi parkiranje. Avtomobile, ki bodo kljub prepovedi parkirani na trgu, bodo odpeljali.

Po prometni nesreči blizu univerze

Motorist ob življenje

Na oddelku za oživljanje katarinške bolnišnice se je včeraj zvečer pretrgala življenjska nit mladega finančnega stražnika, ki je bil žrtev strahovite prometne nesreče v bližini univerze. 28-letni Maurizio Dalesio, ki se je rodil v Rimu, a je že nekaj let služboval v Trstu, kjer je stanoval v kasarni finančnih stražnikov na Pomolu Fratelli Bandiera, je umrl ob 22.15, le malo po prevozu v bolnišnico. Ko ga je rešilec Rdečega križa pripeljal na Katinaro, je fant še govoril, saj je sam povedal policijske svoje osebne podatke. Malo nato, ko so mu na oddelku za oživljanje opravljali izvide, pa je podlegel smrtnim poškodbam.

Dalesio se je nekaj po 20. uri peljal z motorjem guzzi 850 po Ul. Valerio proti Opčinam. Ob tisti uri je bil promet precej gost in fant je z motornim kolesom prehiteval vozila, ki so se počasi pomikala pred njim. Blizu zadnjega univerzitetnega posloplja pri križišču z Ul. Clivio Artemisio pa je trčil v alfo 33, ki jo je upravljal 31-letni Ernesto Bardi. Voznik je z vključenim smerokazom obračal na levo, vračal se je domov, saj stanuje v Ul. Clivio Artemisio 52. Dalesio je po domnevi karabinjerjev vozil prenapeto, tako da je šele

zadnji hip opazil oviro in ni uspel pravočasno ustaviti motornega kolesa. Strahovit sunek je fanta odbil v bližnji zidek, motorno kolo pa je po trčenju popolnoma zgorelo, tako da so morali poseči tudi gasilci.

Zdravniki katarinške bolnišnice so takoj ugotovili, da bi mladi finančni stražnik v smrtni nevarnosti, saj si je v nesreči zmečkal prsni koš in si zlomil ramo ter poškodoval notranje organe. Toda še preden so mu lahko pomagali, je nesrečnež izdihnil zaradi močne notranje krvavitve.

■ **Za praznik sv. Frančiška** (2. oktobra) bo tudi letos tržaški odsek ustanove za zaščito živali ENPA nagradil šole in posameznike, ki so se posebno izkazali pri varstvu živali. Nagradjevanje bo ob 10.30 v dvorani Kongresnega centra na Pomorski postaji.

Ob 12. uri istega dne pa prireja opensko združenje za varstvo živali ASTAD v Bošketo pri Sv. Ivanu blagoslav živali, ki jih bodo lastniki med 10. in 14. uro lahko pripeljali tudi z avtobusi podjetja ACT. Seveda bo prevoz možen le za manjše in za primerno zaščiten živali. Občina ob tem obvešča lastnike vozil, da bo v bližini obreda prepovedano parkiranje.

Tečaje prirejata SDZPI in Združenje za biodinamično kmetijstvo

Biodinamika za boljšo prehrano in naravnejše izkoriščanje zemlje

Vzporedno z naravovarstveno zavestjo se v zadnjih časih vedno bolj širi tudi zanimanje za bolj zdravo prehrano in za naravnejše načine obdelovanja zemlje. Tako se v zadnjih letih vedno več govori o biološko ali biodinamično pridelanih pridelkih, vendar je tudi med tema dvema metodama obdelovanja zemlje precejšnja razlika. Biološko kmetijstvo se preprosto odreja vsakršni uporabi kemijskih snovi in se vrača k starim in tradicionalnim pridelovalnim metodam. Biodinamični način obdelovanja zemlje pa predpostavlja pravo "prehrambeno in kmetijsko filozofijo", ker skuša vzpostaviti novo ravnovesje z naravo, predvsem pa skuša vplivati na zemljišče, tako da bi postalo čim bolj rodovitno.

Prvo načelo biodinamike je namreč vzpostaviti ravnovesje med naravo in tehnološkim razvojem, zato mora biti kmetijstvo po eni strani "ekološko" in ne sme škoditi naravi (s trupi ali preveč pospešenim ritmom obdelovanja), po drugi strani pa mora biti z ekonomskega vidika donosno in se torej prilagodi načelom sodobnega tržišča. Biodinamika naj bi po trditvah njenih "izumiteljev" sledila kozmičnim zakonom in procesom, kar pomeni, da kmetijstvo ne sme izvajati nasilja nad zemljo (kot se pač dogaja s kemijskimi gnojili, ki sicer pospešujejo rast pridelka, a tudi okužijo zemljo, ki se bo prej ali slej z njimi nasitila in se "maščevala" človeku tako, da ne bo več proizvajala užitnih rastlin). S praktičnega vidika to pomeni pomagati zemlji, da se po eni strani očisti že "useidenih" strupov, po drugi strani pa, da postane rodovitnejša. "Biodinamični" kmetovalci gnojijo zemljo z organskimi snovmi (z mešanicami koprive, hrasta, kamilic in drugih zdravilnih zelišč) in jo tako obogatijo. Na ta način postane zemlja tudi rahlejša, tako da jo je lažje obdelovati. Tudi kmetovalci, ki uvajajo biodinamiko, upo-

rabljajo traktorje in druge sodobne stroje, vendar v manjši meri, ker stroji potlačijo teren, kar škoduje sadikam in rastlinam, ki iz njega rastejo. Iz tega vidika je biodinamično kmetijstvo naporejše, ker je celo vrsto stvari treba opravljati ročno (tudi zaradi tega so biodinamični pridelki dražji). Zadržanje načelo biodinamičnega kmetijstva pa je to, da mora biti kmetijsko podjetje v vsem samozadostno, v smislu, da mora samo proizvajati vse tisto, kar potrebuje: gnojila, komposte in drugo. Na kmetiji naj bi izkoristili vse, kar ponuja zemlja, tudi ostanke je namreč mogoče ponovno uporabiti za nov življenjski cikel rastlin. Prav ta načela pa prispevajo k temu, da je tako kmetijstvo zelo perspektivno, zlasti za večja podjetja. Čeprav je v Italiji samo 2.500 hektarjev zemlje obdelanih na ta način (tudi v Portugariu je razmeroma veliko podjetje s 100 hektarji zemlje), so drugod po Evropi, predvsem v severnih državah, že polnopravno uvedli to novo kmetijsko metodo. 10 odstotkov holandskega pridelka prihaja na primer z biodinamično obdelanih površin.

Tudi v Trstu je zanimanje za biodinamiko vse večje. Združenje Union je že v preteklih sezonah priredilo več predavanj o biodinamičnem načinu obdelovanja zemlje, pri katerih so sodelovali člani tržaške sekcije Italijanskega združenja za biodinamično kmetijstvo (v Trstu so ga ustanovili leta 1982). Tečaje iz biodinamike bosta letos priredila Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje in Združenje za biodinamično kmetijstvo. Tečaj SDZPI bo trajal 30 ur (vpisovanja se zaključijo jutri), medtem ko bo drugi tečaj krajši, saj predvideva samo devet lekcij (dvakrat tedensko od 5. oktobra do 2. novembra, informacije na sedežu Združenja v Ul. Trento, 12, tel. 64147 v jutranjih urah). (bg)

Zadruga Dolga korona se bo še razširila

V dolinski občini, prav nad industrijsko cono, že od daleč opazimo na hribu, ki ga domačini imenujejo Dolga korona, veliko stavbo. To je moderno opremljen hlev, za katerega skrbi posebna zadruga, poimenovana po kraju, na katerem deluje: zadruga Dolga korona. Dandanes, ko na Krasu živoreja vidno upada, je pobuda te zadruga še posebno pomembna in zanimiva. Zato smo se o njenem delovanju pogovorili s podpredsednikom zadruga Josipom Sancinom in z njenim članom Srečkom Orlom.

»Zadruga je bila ustanovljena leta 1973. V začetku je imela 36 članov, danes pa se je njihovo število zmanjšalo na 21. Večinoma so to kmetje in delavci iz dolinske občine, trije pa prihajajo z Zahodnega Krasa. Vedno pa upamo, da bi se v to delovanje čimprej vključili tudi številni mladi.

Hlev je bil zgrajen na juserskem zemljišču, ki obsega v celoti 104 hektarje. Pri ustanavljanju smo naleteli na precejšnje težave, še zlasti zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Ustanovni člani so tedaj znatno pripomogli s članarino, z določeno vsoto pa je po zakonskih normah prispevala tudi Dežela. Maksimalno premore hlev 140 glav živine, danes pa jih imamo 94,

vse sivo-rjave pasme. Od teh je več kot 30 molznih krav, ostalo pa so junice. Dnevno pridelamo od dva in pol do tri hektolitre mleka, ki ga prodajamo Kraški mlekarji blizu Cola, kjer izdelujejo sir Tabor.

Kako poteka vaše delovanje in kakšne načrte imate za bližnjo bodočnost?

»Zadruga ima posebne stroje za košnjo in za pospravljanje sena, zato kar 60 odstotkov krme pridelamo sami, ostalo pa kupujemo. Živina se s krmo preživlja vso zimo, spomladi pa se krave pasejo na ograjenem zemljišču v bližini hleva.

Člani opravljamo vsakovrstno delo in se v troje vrstimo teden za tednom. Za sedaj še vedno uporabljamo starejše naprave, s katerimi lahko pomolze mo štiri krave hkrati, že v prihodnjih dneh pa bo odprta posebna hala z modernim strojem, s katerim bo mogoče molsti kar 10 krav hkrati. V bližnji bodočnosti mislimo poleg tega usposobiti še ostalih 80 hektarjev za pašnike. Sprašuješ, ali je obrat ekonomsko donosen. Stroški so na žalost zelo visoki, zato naše delovanje še vedno ni rentabilno.

(tan)

Pogovor z Davidom Poljšakom

Plesni tečaji za obogatitev dejavnosti v naših društvih

David Poljšaka, Barkovljana, študenta na ljubljanski fakulteti za telesno kulturo, sicer rednega člana domačega kulturnega društva, smo zvalili na razgovor ravno, ko se je vrnil s potovanja v Ameriki, kjer je bil na obisku v New Yorku, Long Islandu, na Floridi itd.

David, se v vašem društvu že kaj pripravljate na začetek plesnega tečaja?

»Če bo dovolj interesentov, potem bi se lahko tečaj začel konec tega meseca. To bi bil v našem društvu že tretji tečaj. Sicer sem pa že dobil ponudbe, da bi vodil takšne tečaje tudi v Repnu in v Dijaškem domu v Trstu.«

David, ki sicer trenira tudi otroke pri Jadralskem klubu Čupa, je prepričan, da so takšni tečaji za naše mlade koristni in tudi zabavni.

»Mislim, da so mladi zainteresirani za standardne in latinsko-ameriške plesne, ker se radi seznanijo z različnimi ritmi. V našem društvu smo začeli s to dejavnostjo predvsem z namenom, da bi se zabavali, saj je prav ples sredstvo, ki združuje mlade in ker se pleše v dvojicah, je to prijetno in pozitivno.«

Mladi radi plešejo. Večkrat so prepričani, da znajo plesati, saj se ni težko zavrteti na kakšni šagri ali vaškem prazniku. Kadar pa gre zares, je treba le pokazati nekaj več, kot samo znanje korakov za valček, polko in podobno.

»No, ponekod so se lotili plesnih tečajev že bolj resno, tudi na ravni tekmovanja, kot na primer v Boljuncu. Mi smo bolj na začetku. Tudi sam nisem bil strokovnjak, da bi se lotil večjih koreografij ali česa podobnega. Tekmovalni plesi so že v svoji zvrsti umetnost. Tu se morata izkazati tako tekmovalec kot tudi trener. Sam pred leti še plesati nisem znal. V Ljubljani pa sem dobil veselje, predvsem, ker je

bil ples vključen kot predmet na fakulteti, ki sem jo obiskoval. Izpit iz tega predmeta je bil kar zahteven: obvladati smo morali moško in žensko vlogo. No, in s tem znanjem sem se lotil učenja plesa drugih.«

Po mnenju Davida je optimalno število tečajnikov od 20 do 30. Če jih je manj ni dobro, če jih je več, pa se tudi učitelj ne more posvetiti vsem tečajnikom.

»Poskrbeli smo za plakate na šolah za višješolsko mladino; v Dijaškem domu pa nameravajo, kolikor vem, vključiti plesni tečaj v svoj vzgojni program.«

Tečaj, ki ga nameravate letos v Barkovljah ponoviti, naj bi trajal deset učnih ur, ki bodo porazdeljene na pet večerov.

»Idealno bi bilo, da bi imeli pouk sedem dni po dve uri. Skušali bomo organizirati en tečaj na začetku, drugega pa ob koncu šolskega leta.«

David je optimist, ker meni, da so plesi, ki se jih mladi naučijo v teh tečajih, bolj zanimivi od plesov, ki jih plešejo v diskotekah.

»Če bi imeli v Trstu primerno dvorano, bi bilo mogoče delati še obširnejše načrte. Na žalost takšnih dvoran nimamo. Tudi naša društvena dvorana je premajhna. Najbližja plesna dvorana za mlade iz Trsta je v Trzinu. Na tistem območju posvečajo plesu tudi več pozornosti. Mi pa imamo priložnost plesati le v poletnem času na raznih šagrah in drugih zabavnih prireditvah. Ni torej lahko usmeriti mlade k učenju plesa, ker to med nami še nima tradicije. Vendar pa menim, da so ti tečajji priložnost za družabnost in tudi za učenje nečesa, kar nam bo morda v življenju koristilo. In končno, takšna dejavnost lahko poživiti tudi dejavnost v vsakem društvu.« (N. L.)

Od Barkovelj do Nabrežine

V vinogradih v »bregu« daleč od vrveža in stresa

Od Barkovelj tja do Nabrežine, kjer danes raste grmovje in trničevje, so še pred tridesetimi leti krasili nabrežna pobočja vinogradi. »Vse je bilo kakor en sam prekrasni vrtni. Niti vrtovi asirske kraljice Semiramide niso premogli takega razgleda,« tarnajo številni starejši ljudje. »Kako je bilo do bro vino iz »brega«,« vzdihujejo drugi. Mnogi si želijo osvežiti spomin, tako da kar navalijo na redke osmice, kjer je še mogoče okusiti to žlahtno kapljico. Vendar jih je iz leta v leto manj.

Sedaj pa pogledajmo, kako in kdaj je do takega položaja prišlo. Po šestdeset letu so naši ljudje začeli opuščati vinograde, ker je bil zaslužek v mestu pač lažji. Kdo bi v modernem svetu, polnem vseh vrst udobja nosil na ramenih brente, gnoj in kole? Vse to tako daleč! Tudi tisti redki, ki so še vztrajali, so morali odnehati, saj so samotni vinogradi kmalu postali tarča vseh vrst sladkosnednežev, kot na primer ptičev in srn. In tako so vinogradi umirali. Sodi so se v kletih sušili in klavirno končali kot les za kurjavo. V take žalostne razmere pa je pred kratkim posijal žarek upanja. Marsikateremu je namreč ostalo vino iz »brega« pri srcu in tako danes opažamo, da se nekateri spet lotevajo vinogradništva v tem s potom napojnem, morda najlepšem koščku naše zemlje. Za to pa se odločijo večinoma tisti, ki gredo zgodaj v pokoj in delajo v glavnem le za lastno uporabo. Pod Prosekom, od Stare gore tja do Postran, so si uredili in razširili steze, tako da se lahko z avtomobilom pri-

peljejo tik do svojega »brega«. Preuredili so nekaj vinogradov in vsadili trte, v glavnem malvazijo, vitovsko grganjo in glerio, poleg tega pa so vsadili tudi kako novejšo vrsto, kakor na primer sauvignon in chardonnay. Izredno me je zanimalo poizvedeti za vzroke, zaradi katerih so se nekateri znova navdušili za vinogradništvo v tem predelu.

»Veš, zame dnevi postajajo vedno daljši, naveličal sem se lenarjenja, kartanja po barih in gledanja televizije, zato sem se odločil, da »spasnam« nekaj zemlje v »bregu«,« pravi eden. »Vedno sem si želel nadaljevati z delom svojih prednikov. Delo v »bregu« me pomirja, poleg tega pa se tam živi v čisto drugačnem svetu, daleč od današnjega vrveža in stresa,« pravi drugi.

Misel, ki je vsem skupna, pa bi lahko na kratko izrazili kar s Prešernovi mi verzi:

»Spet trte so rodile, prijat'li, vince nam sladkò, ki nam oživlja žile, srce razjasni in okò...«

Upajmo torej, da bo s časom vedno več takih ljudi, ki jim je pri srcu naš »breg«.

TANJA UKMAR

■ Združenje Arci Nova (Ul. del Toro 12) že od 1. septembra sprejema vpise za tečaje informatike, likovne umetnosti, flavte, kontrabasa, kitare in folklornega petja. Za informacije se lahko zainteresirani obrnejo na tajništvo združenja, in sicer od ponedeljka do petka od 11. do 12.30, v četrtek in petek pa med 17. in 19. uro.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Baletna šola

Nova sezona baletne šole se prične v ponedeljek, 26. septembra

Vpisovanje in informacije na upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik od 10. do 14. ure.

Sestanek s starši ter novimi in starimi gojenci bo v vadbenih prostorih Kulturnega doma v ponedeljek ob 16. uri.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

TRŽAŠKA KNJIGARNA

V italijanski in slovenski izdaji je te dni izšla knjiga

MAKS FABIANI

O kulturi mest

O življenjskih in ustvarjalnih nazorih, kakor jih izražajo spisi in dela velikega arhitekta, bo spregovoril urednik knjige

prof. arh. Marko Pozzetto

na predstavitvi, ki bo v Tržaški knjigarni danes, 22. septembra 1988, ob 18. uri.

Vljudo vabljeni!

kino

ARISTON - 17.30, 22.00 La leggenda del santo bevitore, r. Ermanno Olmi; i. Rutger Hauer, Anthony Quayle.

EXCELSIOR I - 18.00, 22.15 Good morning Vietnam, r. Barry Levinson; i. Robin Williams.

EXCELSIOR II - 17.45, 21.45 Madama Souzatzka, r. John Schlesinger; i. Shirley McLaine.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 L'ultimo imperatore, dram., It./VB/HK 1987, r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Peter O'Toole.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 Raffinati piaceri bolognesi, porn., □□.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Bat 21.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 La creatura, shriljivka, □

FENICE - 17.00, 22.15 Big, r. Penny Marshall; i. Tom Hanks.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 Scuola di polizia V.

MIGNON - 17.00, 22.15 Grasso è bello, kom., i. Sonny Bono.

EDEN - 15.30, 22.10 Le signore degli animali, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 Top model.

CAPITOL - 17.00, 22.00 Barfly, dram., 1987, r. Barbet Schroeder, i. Mickey Rourke, Faye Dunaway, □

LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 Radio days, kom., ZDA 1987, r. Woody Allen; i. Mia Farrow, Seth Green.

ALCIONE - Zaprt.

RADIO - 15.30, 21.30 Quell'erotica di mia moglie a Bangkok, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 22. septembra 1988

MAVRICIJ

Sonce vzide ob 6.52 in zatonje ob 19.03

- Dolžina dneva 12.11 - Luna vzide ob 17.35 in zatonje ob 2.00.

Jutri, PETEK, 23. septembra 1988

SLAVOJKO

PLIMOVANJE DANES: ob 2.06 najnižje -45 cm, ob 8.51 najvišje 39 cm, ob 14.46 najnižje -21 cm, ob 20.20 najvišje 31 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 18 stopinj, zračni tlak 1019,2 mb ustaljen, veter 4 kilometre na uro vzhodnik, vlaga 60-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Stefano Ramani, Gabriele Casulli, Michael Pilo, Sara Fabbro.

UMRLI SO: 62-letni Fausto Potasso, 72-letna Lidia Mian, 81-letni Bernardo Caprari, 80-letni Luigi Pezzoli, 78-letni Salvatore Curto, 47-letni Luciano Forza, 77-letni Mario Marsi, 80-letna Svijetla Clara Stipicevic, 76-letna Antonia Puc, 67-letni Luigi Ugomari, 76-letna Cecilia Mosetti, 69-letna Ammalia Basiacco, 81-letni Isidoro Sedmak, 75-letni Giuseppe Templenizza.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 19., do sobote,

24. septembra 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Danes slavita srebrno poroko

ANTON in ELVIRA FERI

Še mnogo zdravih let v skupnem življenju jima želita hči Martina in sin Marko.

Tudi v Dolini na št. 237 in v Bazovici na št. 197 smo od veselja, da se bo družba ob otroških rojstnih dnevih povečala, odprli steklenico in nazdravili

JERICI

Matiji, Mileni in Niku se je pridružila

JERICA

Da bi bila njena pot posuta z rožicami, ji voščita

KD Vesna in ŠD Mladina

Matija, Milena in Niko se veselijo prihoda

JERICE

Pridružujeta se jim Liana in Aleksander.

čestitke

Ansambel TPPZ P. Tomažič čestita svojemu rednemu članu VITTORIU NIGRISU ob srečanju z Abrahamom ter mu želi še na mnoga zdrava leta.

prispevki

V spomin na Uroša Košuto daruje Milka Švab z družino 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na nečake Ivota, in Ervino daruje Milka Švab z družino 10.000 lir za Godbeno društvo v Križu.

V spomin na Ivanko Legišo vd. Pirjavec daruje hči Irene z družino 100.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

V spomin na Pepija Trampuža daruje Silva z družino 15.000 lir za Vaško skupnost Praprotno.

Namesto cvetja na grob Stanka Muhe iz Lokve darujeta Vanda Primožič in Dana Možina 100.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Tino Husu in ob obletnici smrti Justa Krevatina daruje Marija Krevatin 20.000 lir za kapelico pri Banih, 20.000 lir za Zadrugo Ban in 20.000 lir za spomenik padlim v NOB na Opčinah.

V spomin na strica Oskarja Vatovca daruje Mariza Bertocci 50.000 lir za sekcijo KPI Prosek-Kontovel.

mali oglasi

NAŠLI SMO 19. septembra med Gabrovcem in Prosekom psa pasme volpino belo-rjave barve. Tel. 229474.

EMIL PURIČ v Repnu je odprl osmico. OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Šempolju.

NUJNO iščem knjige za tretji letnik trgovskega zavoda. Tel. 200984 od 19. do 20. ure.

OB SOBOTAH iščem delo kot hišna pomočnica. Tel. 231037.

HIŠNA POMOČNICA išče dvakrat tedensko delo. Tel. 768237.

MIZAR obnavlja pohištvo in opravlja raznovrstna popravila. Tel. 228183 ob uri obedov.

ŠMINKE, pudri in kreme SHISEIDO so v prodaji pri Kozmetiki 90 na Opčinah.

PRODAM po ugodni ceni 120-basovsko harmoniko piattanesi model super-musette. Tel. ob urah kosila ali večerje na št. 0481/20002.

PRODAM fiesto ford 900 po ugodni ceni. Tel. 229147.

PRODAM belo in črno grozdje po dogovoru ter domače seme detelje. Tel. 778438 od 19. ure dalje.

PRODAM nekatere knjige za prvi razred geometrske šole. Tel. 228252.

V MARIBORU prodam po ugodni ceni stroje in orodje za ključavničarsko obrt. Tel. 003862/25993.

HRASTOVA IN AKACIJEVA suha drva za kurjavo prodam po ugodni ceni. Tel. 421508 po 20. uri.

PRODAM črno in belo grozdje v Borštu. Tel. 228447.

PRODAM črno grozdje po dogovoru. Tel. 228139.

PRODAM hrastove sode: 2 po 15 hl in enega od 23 hl. Tel. 229112 ali 229331.

gledališča

VERDI

Jesenska simfonična sezona - V soboto, 24. t. m., ob 20.30 (red A) otvoritev sezone s koncertom pianista R. Buchbinderja. Dirigent G. Nowak. Ponovitev v nedeljo ob 18. uri (red B).

CRISTALLO - LA CONTRADA

Pri blagajni gledališča Cristallo (Ul. Ghirlandia 12) so v teku vpisovanja novih abonmajev.

koncerti

Štivanska cerkev

V petek, 30. t. m., ob 20.30 bo na sporedu tretji in zadnji koncert klasične glasbe poletne sezone. Petite Ensemble bo izvajal Rossinijeve skladbe.

Repentabska cerkev

V nedeljo, 25. t. m., ob 18. uri bo v sklopu glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe nastopil GALLUS CON-SORT.

Glasbeni september - Danes, 22. t. m., ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi nastopil duo Federico AGOSTINI in Yva FENOUIL (violina - klavir). Na sporedu bodo Mozartove, Mendelssohnove in Straussove skladbe.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je do 28. t. m. na ogled razstava EX VOTO IN UMETNIKI.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE v ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA. Urnik: od 10.30 do 18.30.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava CLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure; ob sobotah in nedeljah od 16. do 21. ure.

Na sedežu Letoviščarske ustanove v Sesslanu razstavlja do 24. t. m. avstrijski umetnik Tassilo BLITTERSDORFF.

V tržaški Občinski galeriji razstavlja do nedelje, 25. t. m., svoja dela slikarka Anita TONEATTI. Razstava bo odprta po običajnem urniku.

V galeriji Cartesia - Ul. Marconi 16 - je do 29. t. m. odprta razstava graverjev pod naslovom "Tri + Tri".

V galeriji Torbandena je do 2. oktobra na ogled razstava slik umetnika Giuseppe ZIGAINA.

GROZDJE ZA VINO

NA DRŽAVNI CESTI 202 (TRBIŠKA)

MED OPČINAMI IN PROSEKOM

SORTNA GROZDJA IZ APULIJE:

TREBBIANO - MALVASIA - SANGIOVESE - MONTEPULCIANO

Pridelava dobrega vina je odvisna od kakovosti grozolja in stopnje sladkorja. OBIŠČITE NAS in zadovoljni boste s kakovostjo in ceno.

menjalnica

21. 9. 1988

Ameriški dolar	1380.—	Japonski jen	9,50
Nemška marka	742.—	Švicarski frank	879.—
Francoski frank	217.—	Avstrijski šiling	105,30
Holandski florint	657.—	Norveška krona	198.—
Belgijski frank	35.—	Švedska krona	213.—
Funt šterling	2320.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1980.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1050.—
Grška dramma	8,75	Debeli dinar	0,38
Kanadski dolar	1120.—	Drobni dinar	0,38

BICKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67001

Agencija Domjo 831.131

Agencija Rojan 411.611

Kmalu Mazzini na ekranih

Oddelek za šolo in izobraževanje RAI bo skupno s televizijo italijanskega kantona v Švici pripravil zgodovinsko nadaljevanje v štirih delih o življenju Giuseppa Mazzinija. Avtor nadaljevanke je rimski novinar Romano Bracalini, ki pravi, da bodo v tej seriji skušali prikazati Mazzinija v drugačni luči, kot ga navadno spoznamo iz šolskih tekstov. Mazzinija prepogosto predstavljajo le kot heroja ali kot brigadista. S pomočjo originalnih dokumentov, ki so jih našli v Ženevi, Londonu in Luganu, pa bomo lahko na malih ekranih tokrat spoznali bolj človeški lik tega aktivista iz dobe risorgimenta. Televizijski Mazzini bo tako inteligenten in duhovit človek, ki je bil pri ženskah zelo priljubljen, idealist, ki si je na vse načine prizadeval, da bi uresničil svojo idejo o združitvi Italije in ki je snoval celo načrte o združitvi Evrope.

Mazzini je bil tudi genij v preoblekah, saj se je nekoč izognil nevarnostim preoblečen v staro angleško gospo. Zaradi njegovih duhovitih dovtipov je bil zelo priljubljen, obenem pa je znal biti tudi zelo odločen in stvaren, ki so ga osebno zanimali in si jih je zato jemal k srcu. Manj znano je na primer, da je hotel v izgnanstvo v Ameriko in je odklonil ponudbo, da bi se zatekel v Anglijo, ker je bila ta monarhija, Amerika pa republika. Končno je moral sprejeti izgnanstvo v Angliji, saj je bila Amerika predaleč, da bi lahko ostal v stikih z Italijani.

Snemanja bodo zaključili do decembra letos, na sporedu pa bo predvidoma v prvih štirih mesecih prihodnjega leta. Niz pa bodo presneli še na kasete in ga tako dali na razpolago tudi šolam.

Na sliki: Silvano Piccardi (Giuseppe Mazzini) in Sonia Riva (Giuditta Sidoli)

Prince spet na TV zaslonu

V okviru glasbene oddaje Notte Rock bo danes zvečer, ob 22.45, na RAI 1 posebna oddaja posvečena Princeu, ki bo nadomestila predvideni koncert Brucea Springsteena. Zaradi izrednega povpraševanja bodo danes ponovno oddajali Princeov koncert iz Dortmunda, ki ga je 9. septembra RAI 1 oddajala neposredno in posredno v 14 državah s satelitskim prenosom. Da bi si »prisvojila« koncert, je RAI potrosila celih 9 milijard lir. Na žalost je prišlo takrat pred pričetkom koncerta do tehničnih problemov, saj so morali sliko oddajati s satelitom, glasbo pa po kabelski liniji, da je ta zastajala za nekaj stotink sekunde za video signalom, kar je povzročalo v prvi polovici koncerta občutek play-becka. V drugi polovici koncerta so uspeli okvaro popraviti, skoraj dva milijona gledalcev pa je bilo razočaranih. Koncertu so namreč na začetku sledili kar 4 milijoni gledalcev.

Tokrat bo koncert v originalni verziji, brez tistih nepredvidenih tehničnih nevarnosti, tako da bomo lahko sledili temu zanimivemu glasbenemu dogodku ali s stereofonskim TV sprejemnikom ali pa po radiu, saj bosta istočasno v video signalom RAI stereo 1 in 2 oddajala glasbo v stereofoniji.

Zanimivo je, da se za posnetke koncerta zanima že 15 držav med katerimi so tudi Mehika, Argentina, Brazilija, Izrael, Sovjetska zveza in Kitajska.

Aktualni dvoboj na RAI 3

Zdi se, da je binom obveščanje - spektakel kar se da učinkovit: predvsem pa je primeren za osnovo nekaterih oddaj, ki se zadnje čase pojavljajo na najrazličnejših televizijskih omrežjih. To »modno« potezo je pri načrtovanju sporedov nove sezone med drugim upoštevala tudi tretja italijanska televizijska mreža. Prišlo je namreč do zamisli tedenske oddaje, v kateri imajo obveščanje, razpravljanje in soočanje vedno glavno vlogo, obenem pa se za boljše učinek takih srečanj (ki so včasih lahko zelo mučna in suhoparna) poslužuje pomembnega, skoraj bi rekli dramskega elementa - spektakla.

Naslov oddaje je sam po sebi zelo zgovoren: Duello (Dvoboj), prvič pa bo na sporedu noč ob 20.30 na RAI 3. V bistvu gre za nekakšno tedensko srečanja v namiznem tenisu. Pri vsaki oddaji si bosta namreč stali nasproti dve vidni osebnosti italijanskega javnega življenja, ki bosta izbrani predvsem zaradi nasprotujočih si mnenj in zavzetih stališč glede neke aktualne teme. Prvo tako sporno vprašanje, ki ga bo danes obravnaval Dvoboj, je vprašanje o priznanju zakonitosti mamil: to je problem, ki vedno odločneje prihaja na dan tudi v Italiji, pred kratkim ga je spet povzel angleški tednik Economist, obenem pa se postavlja kot ena glavnih problemskih sklopov volilnih shodov v ZDA. O tem bosta razpravljala radikalec Marco Pannella in duhovnik Pierino Gelmini, ustanovitelj središč za rehabilitacijo narkomanov.

Zanimivost oddaje pa je v tem, da bosta imela »nasprotnika« na razpolago posebnega režiserja in raziskovalca. S pomočjo le-teh bosta lahko zbrala gradivo, s katerim bosta utemeljevala svoje stališče oziroma spodbijala nasprotnikovo tezo. Vlogo sodnika, ki bo miril četrtkove dvoboje, bo odigral novinar Giorgio Rossi. Aktivno pa bo sodelovalo tudi stoglavno občinstvo v studiu.

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Otrok v vrtiljaku alkoholizma

Strokovnjaki se strinjajo in raziskave so dokazale, da so od alkohola odvisni ljudje, pa tudi tisti, ki so od teh soodvisni, popolnoma nemočni in v stanju nenehnega hrepenenja, dokler v sebi ne priznajo svoje nemoči, da bi se odrekli zauživanju uničujoče tekočine. V drugo skupino ljudi pa prištevamo predvsem tiste, ki so zaradi družinskih vezi soodvisni od vedenja alkoholikov in od propadajočega okolja, ki so si ga ustvarili.

Tudi če sam ne piješ, vendar živiš z nekom, ki je od tega odvisen, misliš, da je to tvoj problem, in večkrat doživljaš to kot neuspeh, ker mu ne moreš pomagati. Kako so šele potencirani in destruktivni taki in podobni vtisi pri majhni, mladi in doraščajoči osebnosti, dokazujejo najnovejše študije.

Preden se alkohol znese nad jetra, uniči še marsikaj. Nič več ni družinskega življenja - smisla za skupna kosa in v večerje, za skupne dejavnosti - ostaja le še patetična drama, v kateri ima vsak družinski član svojo vnaprej določeno vlogo. Ta ideja ni nova, že pred dvajsetimi leti so v poskusih boja proti alkoholizmu v ZDA brezplačno razdeljevali knjigo Josepha L. Kellermana Alkoholizem: vrtiljak imenovan zaniikanje.

V knjigi nastopajo figure z značaji, kakršne najpogostejše srečujemo v družinah, ki jih ogroža alkoholizem. Ne manjka Sposobnež, ki pogojuje od alkohola odvisno osebo z mislijo, da ji bo vedno na razpolago zaščitnik, ki jo bo rešil. V tem vrtiljaku odigra svojo vlogo Žrtev - obvezno opravlja delo, ki ga alkoholik opušča. In še tretja, ključna oseba - Izzivalec, ki je ranjen in popolnoma iz sebe zaradi ponavljajočih se pijanskih epizod, vendar »drži skupaj« družino, hkrati pa v povračilo vnaša v to družino svojo grenkobo, razočaranje, strah in udarce... Nadzoruje situacijo, skuša izsiljevati spremembe, se žrtvuje, popravlja, ne odneha, vendar tudi nikoli ne pozabi.

Mnogi avtorji, ki so se še kasneje poglabljali v situacijo alkoholikove družine, so zgornjo metaforo o vrtiljaku še poglobili. Vnesli so osebe, ki jih igrajo otroci, junaka, ki je navadno prvorojenec: velikokrat je odličnik, ki vselej ve, kaj je prav in sebe zapostavlja, ker so mu koristi drugih važnejše.

Ne manjka niti lik Izgubljenega sina: odmaknjen je, samotar na poti do nevesele odrasle dobe. Grešni kozel, ki je navzven vsem sovražen in nezaučen, v sebi pa ranjen in jezen. In končno Maskota, krhka in nezrela očarljiva figurica - domači klovn.

Kar zaprepada nekatere strokovnjake za probleme otrok alkoholikov, je njihov popolnoma običajni videz, kljub razvojnim problemom, ki so jih preživljali. Prav to pa je prežeta nevarnost: nepriznavanje težav - to jih more zopet pahnuti v podobno odvisnost, kakršni so bili vdani njihovi starši ali celo v mamilo: kajti te snovi sproščajo človeka, ga odpirajo navzven.

V tem je pravzaprav moč gibanj, ki se upirajo učinkom alkoholizma. Odrasli otroci alkoholikov se ponekod v svetu srečujejo, odkrivajo svoje probleme, na teh srečanjih izražajo navzven svoje bolečine in na nek način zopet »napolnijo akumulatorje«.

Vse več je vsekakor takih strokovnjakov, ki se ukvarjajo z osebami, ki so alkoholikom najbližje. Ukvarjajo se predvsem s skrbjo za probleme otrokov alkoholikov. Zavedajo se namreč, da živijo otroci alkoholikov, predvsem do svoje polnoletosti, ob povratku iz šole v nenehni napetosti in strahu. Nanje ne moreš vselej vplivati, ali jim pomagati, kajti alkoholik (oziroma družina) jih ohranja v atmosferi popolnega zanikanja kakršnegakoli problema. Zdravniki menijo, da je tesna povezava med nenehno napetostjo teh otrok in njihovimi obolenji za čir, kroničnim nagnjenjem k bljuvanju, problemi z nespečnostjo, glavoboli, celo s kožnimi obolenji.

V šoli izkušen učitelj lahko ugotovi, kateri so ti otroci. Opaziš ga, če si pozoren, včasih iz tega, kako je oblečen, včasih po neredovitosti malice, včasih iz njegove pozornosti, ko se dotakne problema alkohola in včasih iz njegove likovne govorice... Potrebna pa je pozornost in dovzetnost za probleme otrok. Mogoče bo tak otrok po dvajsetih ali tridesetih letih doživel čuden občutek neuspešnosti in depresije in mogoče mu bo uspelo zaradi razumevanja, ki ga je bil deležen v šoli, te negativne občutke dati iz sebe brez dodatne omamljujoče snovi...

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.15 Aktualno: Uno mattina 9.35 Variete: Dadaumpa 10.40 Dok.: Sull'orlo degli abissi 11.30 Nan.: La tata e il professore 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 14.00 Portomatto (2. del) 14.15 Dokumentarec: Kvarkov svet 15.00 Aktualno: Primiissima 15.30 Aktualno: Italijanske kronike 16.00 Risanki 16.50 Dok.: Storie di uomini e di moto 17.35 Inf. oddaja: Spaziolibero 17.55 Aktualno: Iz Parlamenta 18.00 Dnevnik 18.05 Šport: OI - povzetek (iz Seula) 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Una lama nel buio (krim., ZDA 1982, r. Robert Benton, i. Roy Scheider, Maryl Streep) 22.00 Dnevnik - večerne vesti 22.10 Un'italiana per Miss Mondo 22.45 Koncert: Nočni rock - Prince, vmes dnevnik 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	RAI 2 2.00 Šport: OI - prenos tekmovalcev iz Seula (do 18.00) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 14.30 Dnevnik 18.00 Aktualno: Iz parlamenta 18.05 Dnevnik - športne vesti 18.35 Nanizanka: il commissario Köster - Abisso 19.30 Horoskop 19.35 Vremenska napoved 19.45 Dnevnik 20.15 Dnevnik - športne vesti 20.30 Nanizanka: Le inchieste del commissario Maigret - Maigret e l'affare strip-tease (r. Alain Levent, i. Jean Richard) 22.00 Dnevnik - večerne vesti 22.15 Kabaret: Monterosa 84 - Si riapre il derby (r. Carlo Nistri, ured. Funari-Testa-Valdi) 23.05 Dnevnik - zadnje vesti 23.15 Rubrika: Filmske novosti 23.20 Film: Attacco alla Costa di Ferro (vojni, ZDA 1968, r. Paul Wendkos, i. Lloyd Bridges, Andrew Keir, Maurice Denham, Howard Pays) 8.15 Nanizanka: Superman, 8.45 Buck Rogers, 9.30 La donna bionica, 10.30 Flipper, 11.00 Riptide, 12.00 Hazzard 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Magica Emi, Hilary 14.00 Glasbena oddaja: Deejay Beach 15.05 Aktualno: So to speak 15.30 Nan.: Family ties 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Memole, Holly e Benji, Prendi il mondo e vai, Beverly Hills 18.30 Nanizanka: Magnum P.I., 19.30 Happy Days 20.00 Risanka: Viaggiamo con Benjamin 20.30 Film: Fantozzi contro tutti (kom., It. 1981, r. Paolo Villaggio in Neri Parenti, i. Paolo Villaggio, Milena Vukotic) 22.20 Nanizanka: Zanzibar 22.50 Variete: Dibattito 23.10 Nanizanka: Tre cuori in affitto 23.40 Rubrika: Première 23.50 Nanizanka: Samurai, 0.50 Star Trek	RAI 3 12.00 Dokumentarec: Koruza 13.00 Izobraževalna oddaja: Glasbeni instrumenti - Harfa 14.00 Deželne vesti 14.30 Informativna oddaja: Dante Alighieri - Božanska komedija 15.00 Informativna oddaja: Otroci in pravice v Evropi 15.30 Film: Nonna Felicita (kom., It. 1938, r. Mario Mattoli, i. Dina Galli, Armando Falconi) 16.45 Glas. oddaja: Concertone - Police - Synchronicity Tour 17.40 Dok.: 20 let prej - Olimpiada 18.20 Nanizanka: Vita da strega 18.45 Športni dnevnik: Derby 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dok.: 20 let prej - Drobci 20.00 Inf. odd.: L'architettura del giardino contemporaneo 20.30 Aktualno: Duello 22.30 Dnevnik - večerne vesti 22.40 Športna oddaja: Missione Seul 23.40 Rubrika: Filmske novosti 23.45 Dnevnik - zadnje vesti 24.00 Dok.: 20 let prej - Drobci	RTV Ljubljana 1.40 Šport: OI - košarka YU-ZDA (Ž) 3.30 Šport: OI - vaterpolo Jugoslavija-Madžarska, gimnastika 9.35 Video strani 9.50 Mozaik. Šolska TV: Slovar slikarstva (3. del), Slovenska ljudska glasbila in godci - Oprekelj 10.50 Šport: OI - nogomet Jugoslavija-Brazilija, plavanje, dnevni pregled, rokoborba, kolesarstvo, boks, dviganje uteži, jahanje, gimnastika, studio 17.30 Spored za otroke in mlade: Predigra življenja (poljska nadaljevanka, 6. del) 18.00 Glasbena oddaja: Novi rock 88 18.45 Risanka 19.00 Vreme in Obzornik 19.13 TV Okno in Zrno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Tednik 21.05 Šport: OI - dnevni pregled 22.30 Dnevnik 22.45 Glasbena oddaja: Uspešnice Pop delavnice 88 23.35 Video strani	TV Koper 1.00 OI: plavanje (štafeta), veslanje (polfinale), kolesarstvo 4.00 OI: gimnastika (posamezno, M, finale), kolesarstvo, moderni petterboj (kros, posnetek) 7.00 OI: boks (posnetek) 9.00 OI: kolesarjenje na stezi 12.30 OI: plavanje (finale, 400 m prosto, Ž; 100 m prosto, M; 100 m hrbtno, Ž; 200 m hrbtno, M; 4x100 prosto, Ž) 13.30 TVD Novice 14.00 OI: dviganje uteži (75 kg), sabljanje, boks (kvalifikacije) 18.45 OI: nogomet Jugoslavija-Brazilija (posnetek) 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: ŠPETER — Ob začetku šolskega leta v dvojezičnem središču: pogovor z ravnateljico Živo Gruden 19.30 TVD Stičiče 20.30 OI: iz Seula posebej za TV KP 21.00 OI: ponovitve 23.30 OI: pregled
CANALE 5 8.00 Nanizanka: Il dottor Kildare, 8.30 La casa nella prateria 9.30 Rubrika: Première 9.35 Nanizanka: Storie di vita, 9.55 Alice 10.35 Kviza: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia 12.00 Nanizanka: Strega per amore, 12.30 Hotel 13.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie 15.00 Film: Quella che avrei dovuto sposare (kom., ZDA 1955, r. Kirk Douglas, i. Barbara Stanwyck, Fred MacMurray) 17.00 Kviza: Doppio slalom, 17.30 C'est la vie 18.00 Nanizanka: Love Boat, 19.15 Casa Vianello 19.45 Kviz: Tra moglie e marito 20.30 Glas. oddaja: Vota la voce '88 23.00 Nan.: Top Secret 24.00 Rubrika: Première 0.10 Film: Sfida negli abissi (vojni, ZDA 1969, r. William Graham, i. James Caan, David Sumner) 1.55 Nanizanka: Sulle strade della California	RETEQUATTRO 8.30 Nanizanka: Il santo 9.30 Film: Furore di vivere (dram., Fr.-It. 1959, r. Michel Boisrond, i. Françoise Arnoul, Bourvil, Lino Ventura) 11.30 Nan.: Cannon, 12.30 New York New York 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Nanizanka: Bonanza, 15.30 La grande vallata, 16.30 In casa Lawrence, 17.30 Mary Tyler Moore, 18.00 Dalle 9 alle 5 orario continuato, 18.30 Lou Grant, 19.30 Gli intoccabili 20.30 Film: Carovana di fuoco (western, ZDA 1967, r. Burt Kennedy, i. John Wayne, Kirk Douglas) 22.30 Nanizanka: Alfred Hitchcock presenta 23.00 Dok.: Vietnam 23.35 Aktualno: Speciale News 23.50 Film: L'uomo del confine (krim., ZDA 1980, r. Jerrold Freedman, i. Charles Bronson, Michael Lerner) 1.50 Nanizanka: Vegas	TELEFRIULI 13.00 Medicinska rubrika 13.30 Nad.: Leonela, 14.30 Cuori nella tempesta 15.30 Rubrika: Parola mia 16.30 Glas. odd.: Music box 17.15 Nad.: La vita di Leonardo Da Vinci, 18.15 La vedova e il piedipiatti 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Julia 20.30 Kviz: Caccia al premio 21.00 Nanizanka: Angie 21.30 Dok.: Delta 22.30 Dnevnik 23.00 Nanizanka: Provaci ancora Lenny 23.30 Dražba 24.00 Inf. oddaja: News	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Dopoldanski zbornik; (9.00) Prehrana in zdravje; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu: Komorni orkester RTV Ljubljana; 11.30 Poldnevniški program; 12.00 Magnetizem ženske poezije; 12.40 Ko zvezde zableščijo; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Primorski pihalni orkestri, (14.30) Otroški kotiček, (15.00) Neskončno letnih časov; (16.00) Zapiski s poti; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Srečanja: Pogovori; 18.30 Glasbeni listi. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Koncert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Iz glasbenih šol; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambla Mojmir Sepe in Andrej Arnel; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Zbori; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big band RTV-Lj; 20.00 Domači napevi; 21.05 Lit. večer; 21.45 Glasba; 22.30 Podokniki; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke.	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.45 Vaš kviz; 14.30 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Gremo v manufakturo; 17.40 Aktualno; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.30 Glasbene prireditve; 19.30 Radio Lj. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.25 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Poletna oddaja; 7.45 Razglednica; 8.00 Oddaja za otroke; 8.20 Popevka tedna; 8.40 Glasba; 9.00 Jugoton; 9.32 Občutki; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Glasba; 10.40 Vstop prosti; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Oddaja za mlade; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 19.00 Obzorja. RADIO OPČINE 10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Lesnica diskoteke Amadeus; 18.00 Gremo v gledališče; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost; 20.30 Oddaja za obrtnike; 21.00 Radijski bazar, vmes Kupim-prodam-podarim, sledi Nočna glasba.
ITALIA 1 7.15 Risanke: Belle e Sebastien, 7.45 Rascal	EURV TELEPADOVA 14.15 Nad.: Una vita da vivere, 15.15 Ciranda de	TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi		

G. Crisci (KD) predsednik Pokrajine V koaliciji predstavniki štirih strank

Po skoraj treh mesecih od upravnih volitev so na sinočni seji pokrajinskega sveta v Gorici izvolili Predsednika in člane odbora. Za predsednika je bil izvoljen Gianfranco Crisci, dosednji pokrajinski tajnik kršćanske demokracije, po dve odborniški mesti imajo socialisti (Deiust in Vizintini) ter kršćanski demokrati (Fabbro in Panzera), po eno pa Slovenska skupnost (Spazzapan) in socialdemokrati (Bressan). Pokrajino upravlja torej koalicija štirih strank, saj v novem odboru, oziroma v novi večini ni republikancev, čeprav ostajajo vrata za njihov kasnejši pristop odprta, kakor je bilo slišati na sinočni seji, ki je zlasti v drugem delu potekala nekoliko drugače, kakor je bilo mišljeno. Mesto podpredsednika Pokrajine naj bi po dogovoru med strankami pripadalo socialistu Deiustu, vendar je demokristjan Fabbro ob glasovanju prejel en glas več kakor "uradni" in dogovorjeni kandidat. Fabbro je takoj nato napovedal svoj odstop.

Komunisti so glasovali za svojo kandidatko (Rosaria Di Dato), ki je prejela šest glasov, misivce Cosma pa je napovedal lastno kandidaturu in si zagotovil en glas, belo glasovnico pa je oddal predstavnik republikanske stranke Enzo Volli.

Ob volitvah za odbornike je bil rezultat podoben, po 13 glasov so prejeli Deiust, Vizintini in Bressan, 14 pa Fabbro, kakor smo zgoraj omenili. Od dveh nadomestnih odbornikov je Spazzapan prejel 14 glasov, Panzera pa 13. Ob obeh glasovanjih je bilo sedem belih glasovnic.

Prva seja ob koncu junija izvoljenega pokrajinskega sveta je pravzaprav pote-

kala dokaj umirjeno. V prvem delu jo je vodil dosednji predsednik Silvio Cumpeta, ki se je zahvalil za sodelovanje in novim upraviteljem zaželel največ uspeha, zatem pa je predsedstvo prevzel najstarejši svetovalec, Enzo Volli, predstavnik republikanske stranke.

Po običajnih formalnostih potrditve izvoljenih se je začela razprava s posegi svetovalcev Cosme (MSI), Bergamina (KD), Salomonija (KPI), Devetakove (KPI), Deiusta (PSI), Bressana (PSDI), Spazzapana (SSK) in Vollija (PRI).

Resnici na ljubo je treba zapisati, da je bila razprava neobičajno kratka, čeprav mestoma kar zajedljiva. Tako recimo poseg Vollija, ki je očital novi večini, da se predstavlja brez kakršnegakoli programa, in pa komunista Salomonija, ki je kritiziral predvsem zadržanje socialistov in posebej njihov nastop v Ronkah.

Devetakova je svoj nastop začela v italijanščini, nadaljevala pa v slovenščini, ob simultanjem prevajanju svetovalca Spazzapana in kljub protestom misivskega predstavnika.

Svetovalec Spazzapan je v krajšem posegu obžaloval predvsem dejstvo, da se je zmanjšalo število predstavnikov slovenske narodnosti ter izrazil upanje, da bodo svetovalci PSI tudi v bodoče s potrebno pozornostjo in razumevanjem sledili problematiki slovenske narodnostne skupnosti. "Zagotavljam, da bomo nadaljevali po poti Jožeta Ceja," je bil odgovor Franca Vizintina.

Omeniti velja še, da se je sinočnje seje udeležilo le 21 od skupno 24 svetovalcev. Manjkala sta Giorgi in Fiorelli,

predstavnika zelenih, ki se iz protesta nista udeležila prve seje.

Sporazum o koaliciji na Pokrajini in v drugih dveh občinah so prejšnje dni že potrdile stranke. V torek zvečer je o tem razpravljala in sporazum odobrila pokrajinski svet SSK za Goriško. Na seji, ki jo je vodil Branko Černic, je tekla beseda tudi o položaju Slovencev v Ronkah, o čemer je poročal Karlo Mučič.

V torek in sredo volitve odborov v Ronkah in Tržiču

Medtem ko so sinoči na Pokrajini izvolili predsednika in člane odbora, bo treba za sestavo večine na Občini v Tržiču in Ronkah počakati še približno teden dni. V torek, 27. t. m., ob 20.30 se bo sestal občinski svet v Tržiču, v sredo, 28. t. m., pa občinski svet v Ronkah.

Na osnovi političnega dogovora med strankami, posebej pa med PSI in KD, bosta župana, tako v Tržiču kakor v Ronkah, iz vrst socialistične stranke. V Tržiču se menda za župansko mesto potegujejo kar trije kandidati in sicer Siardi, De Marchi in Robustelli. Največ možnosti (in izkušenj) ima De Marchi, najbolj zapleten pa je položaj Robustellija, ki bi si moral zagotoviti najprej vstop v občinski svet, saj ni bil direktno izvoljen.

Precej zapleten je, kot je slišati, tudi položaj v Ronkah, kjer se z novo napovedano večino prekinja dolgoletno sodelovanje med socialisti in komunisti pri vodenju občine.

Doprinos k poznavanju našega prostora Jutri v Gorici predstavitev zbirke Fabianijskih spisov

V mali dvorani Kulturnega doma v Gorici se jutri pričanja nova sezona prireditve v našem kulturnem središču. Ob 18. uri bodo predstavili knjigo spisov arhitekta Maksa Fabianija O kulturi mest, ki jo je uredil profesor Marko Pozzetto. Knjigo je s podporo slovenskih denarnih zavodov v Italiji izdalo Založništvo tržaškega tiska, ki je skupaj z upravnim odborom Kulturnega doma organizator večera. Pri predstavitvi bo sodeloval tudi goriški kritik prof. Fulvio Monai.

Knjiga o Fabianiju in njegovih pogledih na arhitekturo, urbanistiko pa tudi nasploh na življenje, je dragocen doprinos za boljše spoznavanje našega prostora na meji treh kultur. Fabianijeva osebnost je v tem pogledu simbolična, ne le zato - kot je napisano v predgovoru - »ker se je smatral za Slovenca in za Italijana, temveč predvsem zato ker je njegov opus obogatil slovensko, italijansko in avstrijsko kulturo«.

V knjigi so zbrani njegovi spisi, ki obsegajo velik časovni razmah, od leta 1895 pa do 1960, in nam dajejo dokaj popoln pregled arhitektoevih zamisli o prostoru. Goričane bodo najbrž zanimala predvsem poglavja, ki obravnavajo urejanje našega mesta. V knjigi zasledimo med drugimi poglavji Problemi Gorice, o urejanju in valorizaciji grajskega griča z mnogimi še danes aktualnimi pogledi, ter Goriški urbanistični problemi, kjer sta dva Fabianijeva članka o tem, kako naj bi uredili Travniki. Ob tem pa nudi knjiga še številne druge spise iz arhitektove zapuščine o italijanskih

mestih (Vicenza, Toskana), o regulacijskem načrtu Ljubljane, o Avstriji, o plovnih poti od Jadrana do Donave ter odlomke iz eseja Acma (v sanskritskem jeziku "duša sveta"), v katerem je Fabiani pri osemdesetih letih pustil svojo duhovno oporoko.

Prebrisana vdova v Dornberku

Dramska skupina Prosvetnega društva Štandrež je v petek, 16. septembra, gostovala v Dornberku v okviru krajevnega občinskega praznika in ob začetku trgatve. Praznovanja so se nadaljevala tudi v soboto in v nedeljo z vrsto zanimivih prireditev. Člani štandreške skupine, ki so nastopili na otvoritvenem večeru, so bili deležni glasnih priznanj in odobravanj že med samim izvajanjem igre. Pred številnim dornberškim občinstvom so uprizorili uspešno Goldonijev komedijo Prebrisana vdova. Predstava je bila v šolskem poslopiju, kjer se običajno odvija vse kulturne prireditve.

razna obvestila

SDGZ Gorica sporoča članom, da so se na razpolago vabila za 10. jubilejni gospodarski praznik, ki bo v soboto, 1. oktobra, v Sovodnjah.

Slovenski dijaški dom S. Gregorčič (Ul. Montesanto 84, tel. 83495) sprejema vpise za šolsko leto 1988/89, vsak dan od 10. do 13. ure. Prijavitelj se lahko študentje, dijaki in učenci osnovnih šol.

PD Štandrež in ŠD Velox iz Štandreža prireja tečaj v ritmični telovadbi za mladino od 5. do 16. leta. Tečaj bo vodila prof. Nataša Sirk. Prva vaja bo 6. oktobra. Prijave sprejemata Anica Pavio (tel. 21003) in Joana Marušič (tel. 21419 ali v trgovini).

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice se nadaljuje še do konca meseca za oddelke: harmonika, flauta, violina.

Astronomski krožek v Fari obvešča, da je observatorij za opazovanje Marsa odprt tudi danes, 22. t. m., in jutri, 23. t. m., od 21.30 naprej.

razstave

Knjižnica Franceta Bevka v Novi Gorici vabi nocoj ob 18. uri na odprto razstavo Furlanska knjiga, ki bo v oddelku za mladino in odrasle v Ul. Gradnikove brigade 27.

Galerija Meblo v Novi Gorici pričinja letošnjo razstavno sezono jutri, 23. t. m., ob 18. uri z odprtim razstavo slik Rafaela Nemca, člana društva likovnih umetnikov severne Primorske. Ob odprtju bo govoril likovni kritik Janez Mesesnel. Razstava bo na ogled do 8. oktobra.

V galeriji letališča v Ronkah je na ogled do 6. oktobra razstava fotografij Milenka Pegana. Razstava je na ogled vsak dan od 6. do 23. ure.

V Goriškem muzeju v Kromberku je na ogled velika razstava likovnih del Rika Debenjaka. Razstava je odprta vsak delavnik od 9. do 17. ure, ob nedeljah pa od 13. do 17. ure. Ob sobotah je zaprta.

izleti

Občina Doberdob obvešča prijavitelje k izletu na Tirolsko, da bo odhod avtobusa v soboto, 24. t. m., ob 6.30 izpred cerkve v Doberdobu s postanki ob 6.40 pred gostilno Peric na Poljanah, 6.45 na križišču pri Devetakah, 6.50 pri spomeniku na Palkišču, 6.55 v Mikolih (pred hišo št. 47) in ob 7. uri pred spomenikom v Jamljah.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Big big big«.

VERDI 18.00-22.00 »Madame Sousatzka«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Intime delizie sexy«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Carcere speciale femminile«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30-20.30 »Zakon orožja«.

DESKLE Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Alesani - Ul. Carducci 38 - tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore - Ul. F.lli Rosselli 23 - tel. 72340.

pogrebi

Danes v Gorici: ob 11. uri Carlo Peteani iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev in na pokopališče v Podgori, ob 11.30 Cecilia Mosetti vd. Tivan, prihod iz Trsta v cerkev pri Sv. Ani na na glavno pokopališče.

Priporočilo na odgovoren odnos do naravnega bogastva Na območju novogoriške občine nabiranje gob brez omejitev

V sežanski občini so spomladi, prvi in doslej edini v Sloveniji, sprejeli ukrepe za omejitve nabiranja gob, gozdnih sadežev, cvetja, pri čemer bi radi zaščitili predvsem okolje oziroma naravo. Nabiranje gob in drugih gozdnih sadežev bi lahko potekalo brez omejitev in zaščitnih ukrepov, če bi vsi nabiralci oziroma obiskovalci gozdov imeli boljši odnos do narave, ki je naše skupno in neprecenljivo bogastvo ter vrednota.

Tako poudarjajo tudi pristojni občinski organi v Novi Gorici, kjer so lani pripravili predlog odloka o režimu nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev. Dokument naj bi nabiralce tudi finančno obvezoval, saj bi morali na vsako enoto nabranih gob plačati prispevek za vzdrževanje in nego gozdov, kot bi to omogočal veljavni Zakon o gozdovih. Za ta občinski odlok oziroma predpis se je zavzemalo zlasti Soško gozdno gospodarstvo v Tolminu, ki gospodari in upravlja z gozdovi na območju novogoriške, tolminske, idrijske in ajdovske občine.

Toda v Sloveniji se doslej niso mogli sporazumeti o enotnih merilih in zaščitnih ukrepih in zaradi tega posamezne občine niso sprejele omejevalnih ukrepov. Tako ostaja vse po starem; za nabiranje gob torej ni nobenih omejitev. Na Goriškem je največ gob štorovk, ki so v naših krajih in sploh v Italiji zelo cenjene in zato na tržišču tudi primerno drage. Štorovke so precej razširjene v Trnovskem gozdu, pa v gozdovih na Tolminskem, nad Idrijo in v gozdovih nad Vipavo in Ajdovščino.

Čeprav za nabiranje gob in gozdnih sadežev do nadaljnjega torej ne bo omejitev, naj imajo obiralci in drugi ljubitelji gozdov skrb in odgovoren odnos do narave. V gozdove naj na primer ne prihajajo z avtomobili, kar se je v prejšnjih letih dogajalo tudi v Trnovskem gozdu. Obiskovalci naj pri-

sprehodijo in nabirajo gob spoštujejo tudi občinske predpise o zaščiti redkih in dragocenih rastlin in cvetja v naravi.

M. D.

Posameznike še motijo dvojezične napisne table

Dogodek se je pripetil že pred nekaj dnevi, nanj pa so nas opozorili šele pred kratkim. Običajni neznanci so se znesli nad dvojezičnimi tablamami. Tokrat ni šlo za uradne smerokaze, z imeni krajev, ampak za turistično oznako, seveda dvojezično. Tablo, ki opozarja na znano gostišče Devetak na Vrh, so neznani storilci izrili, skupaj z železnim nosilcem, in odvrgli v bližnje grmovje. Smerokaza v neposredni bližini pa sta ostala nedotaknjena.

Dogodek naj bi se pripetil drugo nedeljo v septembru, v križišču pod Debelo grižo. Znak je lastnik gostišča ponovno postavil na prejšnje mesto.

Posvetovanje je bilo v Tržiču Zahteve sindikatov upokojencev glede reform pokojnin in davkov

Ob koncu prejšnjega tedna je v Tržiču potekalo posvetovanje vodilnih funkcionarjev sindikatov upokojencev, ki delujejo v okviru sindikalnih zvez CGIL-CISL-UIL. Na posvetovanju je bilo največ razprave o pokoj-

ninskem sistemu, zdravstvu in davkih. Predstavniki sindikatov upokojencev z območja goriške pokrajine soglašajo glede smernic, ki so bile iznešene na deželni ravni.

Na posvetovanju je bil sprejet tudi dokument, ki obvezuje sindikalne predstavnike, da čimprej dajo pobudo za sestanek z deželnimi vodstvi sindikalnih zvez CGIL-CISL-UIL in kjer naj se točno opredelijo stališča glede povišanja pokojnin, ukinitve samoprispevka na zdravila, povezave pokojnin na dinamiko dohodkov, reforme socialnega skrbstva in davkov. Do sestanka bo predvidoma prišlo že v prihodnjih dneh.

Podaljšali rok za prijavo dohodkov upokojencev

Upokojenci celotne goriške province so v avgustu in septembru prejeli na dom posebne obrazce, na katere bi morali v roku 30 dni zapisati vse svoje dohodke. V primeru zakasnitve bi bilo izplačilo pokojnine začasno ukinjeno. Poletni čas, zapletenost izpolnjevanja in izredno število upokojencev (20 tisoč) so povzročili nekaj težav in malodušja.

Pokrajinski odbor INPS je ob upoštevanju teh dejstev odločil, da podaljša rok za izpolnitev do 31. oktobra za tiste, ki so obrazec prejeli avgusta in do 30. novembra za tiste, ki so dobili obrazec septembra. Upokojenci se lahko pri tem delu poslužijo pristojnih sindikalnih patronatov.

Kolesarski kriterij v Novi Gorici

Kolesarski klub Nova Gorica prireja v nedeljo, 25. septembra, drugi kriterij po mestnih ulicah. Trasa je speljana v najožjem mestnem središču s štartom in ciljem pri poslopiju zavarovalnice Triglav, dolžina posameznega kroga (Kidričeva - Tolminskih puntarjev - Gregorčičeva - Kidričeva) pa je 1200 metrov. Od devete zjutraj do 12. ure se bodo zvrstili štirje štarti: najprej bosta štartali dve pionirski kategoriji, uro kasneje ženske in mlajši mladinci, ob enajstih starejši mladinci in za konec člani A in B.

To bo zaključni obračun jugoslovanskih kolesarjev v tekmovanju za kriterij mest, zato organizatorji računajo na udeležbo vseh najboljših — z izjemo olimpijcev, seveda. (tg)

■ Včeraj popoldne je v Štandrežu prišlo do nezgode na delu. Ko so raztovarjali v tovarni Futura Textil težak zvitek tekstila, je ta padel na roko 22-letnega Massima Bernardisa, bivajočega v Ul. Montello 7. Ponesrečenca so z rešilcem prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu ugotovili hud zlom roke. Zdravitvi se bo moral nekaj tednov.

Predsedstvo SZDL v Novi Gorici razpravljalo o Kosovu Obsodba pobude za miting solidarnosti

Predsedstvo občinske konference SZDL v Novi Gorici je včeraj obravnavalo pobudo 98 prebivalcev Nove Gorice, da bi v Ljubljani organizirali tako imenovani miting solidarnosti s Srbi in Črnogorci na Kosovu. Dokument je vzbudil različne odmeve in veliko protestov v javnosti. V posameznih občinah je bil namreč predstavljen tako, kot da se za miting zavzemajo vsi Novogoričani ali celo vsi Slovenci.

Člani predsedstva in drugi politični delavci, ki so sodelovali v razpravi, so opozorili, da je podpisnike pobude za zborovanje potrebno razumeti, saj jih pritiski, ki so jim izpostavljeni pripadniki srbskega in črnogorskega naroda na Kosovu, žalijo in zaskrbljujejo, kot zaskrbljujejo in vznemirjajo tudi slovenski narod. Toda podpisniki so se sami

izolirali od javnosti, ker so svojo vlogo pripravljali skrivaj, mimo socialistične zveze ali drugih političnih organizacij, ki so v Sloveniji vendarle dovolj demokratične, da omogočajo najrazličnejša soočanja med občani. Najbolj pa so njihove težnje zlorabila posamezna občila v Beogradu, ki so pobudo iz Nove Gorice posplošila in jo predstavila kot predlog in celo zahtevo vseh Novogoričanov oziroma Slovencev.

V razpravi so tudi obravnavali trditve, da se delavci od drugod v Vozilih smatrajo za državljane drugega razreda - to trditve so namreč objavili pred dnevi v nekem članku beograjskega dnevnika Politika. Vsi so bili mnenja, da je bila ta provokacija in primer manipuliranja z jugoslovansko javnostjo. O tem se sli na seji polemčno izmenja-

li stališča tudi novinarka Politike, predsednik občinskega sindikalnega sveta in predstavnik podjetja Vozila Gorica iz Šempetra.

Predsedstvo občinske konference socialistične zveze je sprejelo stališče, da tako imenovani mitingi solidarnosti s Srbi in Črnogorci ne prispevajo k reševanju kosovske krize in zapletov, ampak le zaostrujejo politično ozračje v Jugoslaviji. Mitingom, ki pozivajo k boju, orožju in represiji, je predsednik medobčinskega sveta SZDL v Novi Gorici Branko Dolenc zoperstavil tradicijo manifestacij, ki jih ob meji na Goriškem prirejajo skupaj z italijanskimi delavci ter demokrati, in na katerih se zavzemajo za mir, sožitje in za sodelovanje med narodi.

Marjan Drobež

Lani so RAI in TV postaje Fininvesta oddajale skupno kar 35.887 ur

Vsakodnevno bombardiranje s televizijskimi oddajami

Odkar so se pred leti na Apeninskem polotoku kot gobe po dežju razbohotile zasebne televizijske postaje, se je med njimi in državno televizijo vnel hud »boj za gledalca«. Vsaka od postaj je hotela osvojiti (in jih nato tudi zasvojiti) čimveč parov italijanskih oči, da bi nato na podlagi uspeha med gledalci s reklamami krojila svojo usodo. Z leti je postal »boj za gledalca« prvenstveno bipolaren, s tremi mrežami državne televizije na eni strani in s tremi postajami Berlusconi-jeve družbe Fininvest (Canale 5, Italia 1 in Rete 4) na drugi.

RAI in Berlusconi sta se vrgla v ta boj brezkompromisno. Milanski magnat, ki ga je ameriška specializirana revija pred tedni proglasila za najbogatejšega Italijana, je — po ameriškem vzorcu — »odkril« ​​tudi pas. RAI se je kmalu prilagodila novosti in nato začela pravcato ofenzivo na športnem področju. Zadnje zimo sta oba TV koncerna bila ostro bitko z varjetjskimi oddajami, pa tudi »filmski spopad« ​​ni bil nič manj prizanesljiv. Oba protagonista italijanskega televizijskega dvoboja pri tem nista štedila z denarjem (dovolj je, da se spomnimo na bajno Celentanovo pogodbo z RAI, ali pa na Baudovo z Berlusconiem), pa tudi z urami oddajanja ne.

Leta 1987 sta RAI in tri postaje Fininvesta oddajale skupno 35.887 ur. Če bi hotel gledalec videti vse programe teh šestih postaj, bi moral presedeti pred televizijskim ekranom skoraj 1.500 dni, to je več kot štiri letal Berlusconi-jeve postaje so na lestvici ur oddajanja prehitele RAI: Canale 5, Italia 1 in Rete 4 so oddajale lani skupno 20.281 ur, tri mreže RAI pa »le« 15.606 ur.

S podrobnejšim pregledom celotnega oddajanja je mogoče izluščiti pozornost, ki so jo državna in zasebne TV postaje posvetile posameznim področjem. RAI prednjači predvsem pri dnevnoinformativnih, aktualnih in športnih oddajah, kar tudi ni nič čudnega, saj so bili doslej vsedržavnim zasebnim postajam prepovedani neposredni prenosni in dnevniki. Tem oddajam je RAI posvetila na treh mrežah 4.182 ur, to je več kot četrtino vseh oddaj. Pri tem je značilen podatek, da je največ športnih dogodkov (za skupnih 756 ur) prenašala tretja mreža. Canale 5, Italia 1 in Rete 4 so »premogle« lani le 1.567 ur dnevnoinformativnih in športnih oddaj. Vse kaže pa, da se bo ta številka v prihodnje bistveno zvišala: Rete 4 namreč že pripravlja svoj dnevnik, ki naj bi stekel prihodnji mesec.

Fininvest je lani po drugi strani premočno »zmagal« ​​pri oddajanju televi-

zijskih filmov, nadaljevanj in nani-zank (skupno 9.645 ur, to je skoraj polovico vseh oddaj). Na tem področju je RAI dokaj skromna (1.963 ur).

Berlusconi-jeve televizije so oddajale tudi več filmov kot mreže RAI. Leta 1987 so po Canale 5, Italia 4 in Rete 4 zavrtili kar 2.025 filmov (!) za skupnih 3.814 ur, proti 2.166 »filmskim uram« RAI. Na področju risank je Fininvest spet »boljši« od RAI (Fininvest 1.557 ur, RAI 278). Dokaj zanimivo je dejstvo, da po RAI 3 lani sploh niso vrteli risank.

Dokaj podobni so podatki o varjetjskih oddajah in o glasbenih oddajah in dokumentarjih. Canale 5, Italia 1 in Rete 4 so oddajale za skupno 2.853 ur varjetjskih oddaj, RAI pa 2.318 ur. Glasbi, baletu in dokumentarjem je po drugi strani RAI posvetila skupno 857 ur, postaje Fininvesta pa dve uri manj.

To so torej podatki o urah oddajanja treh državnih in treh največjih zaseb-

nih televizijskih oddaj v lanskem letu. Iz pregleda podatkov je mogoče vsaj okvirno ugotoviti, katerim področjem te televizije posvečajo večjo (oziroma manjšo) pozornost. Tolikšna količina oddaj opozarja, da je eter skratka zasičen s televizijskimi signali, ki vsakodnevno bombardirajo italijanske gledalce. Ob tem pa se seveda zastavlja vprašanje kvalitete programov. Iz danjih podatkov je ni mogoče izluščiti. Morda pa si lahko pri tem pomagamo z rezultati ankete o programih, ki najbolj motijo gledalce. Anketo z naslovom Javnost in nasilje na televiziji je pred dvema mesecema izvedel zavod CIRM iz Milana. Iz ankete je izšlo, da Italijane poleg nasilja in reklamnih vložkov najbolj moti neumnost nekaterih televizijskih programov. Proti »neumnim TV oddajam« se je namreč izrekel vsak sedmi od anketiranih...

MARJAN KEMPERLE

Po poletnem premoru je tržaška galerija spet odprla svoje prostore Šest likovnih mojstrov v galeriji Cartesius

Po razmeroma kratkem poletnem premoru je tržaška galerija Cartesius ponovno odprla svoja vrata. Za začetek nove sezone je pripravila razstavo del šestih znanih italijanskih umetnikov. Vodstvo razstavišča je razstavi dalo naslov Tri + tri, pač v smislu vsebinskosti in sloga mojstrov, ki so na razstavi navzoči s po štirimi, petimi ali šestimi deli. Sicer se je tržaška publika mogla srečati z menda vsemi šestimi mojstri, vendar se je doslej le Enrico Baj predstavil v Trstu s samostojno razstavo in sicer s svojimi polemičnimi olji. Tokrat razstavlja nekakšne karikature generalov, pa tudi Damo med cvetjem in druge motive, v katerih se povsod zazna nekakšna ironija, nekakšno smešjenje.

Med razstavljalci je nadalje Domenico Cantatore, sloviti mojster z italijanskega skrajnega Juga, ki pa je še zelo mlad ubral pot na Sever. Na razstavi ima krepko Tihožitje, Ležečo žensko, Pričakovanje itd. Njegova likovna govorica je značilna po močnih barvah in po odločnih potezah.

Le malo mlajši od Cantatoreja je nad 80 let star beneški mojster Giuseppe Santomaso, ki je izrazil predstavnik abstraktne likovne govorice. Dosledni s tem so naslovi njegovih del in sicer Rdeče na rdečem, Nočna sinja barva, Kompozicija ali kar dela Brez naslova.

Salvatore Fiume je zelo znano ime. Njegov sloves gre daleč preko nacionalnih meja. Po rodu je južnjak in kot tak ljubitelj živih, vendar vedno le toplih barv. Posebno všeč mu je rdeča barva, seveda v vseh svojih odtenkih.

Tudi Gianni Dova je zelo znan umetnik. Po rodu je Rimljan, a se je v likovni svet napotil v Milano, kjer je obiskoval šolo na Breri. Že v samem začetku svojega vzpona na področju grafične likovne izraznosti se je vključil v t. i. vseмирsko gibanje. Razstavlja več del, kot na primer Ptico, Nenadno prikazen ter dve deli brez naslova.

Končno je na razstavi s svojimi deli navzoč še Walter Valentini, ki je kljub svojim šestdesetim letom še najmlajši. Njegova grafična dela so na prvi pogled podobna načrtom kakšnega arhitekta. Od pod naslovi Mesto sonca, Priprta vrata, Kompozicija in podobno. Valentini je edini mojster na tej razstavi, ki se predstavlja v črno-belem. (Fre)

Na sliki: Enrico Baj - Brez naslova (barvna akvatinta)

Visok jubilej slovenskega fizika prof. dr. Antona Peterlina

Desetletja v vrhu svetovne znanosti

V nedeljo bo praznoval visok življenjski jubilej, 80-letnico, akademik prof. dr. Anton Peterlin, slovenski znanstvenik svetovnega slovesa, začetnik ustvarjanja in razvijanja študija fizike na prvi slovenski univerzi v Ljubljani, ustanovitelj in vodja inštituta Jožef Stefan, ugledni znanstvenik, pedagog in vodilni strokovnjak na raziskovalnih inštitutih in univerzah v Münchnu, Durhamu v ameriški zvezni državi Severni Karolini, Washingtonu in Clevelandu. Eden največjih fizikov v zgodovini slovenske znanosti je bil v svoji stroki več desetletij v svetovnem vrhu, rezultati Peterlinovega znanstvenega dela so bili izredno odmevni, zanje je dobil vrsto visokih priznanj doma in v tujini.

V Ljubljani, kjer se je rodil, je maturiral in študiral matematično predmetno skupino na filozofski fakulteti. Po diplomu je bil izvoljen za asistenta za fiziko in je kljub mladosti že tedaj predaval ta predmet slušateljem univerze. Ljubljanska univerza je namreč dobila stalnega predavatelja fizike šele leta 1939, ko je dr. Peterlin postal docent za fiziko. Še pred vojno je bil izvoljen za docenta za fiziko na tehnični in nato na filozofski fakulteti, na ljubljanski univerzi pa je ostal kot

profesor fizike do leta 1960. Med vojno je bil zaprt in konfiniran. Po osvoboditvi je bil izbran za dopisnega in kmalu nato za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Profesor Peterlin je v letih pred vojno in po njej z izjemno zavzetostjo in usvarjalnostjo skrbel za študij fizike na ljubljanski univerzi. Kot univerzitetni predavatelj je izdal tudi prva skripta iz fizike v slovenščini. Februarja 1949 je bil na pobudo Borisa Kidriča ustanovljen fizikalni inštitut Slovenske akademije znanosti in umetnosti. S tem so bile dane osnovne možnosti za razvijanje jedrskih raziskav v Sloveniji. Po štirih letih se je preselil v nove prostore na Viču v Ljubljani, prevzel ime po velikem slovenskem fiziku Jožefu Stefanu, koroškem rojaku in se preimenoval v Inštitut Jožef Stefan, ki je na področju mednarodnega sodelovanja med drugim dolga leta povezan tudi s Inštitutom za teoretsko fiziko v Miramaru pri Trstu in z Mednarodno agencijo za jedrsko energijo na Dunaju. Profesor Peterlin je vodil inštitut dobrih deset let od njegove ustanovitve. Pri tem je opravil izredno pomembno pionirsko delo, če upoštevamo, da je nastal inštitut skoraj iz nič in da na začetku ni imel ne dovolj strokovnjakov ne potrebne opreme. Danes je Inštitut Jožef Stefan, ki deluje kot samostojen inštitut v okviru ljubljanske univerze, ena največjih in najuspešnejših raziskovalnih in znanstveno-izobraževalnih organizacij v Sloveniji in Jugoslaviji. Začetno delo prof. Peterlina je torej obrodilo bogate sadove, zaradi svojih velikih zaslug je postal prvi častni član Inštituta Jožef Stefan v Ljubljani.

Ni dvoma, da se je z ustanovitvijo inštituta za slovensko fiziko odprla nova stran v njeni zgodovini. Akademik prof. dr. Anton Peterlin je namreč prevzel težavno nalogo snavatelja in direktorja nove znanstvene ustanove, ki naj bi omogočila, da se Slovenci, do tedaj pravzaprav brez znanstvene tradicije, kot aktivni sodelavci vključimo v mednarodni svet fizikalnih in drugih naravoslovnih ved. Potem je v začetku

šestdesetih let prof. Peterlin odšel v tujino, najprej v ZR Nemčijo, med svoje stare znance in prijatelje, saj je pred dobrimi petdesetimi leti (1937) doktoriral na berlinski univerzi.

Za eno leto se je ustavil v Münchnu kot profesor na visoki tehniški šoli in predstojnik fizikalnega inštituta. Nato se je preselil v ZDA, kjer je bil do leta 1973 direktor laboratorija Camille Dreyfus in profesor fizike na univerzi Duke v Durhamu v Severni Karolini. Ko je prof. Peterlin prevzel njegovo vodstvo je bil inštitut ravno ustanovljen kot raziskovalni center raznih ameriških industrijskih korporacij za proizvodnjo umetnih vlaken. To ugledno ameriško znanstveno ustanovo je vodil dvajset let. Pozneje je prešel na ameriški zvezni urad za standarde v Washingtonu in postal namestnik predstojnika v oddelku za polimere; od leta 1975 je bil tudi gostujoči profesor na Case Western Reserve University v Clevelandu. Tako je akademik prof. dr. Anton Peterlin z izredno nadarjenostjo, življenjsko energijo in delovno vneto bistveno prispeval k uspešni uveljavitvi slovenske fizike v svetovnem merilu.

Bibliografija prof. Peterlina je tako obsežna in prežeta s celo vrsto znanstvenih dosežkov na svetovni ravni, da lahko naštejemo le nekatere med njimi. Vrhunski slovenski znanstvenik na področju fizike velikih molekul, je začel svoje znanstveno delo z raziskovanjem sipanja rentgenskih žarkov v kapljicah. Nato se je lotil področja polimernih raztopin in pozneje posvetil skoraj vse svoje raziskave študiju tekočih in trdnih polimernih sistemov, kjer si je pridobil svetovni sloves. Njegov znanstveni opus obsega nad 350 razprav; še danes sodeluje v uredniških odborih vrste uglednih mednarodnih znanstvenih revij in je član ali častni član mnogih tujih strokovnih združenj in ustanov. Poleg članstva v SAZU je akademik prof. dr. Anton Peterlin še član washingtonske in newyorške akademije znanosti, od letošnjega maja pa tudi častni doktor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

IVAN VIRNIK

Knjiga Pozlata pozabe je izšla pri Mladinski knjigi

Literarni prvenec Igorja Bratoža

Literarni prvenec Igorja Bratoža *Pozlata pozabe* (Mladinska knjiga, 1988) predstavlja s svojimi dvanajstimi kratkimi zgodbami svojevrsten izdelek v mladi slovenski prozi. Bratož izhaja sicer iz ljubljanskih literarnih krogov, ki so se, če naj se omejimo na prozo, že predstavili z nekaterimi izdelki (npr. lanske letošnja večavtorska izdaja knjige Rošlin in Verjanko). Za avtorje te najmlajše generacije je značilna cela vrsta skupnih lastnosti: edini so si v zavračanju politike, zavzemajo se za svobodno individualno pisanje, družijo pa jih tudi literarno napajanje iz sorodnih književnih »virov«. V prvi vrsti je treba omeniti močan vpliv južnoameriške literature, zlasti J. L. Borgesa in vpliv t. i. ameriške metafikcije. Bratoževe kratke zgodbe so v tej smeri, v okviru slovenske proze, posegle najdlje.

To je izrazito urbana literatura in najbrž ni naključje, da je izmed domačih referenc še najostreje čutil vpliv Vitomila Zupana. Toda Bratožev literarni svet je povsem drugačen. V njem ni središča in skorajda ni več mogoče ločiti zgodbe, njene vsebine, od njenega pripovedovanja. Pripovedi v *Pozlati pozabe* imajo en sam samcat motiv, ki pa je neskončno velik — to je literatura sama, v vseh svojih mogočih slogih in peripetijah. Navajanje citatov iz različno starih književnosti, od Svetih spisov do modernizma, je opravilo, s katerim Bratož dokaj vestno rokuje. Avtor se na ta način, v skrivnostni preobliki najrazličnejših mojstrov peresa, iz bralca neusmiljeno poigrava. Nastavlja mu zanke in pasti, s pomočjo katerih se avtor tudi tedaj, ko spregovori v prvoosebni pripovedi, ohrani na varni razdalji. Bralcu, ki se nahaja v podrejenem položaju, je strpnost poplačana z razkrivanjem slogovnega ozadja, ko se v tej ali oni sumljivi

n vedbi sam prepozna. Ob tem si bralec ne more kaj, da ne bi z avtorjem priznal skupne dediščine tega našega — literarnega? — sveta. V tem medsebojnem lovljenju in iskanju je zaenkrat morda osiščje Bratoževe literarnosti.

K dvanajstim zgodbam je pridano še komentirano imensko kazalo, kjer so navedeni vsi »viri«, ki si jih je Bratož drznil parafrazirati, navajati in jim z natančno skrbnostjo urediti medsebojno podajanje misli. Nekateri kelihni — pravi avtor — pač ne morejo iti mimo nas.

Apokrifna ali izmišljenska literatura? Morda gre za skrajni rob njunega prepletanja. Svet eksistence in realnosti je skrčen na tisti svet, ki ga v sebi zakrivajo črke »Knjige knjig«. Tako imamo spet opraviti z metaforo velike knjižnice. V *Pozlati pozabe* iz te knjižnice ni videti izhoda; to je nevarnost, ki preži na Igorja Bratoža. Bralec, ki mora z njim na večna krožna popotovanja, tu in tam utrujen postane, vendar mu kmalu spet sledi, saj ga avtor ohranja pri sebi z izredno prefinjenim jezikom. Čas je v teh zgodbah svojevrsten. Ni več linearnega potekanja dogodkov, kot v velikih romanih 19. stoletja, ampak se časovno dogajanje, spodbito v krog, vrača samo vase. Postopek, ki je z Bratožem, če ponovimo, posegel po enem izmed svojih skrajnih robov. Postavlja se vprašanje, koliko časa mu bo bralec še voljan ostati poslušen.

Zelo preprosta, a učinkovita prisposoba za tovrstno, zelo artificialno metafikcijsko literaturo, je tista stara ruska pesmica, ki pravi nekako takole: »Živel je mož, imel je psa, lepo ga je redil. Nekoč ukradel mu je kos mesa, zato ga je ubil. Ubil in zakopal, na kamen napisal: Živel je mož... (in tako v nedogled). (I. Š.)

Sovjetski porcelan na ogled v Benetkah

V Palači Fortuny v Benetkah je odprta razstava sovjetskega porcelana od leta 1917 do leta 1930 z naslovom *Revolucija v dnevi sobi*. Na razstavi so na ogled tudi skodelice iz porcelana Zinajde Kobjeckaje s srede 20. let

Čez dva tedna v Čilu polsvobodni referendum o predsedniku Ko je na oblasti Boris Karloff...

»Narod se mora braniti, ne sme se pa žrtvovati. Narod ne sme dopustiti, da ga uničijo, pa tudi ne, da ga ponižajo. Delavci moje domovine! Verjamem v Čile in v njegovo prihodnost. Drugi ljudje bodo presegli ta siv in grenak trenutek, v katerem izdajalci vsiljujejo svojo oblast. Vztrajajte v prepričanju, da se bodo pred vami, veliko prej kot mislite, odprli široki dvore, po katerih hodi svoboden človek. Naj živi Čile. Naj živi narod. Naj živijo delavci. To so moje zadnje besede v prepričanju, da moja žrtev ne bo zaman. Prepričan sem, da bosta vsaj moralno obsojena strahopetnost in izdajstvo.« To so bile zadnje besede, ki jih je zakoniti čilski predsednik Salvador Allende 11. septembra 1973 naslovil narodu prek valov radia Magallanes, edine radijske postaje, ki je lahko še odajala po začetku državnega udara. Nekaj ur pozneje je Allende obležal v krvi med ruševinami palače Moneda, potem ko se je z brzostrelko v roki upiral golpistom.

Primerjava med moralno in državniško figuro Salvadora Allendeja ter generala Augusta Pinocheta se vsiljuje v teh dneh, ko se Čile pripravlja na referendum, s katerim bo 5. oktobra odločal, ali naj general ostane na oblasti do leta 1997 ali naj s prihodnim letom prevzame vodstvo države kdo drug. Petnajst let po nasilni Allendejevi smrti se morda za Čile in Čilence bliža konec tunela, čeprav bo nabrž moralo miniti še veliko let, preden bodo ljudje spet jasno videli pred seboj široke drevorede, o katerih je govoril zadnji zakoniti predsednik v svojem zadnjem govoru.

Kot večkrat v zadnjih osemnajstih letih, so v teh dneh oči mednarodnega javnega mnenja spet uprte v to južno-ameriško republiko, ki je bila v vsej svoji zgodovini dokaj svojstvena država Latinske Amerike. V začetku sedemdesetih let je svet pozorno spremljal poskus Unidad popular, da bi z zakonitim sredstvi preobrazila Čile in po ustavni poti uveljavila drugačno, ljudsko oblast v okviru dokaj klasične predstavniške demokracije. Pozneje, po državnem udaru, so bile oči javnosti uprte v Čile predvsem zaradi grozdejev režima, danes so spet uprte v upanju, da se ne bodo razblinili znaki, ki nakazujejo konec tunela. Vprašanje je, ali se bo tudi v Čilu zgodilo nekaj podobnega kot v Francovi Španiji, ko se je režim postopno spremenil in se je država ob spretnem vodstvu postopno spremenila iz diktature v demokracijo. V tem procesu pa je postopno blede spomin na zločine režima. Nedvomno so med današnjim Čilom in Španijo ob Francovi smrti velike razlike: v Španiji se je proces odpiranja začel štirideset let po prihodu caudilla na oblast, medtem ko je v Čilu še sveža prelita kri demokratov, ki se zoperstavljajo režimu, in so zapor, mučenje, nasilje, strah vsakodnevna stvarnost. Do nekaterih premikov pa je vendarle prišlo. Ključen datum je po oceni sociologov obdobje 1983-84, ko je skoraj kazalo, da se bo režim sesul zaradi demonstracij, ki so bile posledica rastoče gospodarske krize. Režim pa je zdržal pritisk kljub dejstvu, da je velika večina Čilencev nasprotovala generalom. Odtlej je začel Čile gospodarsko rasti, čeprav ni dvoma, da je proces rasti obdaroval le nekatere, medtem ko so revnejši še bolj obubožali.

Današnji Čile je nedvomno precej različen od tistega pred štirimi ali petimi leti, pa čeprav je pritisk vlade še vedno zelo oster in čeprav je bilo izredno stanje v državi ukinjeno šele pred enim mesecem. Zlasti v fazi predvolilne kampanje je opozicija - ki je, kot kaže, vendarle premostila fazo križnih vetov, čeprav ni znala še izraziti pravega liderja - zadihala bolj

Petnajst let diktature

Prizor iz čilske stvarnosti: aretacija ženske, ki je demonstrirala proti Pinochetovemu režimu

Petnajst let je minilo, odkar je general Augusto Pinochet Ugarte s silo prevzel oblast v Čilu. Glavne etape te petnajstletne poti so sledeče:

11. september 1973: vojska prevzame s silo oblast v Čilu. Med napadom na predsedniško palačo Moneda vojaki ubijejo zakonitega predsednika Salvadora Allendeja.

15. junij 1974: Nova vlada ustanovi politično policijo Dina, katere agenti so obtoženi zločinov, mučenja, likvidiranja nasprotnikov režima.

13. avgust 1977: Pinochet razpusti Dina in ustanovi državno informativno centralo DNI.

12. december 1977: Potem ko OZN četrtič zaporedoma obtoži čilski režim grobe kršitve človekovih pravic, Pinochet pripravi plebiscit, da bi zavrnil "tuje vmešavanje".

4. januar 1978: Vlada trdi, da je na plebiscitu dobila 75 odstotkov glasov.

19. april 1978: Pinochet pripravi amnestijo za vse zločine, ki so bili zagrešeni po 11. septembru 1973. Amnestija je namenjena predvsem policistom in vojakom.

8. januar 1979: Argentina in Čile prosita za posredovanje Vatikana v vprašanju Beaglovega preliva, ki je privedlo državi na rob vojne.

11. september 1980: 67 odstotkov upravičencev odobri novo ustavo, ki podaljša Pinochetu predsedniški mandat do leta 1989.

11. marec 1989: Začne veljati nova ustava, ki jo avtorji označijo kot protimarksistično.

11. maj 1983: Prvi vsedržavni dan protesta, ki ga organizirajo sindikati. Delavske organizacije ustanovijo vsedržavni odbor delavcev (vodi ga Rodolfo Seguel) in zahtevajo vzpostavitev demokracije.

19. oktober 1984: Čile in Argentina podpiseta dogovor o miru in prijateljstvu, s katerim rešita spor zaradi Beaglovega preliva.

6. november 1984: Pinochet proglasi obsedno stanje v državi.

Julij 1986: Režim odgovori s policijsko represijo na vrsto vsedržavnih stavk. Na ulicah obleži v krvi 7 manifestantov.

7. september 1986: Pripadniki patriotske fronte Manuel Rodriguez pripravijo atentat proti Pinochetu. V napadu umre 5 agentov diktatorjevega spremstva, Pinochet pa se reši.

8. september 1986: Pinochet spet proglasi obsedno stanje.

1. april 1987: Papež Janez Pavel obišče Čile in se zavzame za državno spravo. Med obiskom vrsta izgrediv in oster policijski nastop proti demonstrantom.

11. avgust 1988: Čilski škojfe zahtevajo, naj vojaki imenujejo "kandidata" soglasja. S tem dejansko zavrnejo Pinochetovo kandidaturu za predsednika do leta 1997.

24. avgust 1988: Po 15 letih Pinochet končno odpravi izredno stanje v državi.

sproščeno. Uspelo ji je prirediti nekaj zborovanj, v teh dneh postavlja na noge informativno središče, ki bo nadzorovalo štetje glasov, majhnen prostorček si je priborila celo v medijih, čeprav ni mogoče primerjati odmeva, ki ga imajo v medijih stališča opozicije in stališča generala Pinocheta. Najhujša zapreka demokratičnih strank v boju proti režimu pa je gospodarska rast Čila.

Pod vodstvom Unidad Popular je Čile zabredel v hude gospodarske težave. Problemi so bili v glavnem posledica mednarodne konjunktura, predvsem pa pritiska ameriških multinacionalnih družb in same washingtonske vlade, za katere je poskus Salvadora

Allendeja predstavljal veliko nevarnost, saj je nakazoval Latinski Ameriki možnost demokratičnega osvobajanja in ustavne poti v socialno pravičnejšo državo. Morebitni uspeh poskusa Unidad popular bi lahko zadal smrtni udarec nadvladi Washingtona in multinacionalnih družb nad latinskoameriškim subkontinentom, konec obdobja izžemanja in cenenih zaslužkov. Zato so si ZDA prizadevale, da bi gospodarsko strle Čile ter izzvale tisti val nezadovoljstva in izgrediv, ki je bil Allendeju usoden. Nedvomno pa je k gospodarskim problemom države prispevala tudi sama čilska vlada s svojo nespretnostjo.

Pinochet se je takoj po utrditvi lastnega režima opredelil za povsem libe-

ristični model, ki priznava zgolj krute zakone trga in zavrača vsakršno vodenje tržišča, ki naj bi ublažilo socialne posledice. Sprva se ta model (v nekem smislu je bil Pinochet predhodnik Regana in Thatcherjeve) ni obrestoval in Čile je zdrknil na rob gospodarske katastrofe. Pred nekaj leti pa so mehanizmi začeli delovati in gospodarska stvarnost Čila je danes povsem drugačna. Država se je s svojim aparatom dejansko umaknila z gospodarskega področja, prodala je zasebnikom industrije, ki jih je Allende podržaval, zaupala je krajevnim upravam prevoze, zdravstvo, izobrazbo, zasebniki so prevzeli celo socialno skrbstvo. Osnova gospodarskega vzpona je značilno

liberistična: nizke plače in šibek sindikat, ki nima v podjetjih nobene ali skoraj nobene moči za pogajanje.

Cena, ki jo plačujejo revnejši sloji, je zato zelo visoka. Milijoni ljudi (po nekaterih ocenah vsaj dva, po verodostojših pa štiri ali pet na nekaj več kot deset milijov prebivalstva) imajo tako nizke dohodke, da se komaj preživljajo, saj morajo delati tri ali celo štiri ure na dan, da lahko kupijo kilogram kruha. Protiutež, če jo lahko tako imenujemo, pa je dejstvo, da plače, čeprav izjemno počasi, naraščajo in da so cene stabilne.

Vprašanje pa je, ali so Čilenci pripravljeni plačati za gospodarski vzpon ceno, ki jo zahteva general Pinochet: da ostane še deset let na oblasti. Nobenega dvoma namreč ni, da Pinochet in njegovi generali ter admirali dušijo Čile, čeravno so nedvomno popravili državne račune. Občutek zadušnosti in strahu je, kljub nekaterim svoboščinam zadnjih dni, tisti, ki v državi še vedno odločno prevladuje. Res je, ugotavljajo opazovalci, da je v zadnjih letih represija manj krvava, vendar ne zato, ker bi režim ubral drugačno pot, pač pa zato, ker so ljudje prestrašeni in se skušajo izogniti vsakršnemu dejanju, ki bi lahko izvalo poseg politični policije. Ni naključje, da je pisatelj Graham Green primerjal Pinocheta Borisu Karloffu, igralcu, ki je imel nosilno vlogo v prvih ameriških grozljivkah. »Kot Karloffu tudi Pinochetu ni treba recitirati, da bi prestrašil ljudi. Niti ustnic mu ni treba premakniti. Dovolj je, da se prikaže, in doseže svoj učinek.«

General Pinochet je spretno zaigral vse svoje karte, da bi prepričal ljudi, naj 5. oktobra glasujejo zanj. Polsvoboda, ki jo je v teh dneh občutili, je za čilske razmere že velika concesija; pozval je k narodni spravi in dovolil izobčencem, da se vrnejo v domovino. Na drugi strani tehtnice pa so prelita kri in občutek zadušnosti, pomanjkanje vsakršne perspektive, ki ni golo preživetje.

Poleg tega pa je izkušnja zadnjih dni dokazala, da so stranke, kljub strahu ljudi pred režimom, globoko zakoreninjene v zavesti Čilencev. In »fronta za ne« je preričana, da 5. oktobra ne bo poražena. In tudi če bi general Pinochet prevladal za nekaj odstotkov, pravijo nekateri, bi moral nujno upoštevati politično težo opozicije, ki bi zbrala več kot 40 odstotkov glasov.

Drugi so manj optimisti: z morebitno zmago bi režim dobil tudi ljudsko potrditev in bi vladal z drugačno legitimnostjo, opozicija pa bi se spet razdrobila. Zmaga Pinocheta - pravijo - bi bil dokaz, da smo se zmotili in da Čile noče demokracije. Zato ne bi ostalo drugega, kot da se umaknemo...

Seveda tudi morebitna zmaga »fronte za ne« ne bi pomenila korenitega zasuka v čilskem političnem življenju. General Pinochet je namreč z ustavo iz leta 1981 določil, da tudi morebitni novi parlament in novi predsednik države ne bosta mogla vsaj za osem let zamenjati vojaških poveljnikov. Pinochet bi tako ostal na čelu vojske in z ustavo, ki pripisuje oboroženim silam nalogo, da »jamčijo ustavno ureditev in red v državi«.

Vsekakor pa se je že marsikateri latinskoameriški general ušel, ko je tvegval volitve. Misli, da bo ljudstvo potrdilo njegovo oblast, pa ga je zapodilo. Morda bi ob morebitnem porazu bili tudi dnevi Pinochetove diktature štet, kljub določilom sedanje ustave. Zmaga »fronte za ne« ne bo pomenila avtomatično še demokracije, bi bila pa velik korak naprej proti izhodu tunela.

Pripravil in uredil
VOJMR TAVČAR

Ko ljudske množice pritiskajo na levičarsko vlado

Krvavi golpe proti zakonitemu čilskemu predsedniku Salvadorju Allendeju je izzval v vsem svetu soglasno obsodbo, obenem pa je izzval tudi razmišljanje o tem, kaj je pomenila triletna izkušnja vlade koalicije Unidad popular. Še največ odmeva so krvavi čilski dogodki imeli v Italiji, saj je sekretar KPI Enrico Berlinguer izhajal prav iz nasilnega zatrtja čilske demokracije za oblikovanje predloga o zgodovinskem kompromisu. Komunistični sekretar je zagovarjal zavezništvo med komunističnimi in katoliškimi množicami, da bi se izognili, kot se je zgodilo v Čilu, osamitvi in porazu levice. Ena od osnovnih ugotovitev je bila med drugim dejstvo, da v tako zahtevnem procesu spreminjanja, kot je bil tisti, ki ga je začela v Čilu Unidad popular, 51-odstotna večina ne dopušča upravljanja države.

Deset let pozneje je Enrico Berlinguer, ki je vodil KPI skozi nenavdušujočo izkušnjo vlade državne solidarnosti, opustil predlog zgodovinskega kompromisa in se opredelil za demok-

ratično alternativo. Vendar v tem predlogu, kot je sam poudaril, je ohranil dva zelo jasna pojma. Prvi je zadeval vprašanje soglasja, saj po besedah Berlinguerja bi demokratična alternativa ne mogla državi, če bi jo pojmovali kot politiko, ki predpostavlja družbeni ali ideološki razkol države in kot spopad med silami, ki imajo ideal demokracije, čeprav so si po ideološki plati zelo različne. V takem tolmačenju demokratična alternativa ne bi bila politična rešitev pač pa politični avanturizem.

Drugi pojem, ki ga je Berlinguer nakazal kot predpogoj, je izhajal iz prvega. »Demokratična alternativa«, je dejal, »lahko nastane tudi na osnovi omejene parlamentarne večine, vendar je demokratična, ker skrbi, da se ohrani celoten politični okvir, se pravi, da vse stranke, tako vladne kot opozicijske delujejo v okviru ustavnosti in da ne dobivajo prevratniškega značaja. Na ta način lahko taka večina prepreči, da bi prevratniške sile imele množično bazo.«

V tem okviru je Berlinguer še dodal, da je čilska izkušnja dokazala, da se v državah predstavniške demokracije vselej ustvari med ljudmi veliko pričakovanje in velik pritisk z zahtevno po reformah vselej, ko pride na oblast levice. Delovni ter najbolj zapostavljeni ljudje upravičeno pričakujejo, da levičarska vlada odpravi pogoje marinalnosti, v katere so bili potisnjeni. Dogaja pa se, da taka pričakovanja pridejo navzkriž z nezmožnostjo, da bi v kapitalističnih državah levice na oblasti spremenila gospodarsko strukturo tako, kot pričakujejo ljudje. In to je po Berlinguerjevem mnenju eno od protislovij, ki jih ni mogoče rešiti z ohranjanjem mehanizma, strukture in logike kapitalistične države, istočasno pa zadostiti zahtevam, ki so sad demokratične rasti ljudi. »To dejansko protislovje«, je zaključeval Berlinguer, »bo mogoče preseči le s teoretičnim poglabljanjem in znatno mero politične inventivnosti.«

Tudi če me naše uredništvo ne bi povabilo, naj napišem besedo v spomin pokojnega istrskega časnikarja, znamenitega Iveta Mihovilovića - iz Promontona pri Pulju - bi imel za svojo sveto dolžnost, da se mu srčno javno zahvalim za njegovo dragoceno sodelovanje v našem dnevniku - posredno in neposredno - in za vse, kar je s persom s tolikimi knjigami, razpravami, polemikami in drugimi spisi prispeval k naporom za doseg pravičnih mej in za uresničevanje naših pravic v vseh štirih povojnih desetletjih in prav tako med obema vojnama najprej v samem Trstu, nato pa v emigraciji. Tudi v imenu bralcev.

Če se ne motim, sem ga osebno spoznal pred davnimi 57 leti, že leta 1931, v zagrebški »Kazališni (gledališki) kavani«, dvajset korakov od uredništva emigrantskega tednika »ISTRA«, katerega uredništvo je tistega leta prevzel in sem ga tako torej v resnici poznal že prej. Tam je pisal - v Kavani - vsako jutro uvodne članke za največji zagrebški dnevnik »NOVOSTI«, ki ga je dolga leta urejeval in se podpisoval s tremi zvezdicami tako kot tudi v emigrantskem tedniku svoje pripombe in komentarje.

Rad se je družil z vsemi, ki smo bili takrat člani »ISTRKEGA AKADEM-SKEGA KLUBA«, vzpodbujal k sodelovanju in delovanju v številnih emigrantskih organizacijah v Zvezi jugoslovanskih emigrantskih društev, ki sta jo vodila pokojni Tržačan Ivan Marija Čok kot predsednik in pokojni Albert Rejec kot tajnik.

Iskreno smo ga občudovali spričo njegovih člankov in prav tako zaradi sposobnosti in delavnosti mladega komaj 26-letnega rojaka - usmerjevalca velikega dela jugoslovanskega javnega mnenja, kar je ostal vse do razkosa nja Jugoslavije in seveda časoma končal v ustaških fašističnih zaporih.

Po vojni, leta 1946 - ko ni minilo niti eno leto - nas je vse presenetil s prvo obsežno monografijo o našem Trstu pod naslovom »TRST«. Seveda je istočasno sodeloval pri sestavi znamenitega zbornika »OKO TRSTA«, ki je izšel že leto prej v Beogradu, kjer je kmalu sledila Berčetova »BODOČNOST TRSTA V LUČI NJEGOVE PRETEKLOSTI« in čez osem let Pertotova »TRST — MEDNARODNI GOSPODARSKI PROBLEM« tik pred podpisom londonskega memoranduma. Toda prednjačil je Ive, ki je tri leta pred Pertotom objavil svojo drugo temeljito tržaško knjigo »TRST - PROBLEM DNEVA« (Zagreb 1951).

Ko sem Mihovilovića pozneje med nekim srečanjem - bilo je verjetno leta 1952 v Mariboru na kongresu jugoslovanskih novinarjev, kamor smo bili vabljeni tudi iz tedanje cone »A« Svobodnega tržaškega ozemlja in je prišel tudi takrat najstarejši slovenski časnikar Ivan Regent - vprašal, kako mu je uspelo v tako kratkem času zbrati gradivo za tako obsežno dokumentarno publikacijo, mi je odgovoril: »Pa jaz sem zbiral gradivo od takrat v Trstu, ko sem leta 1924 urejeval istrski hrvaški tednik »ISTARSKA RIJEČ« in se oženil z Barkovljanko Starčevico in čez tri leta emigriral in nabral toliko gradiva,

IVE MIHOVILOVIĆ

človek brez odmora

Stanislav Renko

da ga je bilo za tri take knjige in morda tudi več, če mi ga ne bi precejšen del poropali ustaši.

Sicer pa bi tudi podpisani o tem slavnem novinarju in tržaškem zetu napisal več kot pričujoči bežni zapis, če bi hotel tudi na kratko povzeti nad vse zanimivo vsebino pogovorov med številnimi srečanja z njim in tudi vsebino njegovih pisem v arhivih bodisi našega dnevnika, bodisi podpisanega. Zato naj bo zapis omejen le na naslednja tri srečanja: v Poreču na »Čakavskem saboru«, v Čateških Toplicah pred dvajsetimi leti in - zadnjem - v Zagrebu pred desetimi leti.

V Poreču je bil od Slovencev na Čakavskem saboru samo že pokojni pisatelj Ciril Kosmač, ki mu je Ive devetnajstletnemu objavil v »Istri« prvo novelo, tako da sta imela kar precej skupnih spominov iz predvojnih let. Poslušali pa so ju slavnj pokojni hrvaški pesnik Dobriša Cesarić in prav tako znameniti režiser Marko Fotez, začetnik Dubrovniških iger, ki je zaslužen za uprizoritve Držičevih komedij ter znameniti tudi kot mož še bolj slavne istrske igralka Marije Črnobori. Bilo je že po londonskem memorandumu in o Slovencih v Italiji nismo kaj prida razpravljali.

V Čateške Toplice pa je prišel Ive s prijateljem Franetom Barbierjem iz bližnjega Zagreba, ker sta me hotela opogumiti pri zdravljenju hudih posledic po težki operaciji nevrinoma na slušnem živcu. Ves popoldan smo poskušali iskati prave vzroke uspeha prvega jugoslovanskega modernega ilustriranega političnega tednika VUS -

VJESNIKA U SRIJEDU, ki sta ga onadva zamislila in uresničevala. Zelo pa je bila v pogovoru prisotna naša zamejska tematika, saj je tudi Frane - kot je podpisani ob njegovi lanskim smrti v avgustu v našem dnevniku pisal - imel velike zasluge za informiranje o naših stiskah in težavah v vseh srbohrvaških republikah. Ive je bil kar židane volje in se je, za svoj značaj presenetljivo, pohvalil: »Nerodno mi je (»nezgodno« po hrvaško), da predavam na zagrebški univerzi o novinarstvu (takrat je že prejel najvišjo jugoslovansko častnisko nagrado »Moša Pijade«) tudi že diplomiranim mladim poslušalcem, a sam nimam niti srednješolske mature.« Potolažil sem ga s pomočjo kontrasta med tržaškima pojmovoma »žgajo« in »m...«, s katerima se že v otroškem vrtcu delijo otroci, saj se »žgajo« s pridnostjo skoraj vedno dvignejo med vodilne razumne, drugi pa ostanejo do smrti tisto, kar so bili že v predšolski dobi kljub tudi dvema ali trem akademskim naslovom.

Nekoč - pred tem - pa je povedal, da mu je Kardelj sporočil posebno pohvalo in zahvalo za vse, kar je napisal za podporo naporom jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu in šest let pozneje v Londonu. O tem je med drugim Ive napisal za zbornik SLOVENSKO PRIMORJE IN ISTRA (Beograd, 1952) poglavje »DIPLOMATSKI BOJ ZA ISTRO IN SLOVENSKO PRIMORJE« (str. 123).

Pred desetimi leti pa sem ga videl poslednjič - in slučaj je hotel, da sva se sestala - tako kot ob prvem srečanju - prav v isti Kazališni kavani. S seboj

je prinesel hrvaški prevod Kosmačeve »BALADE O TROBENTI IN OBLAKU« (prevedla Mirjana Hečimović, Zagreb, 1977, Nakladni zavod »Znanje«) in mi ga daroval. Po dveurnem, kot vedno, izredno zanimivem pogovoru me je pod svojim dežnikom med avgustovsko ploho spremil na avtobusno postajo. Spominjam se, da sem ga po naročilu tedanjega predsednika Slovenskega kluba vnovič povabil, naj pride predavati v Trst, a je le napol obljubil in dodal: »Sicer pa sem ti že poslal v Trst sina Maroja.«

Tudi sin je časnikar, posebne vrste potujoči dopisnik za tiske Vjesnikove založniške hiše. Res je prišel in si predvsem radovedno ogledoval rojstno mesto svoje barkovljanske mame. (Hčerka je mednarodno priznana zdravnica). O našem tedanjem položaju pa je Maroje napisal izvrstno reportažo za »Vjesnik«, če se ne motim.

Zahvalil sem se Mihoviloviću tudi za dovoljenje objave njegovega spisa v faksimilni izdaji pri ZIT vseh števil slovensko-ilirskega dvojezičnega prvega našega časopisa v Trstu SLAV-LJANSKEGA RODOLJUBA iz leta 1949 iz zagrebškega Letopisa KOLO in seveda tudi za vse številne članke o naših zadevah, ki so izhajali zelo pogostoma v hrvaškem dnevnem tisku, saj nam je že v naprej dovolil, da »uradite, kako vas je volja«, in tudi za naš dnevnik posebej naročene članke ni maral honorarja. »Saj mi v Zagrebu vse objavljeno tako izjemno visoko honorirajo, da mi je nerodno povedati,« mi je nekoč odgovoril.

Ne kaže v tem zapisu naštevati iz slovenskega primorskega biografskega leksikona — SPBL (snopič 11) naslove Mihovilovićevih knjižnih izdaj od Vatikana pa do Mafije. Pač pa velja omeniti, kot manj znani, brošuri »SCPIO SLATAPER«, ker se v Trstu slavi njegova stoletnica, in »NEMA VIŠE ZONE B« (Založba NIP »Mladost«) s podnaslovom »Proti preseganju Italije na severno Istro 1954 — 1974« - Iz poosimskih let pa naj omenim vsaj dva članka iz leta 1981: »KONEC TRŽAŠKE FARSE« (ob razpustu tržaškega občinskega in pokrajinskega sveta) in »BOMBA SE Z BOMBO NE IZBIJA« (o danes povsem pozabljenem Reaganovem ukazu, da se nadaljuje proizvodnja nevtronske bombe).

Verjetno je odhod tega legendarnega novinarja prava priložnost za obširnejši povzetek njegovega referata na Čakavskem saboru v Pazinu leta 1970 o enajstih letnikih omenjenega tednika ISTRA, ki je izhajal od leta 1929 do 1940 v Zagrebu v srbohrvaščini in slovenščini in ki je bil zaradi fašistične prepovedi našega tiska »glas, vest in zgodovinska kronika, skoraj enajst let, vse Julijske krajine«, kot je Ive zapisal v uvodu referata in nadaljeval: »Zgodovinopisje ne bo nikjer drugje našlo na istem mestu prave, avtentične ali avtentičnejše slike življenja in hotenja ljudstva te dežele... Italijanski fašistični tisk je lahko važen vir, toda samo kot dopolnilo tistega, kar vsebuje ISTRA, kot gradivo za preučevanje z znanstvenim kriterijem... Za dobo po letu 1929 je list ISTRA dokument svoje vrste...«

Ive Mihovilović je bil glavni urednik ISTRE od decembra 1931 do februarja 1936, to je več kot štiri leta, potem pa je bil glavni urednik od junija 1939 t. j. naslednja tri leta in pol, Tone Peruško. Prav njemu je v puljskem mesečniku ISTRA (štev. 2-3 leta 1977) Ive objavil nekrolog z zaključnim stavkom: »Bil je tudi v novinarstvu ustvarjalna, kreativna osebnost, človek izjemnih sposobnosti, pa tudi zaslug.« Ta stavek velja v še večji meri tudi pokojnega nepozabnega Mihovilovića z dodatkom besed iz nekrologa izpod peresa bivšega tržaškega dopisnika Vjesnika Joška Palavršića (tudi Dalmatinca) v istem listu 17. t. m.:

»Odhaja stara garda. Ni nam še še posušila solza za Franetom Barbierjem... sedaj nam se spet vlačijo oči. Zdi se nam - vsem tovarišem Ive in ki smo ga imeli radi, da korakamo za svojo lastno krsto.«

V Trstu se pridružujemo žalovanju pokojnikovih svojcev in tovarišev in dodajam za vse, kar je storil za našo stvar:

»Hvala ti, dragi Ive! Nisi bil samo tržaški zet, bil si naš tržaški brat in tudi naš učitelj ter pomočnik, katerega pisana beseda bo ostala živa še dolga leta. In bo tudi terjala od novih rodov, da uresničujejo Mihovilovićevo željo, ki jo je zapisal v referatu o tedniku ISTRA: "List je bil po svoji funkciji dolžan prinašati najbolj popolno informacijo o emigrantskem gibanju v Jugoslaviji, čim bolj objektivno, pa je tako nastala obsežna faktografija za zgodovino tega gibanja, ki jo bo treba nekoč študijsko obdelati."«

Odlomki iz poročila Iveta Mihovilovića na Pazinskem memorialu 1970

List ISTRA - glasilo emigrantov iz Julijske krajine

Predvsem je treba opozoriti, da ni ta prikaz lista **Istra**, ki je izhajal v Zagrebu od leta 1929 do leta 1940, rezultat raziskovanj zgodovinarja, temveč spominov priče in protagonista. Lahko bi se namreč izrekla opazka, da morda to, kar bom povedal, ne bo objektivno. V svesti te možnosti poučarjam, da sem se posebej trudil, da bi bil kar se da objektivno in zgodovinsko točen. Sicer pa vsem, ki to želijo, ostaja možnost, da preverijo moje izvajanje.

V zvezi s tem, pa tudi zaradi drugih razlogov, je treba poudariti tudi to: kaže, da obstajajo samo štirje ohranjeni kompleti lista **Istra**. Prvi je v lasti Ernesta Radetića v Zagrebu, drugi v Univerzitetni knjižnici v Zagrebu, tretji v zapuščini Toneta Peruška (morda že v puljski študijski knjižnici), a četrti naj bi se nahajal v Univerzitetni knjižnici v Ljubljani.

A po tej ugotovitvi, ki naj bi bila tudi opozorilo na delikatno stanje nekega važnega zgodovinskega dokumenta, ker čas in raba kvarita star papir, sledi to, kar je najvažnejše:

List **Istra** izhaja v izredno važnem zgodovinskem razdobju Istre in Slovenskega primorja, tako imenovane Julijske krajine, ko ni bilo za vso to regijo nikakršnega drugega tiska, ker je fašistični režim konec 1928 in na začetku 1929 vse, kar je izhajalo v Trstu in Gorici, dokončno prepovedal, a v Jugoslaviji je - ob nekaterih občasnih poskusih, ki niso uspeli - skozi skorajda 11 let samo list **Istra** bil glas, vest in zgodovinska kronika vse Julijske krajine. Zgodovinopisje ne bo nikjer drugje na istem mestu razen v enajstih letnikih **Istre** našlo prave, avtentične ali avtentičnejše slike življenja in teženj ljudstva te regije. Ostali tisk v Jugoslaviji je, žal, le občasno in površno spremljal in tolmačil to tragično zgodovino. Italijanski fašistični tisk v Julijski krajini je lahko važen vir, a le kot dopolnilo tega, kar vsebuje **Istra**, kot material za preučevanje z znanstvenim kriterijem. Res, o tem razdobju je tudi drugih publikacij, knjig in brošur, obstajajo tudi kasnejše narejene rekonstrukcije, zlasti za potrebe boja okoli naših meja po drugi svetovni vojni; a to so bolj ali manj uspele sinteze ali zbirke najvažnejših dogodkov. Za enajst let

zgodovine lahko najdemo le v listu **Istra** bogat detailni material.

Zadeva je torej taka: Za razdobje do leta 1929 so viri mnogi hrvaški in slovenski listi in časopisi, ki so izhajali v Julijski krajini. Za razdobje druge svetovne vojne so viri isti kot tisti, ki služijo za zgodovino narodnoosvobodilne oborožene borbe in revolucije. Med tema dvema razdobjema stoji list **Istra** kot svojevrsten dokument.

Tisti, ki so 11 let urejevali ta list, so mogli le slutiti, da bo tako, a niso se povsem zavedali, da ustvarjajo tak zgodovinski dokument.

Pa še nekaj je treba povedati na začetku:

List **Istra** je bil pisan v hrvaškem in slovenskem jeziku. Verjetno je bilo še takih poskusov v zgodovini tiska Jugoslavije, a **Istra** je gotovo v tem časovno najdlje vztrajala. Na neki način se nadaljuje praksa sredine 19. stoletja: prvi naš časopis v Trstu, **Jadranski Slavjan** iz leta 1848, ki je imel kratko življenje, a je v temeljih našega časnikarstva, je bil tudi dvojezičen. Dvojezičnost **Istre** ni bila plod neke muhe, neka zvijačna manifestacija bratstva, temveč nuja. To je bil edini list za emigrante dveh jezikov. Ni se merilo, koliko je enega in koliko drugega teksta, ni bilo nikoli sporov niti o naslovu **Istre**, kar je v večjem delu Jugoslavije bilo sprejeto kot pojem za celo Julijsko krajino.

List **Istra** je začel izhajati v Zagrebu 22. julija 1929. Ustanovitelj, lastnik in urednik je bil Ernest Radetić. To je po predpisih bilo navedeno na dnu zadnje strani. List se je tiskal v tiskarni Albrecht v tedanji Dolgi ulici.

Od 4. številke je kot novi lastnik naveden »Konzorcij lista Istra«.

To prvo razdobje **Istre** traja do 10. decembra 1931, to je okoli 17 mesecev. Tedaj postane urednik lista pisec teh vrstic.

Ta zamenjava je formalno v zvezi z razvojem organizacije emigrantov v Jugoslaviji.

V Zagrebu je namreč 20. septembra na kongresu osnovana Zveza emigrantskih združenj v Jugoslaviji (ki malo kasneje postane Zveza jugoslovanskih emigrantov iz Julijske krajine). Zveza združuje

je na začetku 23 društev iz Hrvaške, Slovenije, Srbije in iz drugih krajev v Jugoslaviji. Kasneje se število vključenih društev poveča na 45.

Iz potrebe, da bi imela Zveza (s sedežem v Beogradu) svoje glasilo, svoj tisk, je prišlo do sporazuma z obstoječim »Konzorcijem lista Istra« v Zagrebu; ta je ostal še nadalje lastnik lista, a pod naslovom lista je pisalo: »Glasilo Zveze jugoslovanskih emigrantov iz Julijske krajine«. Na kongresu so osnovali publicistični odsek, ki se je moral baviti tudi z drugimi nalogami. Pisec teh vrstic je bil član tega odseka. Zveza ga je določila za urednika lista **Istra** z ozirom na to, da je prej, v Trstu, bil urednik **Istarske riječi** in da je bil profesionalni novinar.

Takrat pride tudi do nekaterih tolmenečnih sprememb. List, ki je začel izhajati kot polmesečnik, a se je v tem času tiskal trikrat na mesec, postane tednik, kar bo ostal do konca svojega izdajanja konec 1940. leta. Izhajal je na 8 straneh, a dvakrat na leto v povečanem obsegu (do 30 strani, z značilnostmi almanaha).

Pisec teh vrstic je urejeval list do 7. februarja 1936, okoli 4 leta in dva meseca.

Tega dne prevzame urejevanje Tone Peruško, a njegovo razdobje traja do 9. junija 1939, to je tri leta in 4 mesece. V tem času je list dalj časa podpisoval Ivan Stari zaradi nekaterih pravnih razlogov, a resnični urednik je bil Peruško; ta podpisuje list pri koncu svojega uredništvovanja.

Ta druga sprememba ni pogojena z nikakršnimi političnimi razlogi, temveč samo zaradi močnejšega angažiranja prejšnjega urednika v zagrebškem dnevniku Novosti. Linija je ista in on je še naprej aktiven v listu **Istra**.

Tretja sprememba, ki je nastala junija 1939, ima globlje politične motive: v zvezi je s splošnim političnim vretjem v Jugoslaviji in okoli Jugoslavije, in tudi v emigrantski organizaciji. Prišlo je do razhajanja med listom in Zvezo, ki zato povabi Ernesta Radetića, naj spet prevzame uredništvovanje. Radetić je urednik od 27. septembra 1940, ko list prepovejo, v istem času kot vse emigrantske organizacije.

Tiskanje lista **Istra** je opravljala na začetku tiskarna Albrecht, nekatere številke je tiskala tiskar-

na »Express« ali »Gradjanska tiskara« v Meduličevi ulici 10; od drugega letnika se **Istra** tiska v »Jugoslavenski štampi« v Masarykovi ulici 28, ki je izdajala dnevnik Novosti in vrsto drugih publikacij. V njeni zgradbi je bila od takrat tudi redakcija z upravo lista.

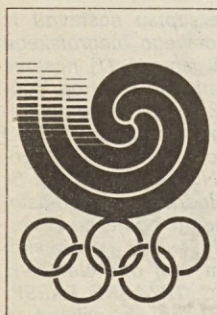
O »Konzorciju lista Istra« je treba tudi kaj povedati, da bi ne bilo napačnih tolmačenj. Na čelu Konzorcija je bil ves čas ugledni zagrebški odvjetnik, Istran dr. Fran Brčić, pobudnik, podpisan na listu kot odgovoren za Konzorcij, a nekaj časa tudi za uredništvo. Ob njem so bili še nekateri znani Istrani starejše in srednje generacije, predstavniki emigrantskega društva »Istra«, a kasneje tudi Zveze emigrantov (omenil bom Ivana Starega in Anteja Ivešo). Pojem »konzorcij« spominja na gospodarsko podjetje, a v tem primeru niso imeli člani konzorcija nobene koristi, temveč samo dolžnosti in skrb, da rešujejo materialne probleme lista. Njihova zasluga je zelo velika.

List **Istra**, ustanovljen z začetnimi sredstvi Ernesta Radetića, je imel v svojem najboljsem času okoli 4.000 naročnikov, a naročnine in oglasi niso mogli kriti vseh stroškov izdajanja. Naloga konzorcija je bila, da preskrbi potrebna sredstva. Obstajal je sklad daril privatnikov, samih članov Konzorcija in podjetij. Osnova je bila v podpori 10.000 takratnih dinarjev na mesec, ki jo je dajala Zveza oziroma vlada po njeni poti. Zagrebška »Jugoslavenska štampa«, ki je izdajala dnevnik Novosti in tiskala **Istro**, je bila tudi dobrotnica lista, ker ga je tiskala z izgubo.

List je imel tudi svojo upravo, ki jo je vodil najprej Ante Čeh, a kasneje Kazimir (Miro) Žmak.

Ko je **Istra** postala organ Zveze, se je njen teren z zagrebških in hrvaških tal širil na vso državo, a posebej je bila važna Slovenija z največjim številom emigrantov in z nizom močnih emigrantskih organizacij. Zato je bil list dvojezičen, hrvaškosrbski in slovenski.

Zaradi teh razlogov je bila v Ljubljani filiala redakcije v Erjavčevi ulici 4/a, ki sta jo vodila Jožko Žiberna in Slava Boštjančičeva. Slednja sta opravljala to delo ves čas, z največjo zavestjo sta objavljala za časa uredništvovanja pisca teh vrstic, Toneta Peruška in tudi Ernesta Radetića v poslednji fazi.

24. olimpijske igre

seul 17. septembra - 2. oktobra 1988

Jasna Šekarić in Stefano Cerioni »zlata«

Odlična Jugoslovanka Jasna Šekarić

Tudi včerajšnji dan na 24. olimpijskih igrah v Seulu je bil za Italijane in Jugoslovane zelo uspešen. Za Italijane celo izreden.

Floretist Stefano Cerioni je namreč osvojil zlato kolajno, za bron pa je poskrbel plavalec Stefano Battistelli. Tudi italijanski nogometni privrženci so si včeraj oddahnili po pravi katastrofi z Zambijo. »Azzurri« so v tretjem kvalifikacijskem srečanju premagali Irak z 2:0 in bodo v četrtfinalu igrali s Švedsko. Uspešni pa so bili tudi italijanski jadralci. Vaterpolisti so po zelo napetem srečanju izenačili s SZ.

Jugoslovanski tabor je spet razveselila Jasna Šekarić, ki je po bronu osvojila še zlato kolajno. Zmagali so tudi košarkarji z domačini, s prikazano igro pa niso zadovoljili. Preseneča pa poraz vaterpolistov proti ZDA, medtem ko so rokometašice le z zadetkom razlike (19:18) odpravile Američanke. Nogometaši bodo danes igrali odločilno tekmo za četrtfinale proti močni Braziliji. Pravi polom pa so doživeli rokoborci, ki so prvič ostali brez kolajne. Prvo zlato kolajno so osvojili tudi domačini z rokoborcem Kim Joungom.

Včerajšnji dan je potekal v znamenju plavalcev in plavalk, ki so izboljšali kar tri svetovne rekorde. V gimnastiki so Sovjetinje potrdile svojo premoč, kot tudi Bolgari v dviganju uteži. Že danes ponoči je na vrsti »kraljica športov« — atletika.

Stefano Cerioni na zmagovalnem odru

Šekarićeva bronu dodala še zlato

Posebej za Primorski dnevnik
FRANCI BOŽIČ

SEUL — Zlata kolajna Gorana Maksimovića je inspirirala 23-letno jugoslovansko strelko s pištolo Jasno Šekarić, da je po bronu z malokalibrsko pištolo segla še po najlahtnejšem odličju z zračno pištolo. Jugoslavija je v tistem trenutku po kolajnah napredovala kar na 5. mesto med 160 udeležankami iger, uvrstila se je celo pred ekipo ZDA.

Uspeh Jasne Šekarić z zračno pištolo nikakor ni bil nepričakovan, saj je osiješka uslužbenka pri občinski strelski zvezi kot svetovna prvakinja in rekorderka iz Budimpešte veljala za prvo favoritinjo. Postojnčan Rajmond Debevec, ki je nastop dan pred tem končal z zelo skromnim 25. mestom (računal je na uvrstitev med osmerice), je že pred nastopom dejal: »Jasna je izredno ambiciozna dekle, zato si ne bo dovolila, da bi bil Maksimović zlat, ona pa ne.« In res je bilo tako. Jasna je sicer zelo slabo začela, toda v finale je vendarle prišla le s krogom zaostanka za Gruziko Salukvadze. Med nastopom osmerice

je že pri tretjem strelu prevzela vodstvo in ga obdržala vse do konca. Pri zadnjem strelu se ji je vendarle zatresla roka, zadela je le 6,8, toda to je vendarle pomenilo gladko zmago pred dvema Sovjetinjama in seveda nov svetovni rekord.

Jasna je morala s solzami v očeh najprej odgovoriti na vprašanje, zastavljeno v slovenščini. Zastavil ji ga je reporter Ljubljanskega radia Boris Ljubič: »Kako je biti olimpijska zmagovalka?«

»Presrečna sem. Kolajno sem pričakovala in je nisem. Toda moja glava je zdaj preveč prazna, da bi lahko povedala kaj pametnega. Morda le to, da sem hotela pred leti, ko so mi namesto puške dodelili pištolo, zapustiti streljanje. Ko so mi jo dali, sem jo prav sovražila, danes sva nerazdružljivi prijateljici. Živim samo zanjo,« je dejala Jasna Šekarić.

VRSTNI RED

1. ŠEKARIĆ (JUG.) 489,5 (svetovni rekord); 2. SALUKVADZE (SZ) 487,9; 3. DOBRANČEVA (SZ) 485,2; 4. Foffine (BEL.) 480,2; 5. Völker (NDR) 479,3; 6. Hajdijang (KIT.) 476,9; 7. Breker (ZRN) 476,0; 8. Strahalm (AV.) 472,6.

MALOKALIBRSKA STANDARDA PUŠKA

VRSTNI RED

1. SPERBER (ZRN) 685,6; 2. LEČEVA (BOLG.) 683,2; 3. CERKASOVA (SZ) 681,4.

V plavanju včeraj dosegli kar tri svetovne rekorde Velika presenečenja, Battistelliju bron

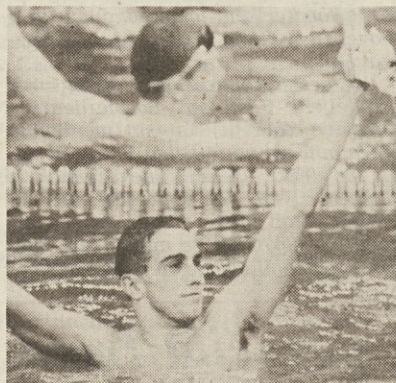
Posebej za Primorski dnevnik
SERGIJ TAVČAR

Po presenečenju, ki ga je pripravil neznan avstralec Armstrong prvi dan finalnih tekem plavalne olimpijade, smo vsi mislili, da je bil to vrhunec nepričakovanih izidov. Kaj še!

Drugi dan smo doživeli pravi šok: prvič v zgodovini olimpijskih iger smo doživeli tudi novost, da vidimo plavalca temne polti z zlato kolajno okoli vratu. Še ne 21-letni Anthony Nesty iz Surinama (kje pa je to? V Južni Ameriki: nekoč je bila ta dežela nizozemska Gvajana; med drugim to je tudi stara domovina slavnega Ruuda Gullita), študent na univerzi v Floridi, je v dramatičnem finišu na 100 m delfin, z veliko pomočjo sreče, za stotinko sekunde prehitel slavnega Matta Biondija, ki je vodil vso tekmo in le zgrešil končni zamah, ki ga je privedel predaleč od stene bazena.

Televizijski prvi plan, ki je po tekmi pokazal zbegani in obupani Biondijev obraz, bo verjetno prišel prav v zgodovino olimpijskih iger. Nesty je sicer vse prej kot neznanec: peti na zadnjem svetovnem prvenstvu, četrti na svetovnih lestvicah lani, je sodil v krog ožjih favoritov za mesto v finalu, da bi pa zmagal, nihče zares ni mogel pričakovati. Med drugim je njegova zmagovalna znamka drugi čas vseh časov na tej progi.

S. Battistelli dobitnik bron za Italijo

Da pa bi bila vsa zgodba prava filmska zgodba s tradicionalnim ameriškim »happy endom«, je poskrbel sam Biondi, ki je s fenomenalno zadnjo predajo v štafeti 4 x 200 m prosto, prehitel dotlej vodilne Vzhodne Nemce in si končno prisvojil prvo zlato kolajno na teh igrah.

Priča smo bili tudi prvi srebrni kolajni za Kostariko, in to kar v plavanju, priča smo bili prvi olimpijski kolajni za Italijo z odličnim Battistellijem, videli smo tri nove svetovne rekorde, in še in še...

Res je: če analiziramo vse to, je tudi plavanje zelo zelo zanimiv šport. Le pomislite: po dveh samih finalnih dnevih so v tej panogi kolajne porazdelili kar 14 različnim državam...

FINALNI IZIDI MOŠKI

100 m delfin: 1. NESTY (SURINAM) 53''00; 2. BIONDI (ZDA) 53''01; 3. JA-

MESON (VB) 53''30; 4. Sieben (53''33; 5. Gross (ZRN) 53''44; 6. Mortenson (ZDA) 54''07; 7. Ponting (Kan.) 54''09; 8. Jarošuk (54''60).

400 m mešano: 1. DARNYI (MADŽ.) 4'14''75 (nov svetovni rekord); 2. WHARTON (ZDA) 4'17''36; 3. BATTISTELLI (IT.) 4'18''01 (nov italijanski rekord); 4. Szabo (MADŽ.) 4'18''15; 5. Kuhl (NDR) 4'18''44; 6. Berndt (NDR) 4'21''71; 7. Sacchi (It.) 4'23''23; 8. Bermel (ZRN) 4'24''02.

4x200 m prosto: 1. ZDA (Dalbey, Cetlinski, Gjertsen, Biondi) 7'13''10 (nov svetovni rekord); 2. NDR (Dassler, Lodziewski, Fleming, Zesner) 7'13''68 (nov evropski rekord); 3. ZRN (Hochstein, Fahrner, Henkel, Gross) 7'14''35; 4. Avstralija 7'15''23; 5. Italija (Gleria, Lamberti, Trevisan, Giambalvo) 7'16''00 (nov italijanski rekord); 6. Švedska 7'19''10; 7. Francija 7'24''69; 8. Kanada 7'24''91.

ŽENSKÉ

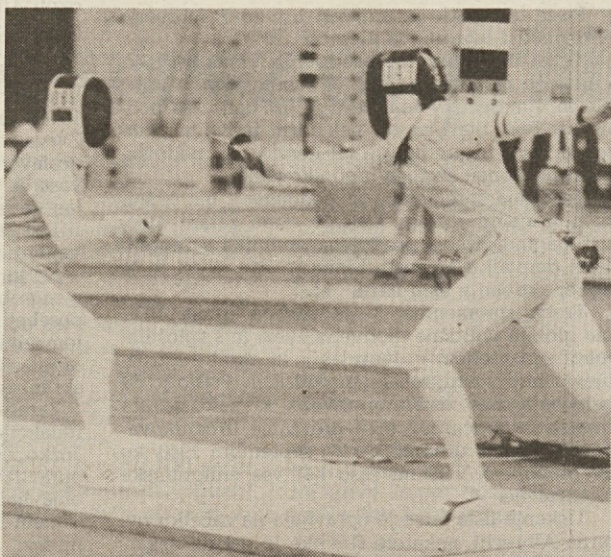
200 m prosto: 1. FRIEDRICH (NDR) 1'57''65; 2. POLL (KOSTARIKA) 1'58''67; 3. STELLMACH (NDR) 1'59''01; 4. Wayte (ZDA) 1'59''04; 5. Trefilova (SZ) 1'59''24; 6. Kremer (ZDA) 2'00''23; 7. Ortwig (ZRN) 2'00''73; 8. Prunier (Fr.) 2'02''88.

200 m PRSNO: 1. HOERNER (NDR) 2'26''71 (nov svetovni rekord); 2. KSJAJOMIN (KIT.) 2'27''49; 3. FRANKEVA (BOLG.) 2'28''34; 4. Dangelakova (BOLG.) 2'28''43; 5. Bogatčeva (SZ) 2'28''54; 6. Lempereur (BEL.) 2'29''42; 7. Hingson (Kan.) 2'29''60; 8. Dalla Valle (It.) 2'29''86.

kolajne

Države	Z	S	B
SZ	7	3	8
NDR	4	4	3
Bolgarija	4	3	2
ZDA	3	3	3
Italija	2	0	1
Jugoslavija	2	0	1
Kitajska	1	3	4
ZRN	1	2	3
J. Koreja	1	2	2
Poljska	1	2	1
Romunija	1	2	0
Madžarska	1	1	1
Avstralija	1	1	0
ČSSR	1	1	0
V. Britanija	1	0	1
Norveška	1	0	0
Surinam	1	0	0
Turčija	1	0	0
Japonska	0	2	1
Švedska	0	2	1
Francija	0	1	1
Kostarika	0	1	0
Finska	0	1	0
Belgija	0	0	1

Cerioni (floret) nadaljuje tradicijo

Italija, ki je že po tradiciji močna v floretu, je s Stefanom Cerionijem osvojila zlato kolajno. Vodstvo italijanske ekipe je resnici na ljubo bolj zaupalo Numi, ki je naletel v četrtini finala na trdoživega Sovjeta Romankova. Ta je popraviil že izgubljen položaj in v finalu premagal Italijana. Romankov je v polfinalu naletel ponovno na Italijana, Cerioni pa je doživel svoj velik dan in nasprotnika odpravil z 10:5. Finale je bil za Italijana relativno lahek. Presenetljivi Wagner (NDR) je podlegel z 10:7.

Stefano Cerioni je znan kot izredno temperamenten sabljač. Pred časom je celo doživel poldrugo leto diskvalifikacije z mednarodnih tekmovalj zaradi nekorektnega obnašanja do sodnikov. Dobitnik zlate kolajne ima 23 let in se s sabljanjem ukvarja že 16. Doma je iz Jesija in vadi pod vodstvom 73-letnega Tricolija.

IZIDI KONČNICE

POLFINALE: Wagner (NDR) - Schreck (ZRN) 10:8; Cerioni (It.) - Romankov (SZ) 10:5; FINALE ZA 3. MESTO: Romankov (SZ) - Schreck (ZRN) 10:8; FINALE ZA 1. MESTO: Cerioni (It.) - Wagner (NDR) 10:7.

Na sliki: Italijan Stefano Cerioni (št. 141 desno) med zmagovitim dvobojem, v katerem si je prislužil zlato kolajno (Telefoto AP)

V modernem peteroboju Italijani v vodstvu

Italijanski trojki (Masala, Massullo, Tiberti) je uspel četrti dan tekmovalja v modernem peteroboju, v streljanju, veliki met. Potem, ko so bili po preizkušnji v plavanju kot ekipa šele četrti, so se povzpeli na presenetljivo prvo mesto. Prehiteli so celo Madžarsko, ki je premočno vodila in bila skoraj »nedosegljiva«.

Do spremembe je prišlo tudi med posamezniki. Vodstvo je sedaj prevzel Sovjet Jagoračvili pred Madžarom Martinekom in Italijanom Masullom. Izdaten korak proti vrhu sta napravila tudi Masala, ki je šesti, in Tiberti, ki se je prebil na trinajsto mesto.

Pred zadnjim nastopom v teku je ekipni vrstni red naslednji: 1. Italija 12.232 točk, 2. Madžarska 12.208, 3. SZ 11.905, 4. Francija 11.851 5. Velika Britanija 11.793, 6. ČSSR 11.677.

24. olimpijske igre

Italijanski nogometaši zasluženoma premagali Iračane

Oprana sramota, težave ostajajo

ITALIJA - IRAK 2:0 (0:0)

STRELCA: Rizzitelli v 58. in Mauro v 63. min.

ITALIJA: Tacconi, Tassotti, De Agostini, Iachini, Brambati, Ferrara, Mauro (Colombo), Crippa, Rizzitelli (Carnevale), Evani, Virdis.

IRAK: Mohammed, Motar, Taufek, Ahmed, Jasim, Noaman (Mahmood), Sharef, Okal, Mohammed (Alahi), Amish, Shahib.

SODNIK: Arce Silva (Čile).

Italijanski nogometaši so si oddahnili. Premagali so Iračane in se uvrstili v četrtino finala turnirja. Se bo ponovil potek iz SP v Španiji, ko so Italijani po klavnem začetku celo osvojili naslov prvakov? Sodeč po igri, ki so jo prikazali včeraj, tega ni mogoče trditi, čeprav velja, da so se »azzurri« potrudili in že zato zaslužijo pohvalo. Rocca je povsem spremenil obrambo. Konflikt s Craverom je rešil tako, da je tega igralca poslal na klopo, libero je postal Tassotti, čuvaja nasprotnikovih napadalcev pa sta bila Ferrara in Brambati. V moštvo je selektor vključil »borca« Iachinija in Crippa, oba sta vnesla precej svežine in ritma.

Začetek za azzurre vsekakor ni bil lahek. Iračani so igrali zaprt, Tacconi pa je bil včasih v težavah. V prvem polčasu je največ posegov opravil prav italijanski vratar. Toda Italija je bila nato vse boljša in zmaga pravzaprav ni bila vprašljiva, čeprav sta zadetka padla šele v drugem polčasu, oba po zaslugi Maura, najboljšega moža na igrišču. Najprej je streljal in Rizzitelli je le brez težav presmeril žogo v mrežo, v drugem pa je Juventusov igralec poskrbel za solo akcijo, ki jo je zaključil z res lepim strelom.

Vsekakor je treba povedati, da je bil Irak precej slabši od Zambije.

Tekmo si je ogledal tudi predsednik italijanske nogometne zveze Antonio Matarrese, ki je tako dejal: »Zadovoljen sem seveda s to zmago in z uvrstitvijo v četrtfinale. Skušali bomo čimprej pozabiti srečanje z Zambijo, čeprav osebno me še sedaj ta poraz zelo boli.«

V četrtfinalu, ki bo v nedeljo, se bodo azzurri pomerili s Švedsko, ki je nepričakovano premagala ZRN. Zmagovalec skupine B pa je Zambija, ki je včeraj premagala Gvatemalo s 4:0.

LESTVICA SKUPINE B					
Zambija	3	2	1	0	10:2 5
Italija	3	2	0	1	7:6 4
Irak	3	1	1	1	5:4 3
Gvatemala	0	3	0	0	2:12 0

SKUPINA A					
IZIDA 3. KOLA:	Švedska	-	ZRN	2:1;	
Tunizija	-	Kitajska	0:0.		
LESTVICA:	Švedska	5,	ZRN	4,	Tunizija
	2,	Kitajska	1.		

ČETRTFINALNI SPORED					
Zambija	-	ZRN;	Švedska	-	Italija.

Ruggero Rizzitelli - avtor prvega gola Italijanov proti Iraku

Bleda zmaga jugoslovanskih košarkarjev Ivković nahrulil svoje

Selektor Dušan Ivković je bil po bledem nastopu jugoslovanskih košarkarjev proti Južni Koreji, ki so jo plavi premagali »le« z 12 točkami prednosti, zelo jezen s svojimi varovanci in kaže, da se je v sličnici kar treslo. Ivković je igralce po srečanju poslal nazaj na igrišče na trening meta na koš. Petrović in tovariši so domačine vidno podcenjevali in njihova prednost ni nikoli presežala desetih točk. Pomanjkanje višine je Južna Koreja nadoknadila z izredno borbenostjo, glavno orožje Azijcev pa je bil met za tri točke. Poskušali so 22-krat, zadeli pa 11-krat, medtem ko so plavi vsega zadeli le štiri trojke.

Zdaj bo Jugoslavija igrala proti Avstraliji, ki ima ameriški slog igre in trenerja iz ZDA. Kar se tiče skupine A, je treba še omeniti, da je Portoriko za las zgrešil senzacijo proti SZ, pred katero je klonil šele po podaljških.

JUGOSLAVIJA - J. KOREJA 104:92 (48:46)

JUGOSLAVIJA: Petrović 22 (12:13), Radulović 7, Čutura 16 (2:2), Paspalj 9, Obradović 9 (2:2), Zdovc 2, Vranković 8, Divac 13 (1:3), Arapović, Radja, Cvjetičanin 18 (3:3).

OSTALA IZIDA A SKUPINE

SZ - Portoriko 93:81 (37:39, 76:76); **Srednjeafriška republika - Avstralija** 67:106 (35:57).

LESTVICA

Jugoslavija 6, **SZ** in **Avstralija** 4, **Portoriko** in **Srednjeafriška republika** 2, **Južna Koreja** 0.

IZIDI SKUPINE B

ZDA - Brazilija 102:87 (63:55); **Kanada - Egipt** 117:64 (61:32); **Španija - Kitajska** 106:74 (59:43).

LESTVICA

ZDA 6, **Brazilija** in **Španija** 4, **Kitajska** in **Kanada** 2, **Egipt** 0.

Plavi z Brazilijo za »obstoje«

Uvrstitev v četrtfinale nogometnega turnirja je za Jugoslavijo skrajno vprašljiva. Vse je odvisno od današnjega srečanja z Brazilijo. Južnoameriško moštvo je dejansko že zmagovalo v skupini in nima pravih razlogov za zagrizen boj proti plavi.

V taboru plavih je ozračje naelektreno. Vodstvo je igralcem dobesedno zabičalo,

da morajo zmagati, sicer bo postavljeno pod vprašaj bodoče nastopanje jugoslovanskih nogometašev na olimpijskih in sredozemskih igrah ter na univerziadi. Skratka, vodstvo poraza proti objektivno šibkejšim Avstralcem še ni prebolelo. Če isto velja tudi za igralce, ki jih sicer odkrito obtožujejo brezbrčnosti, lahko danes pričakujemo oster boj za biti ali ne biti.

V dviganju uteži Premoč Bolgarov

V dviganju uteži so doslej podelili tri kompletne kolajne. Levji delež je po pričakovanju pospravila Bolgarija, ki je v tej športni panogi svetovna velesila in še posebej v lažjih kategorijah. V kategoriji do 52 kg je zmagal Marinov, do 60 kg pa je bil najboljši Suleymanoglou, ki je bil prej bolgarski državljani in sedaj že nekaj let živi in seveda nastopa za novo domovino Turčijo. Srebrno kolajno je v tej kategoriji osvojil Bolgar Topurov.

Drugo zlato kolajno v dviganju uteži so Bolgari pospravili v kategoriji do 67,5 kg po zaslugi Angela Gunceva, ki je dvignil 362,5 kg in v potegu s 160 kg izboljšal svetovni rekord. Drugi je bil Kunz (NDR) 340,0 kg, tretji pa Sovjet Milosijan s 337,5 kg.

Rokoborba: prvič po igrah v Rimu Plavi brez kolajne!

Včeraj so podelili tri kolajne v grško-rimskem slogu rokoborbe in sicer v kategorijah do 52 in do 74 kilogramov, medtem ko so odigrali nekaj kvalifikacijskih dvobojev v kategorijah do 57, 68, 82 in 100 kilogramov.

Medtem so vsi jugoslovanski rokoborci dokončno odpisani od boja za kolajne. Potem ko je v kategoriji do 68 kilogramov Nandor Sabo klonil pred Japoncem Okubo, je s porazom Gorana Kasuma v kategoriji do 82 kilogramov proti solidnemu Sovjetu Mamiaviliju propadlo še zadnje upanje za osvojitve vsaj enega olimpijskega srečanja. Še prej je neuspešno sklenil tekmovalca Jožef Tertej, ki je v kategoriji do 100 kilogramov gladko podlegel pred rokoborcem iz ZDA Dennijem Koslowskim.

Gre pravzaprav za velik neuspeh celotne jugoslovanske rokoborbe, ki drugače razpolaga s kvalitetnimi tekmovalci. Neuspeh zadobiva toliko večje razsežnosti, če pomislimo, da so Jugoslovani v tej disciplini redno osvajali kolajne in to nepretrgoma, od olimpijskih iger v Rimu leta 1960 dalje.

KAT. DO 52 KG

1. Ronningen (Norveška), 2. Miyahara (Japonska), 3. Lee Jae-Suk (Južna Koreja).

KAT. DO 74 KG

1. Young-Nam (Južna Koreja), 2. Turlikanov (SZ), 3. Tracz (Poljska).

KAT. DO 100 KG

1. Weronski (Polj.); Himmel (ZRN); Koslowski (ZDA).

toto hodori - toto hodori Zaupajo Biondiju

Pravilni odgovori včerajšnje serije vprašanj so: 13 golov na vaterpolski tekmi Jugoslavija - ZDA, več kolajn na NDR na plavalnem tekmovanju in nogometna tekma med Italijo in Irakom brez izključitev.

Vse tri točne odgovore sta dala Darko Grgič in Ljubo Jančar, na lestvici pa vodi s 13 točkami še vedno Peter Gerdol, medtem ko jih ima Grgič 12. Sledijo Zdravko Sukep in Jančar (10), Dario Fabbri (9) in Robert Luis (8).

Vprašanja, na katera je treba odgovoriti danes in ki zadevajo jutrišnji športni program, so:

- **Plavanje** (400 m prosto M, 100 m delfin Ž, 200 m prsno M, 100 m prsno Ž in 4x100 m prosto M) - Koliko svetovnih rekordov bo postavljenih? (Velja 6 točk.)
- **Jadranje** - Narodnost zmagovalca 4. regate deskarjev? (Velja 5 točk.)

● **Atletika, ženski maraton** - Bo zmagovalka tekla več ali manj kot 2 uri 25? (Velja 3 točke.)

Sinoči so bralci skoraj plebiscitarno napovedali zmago Biondija na 100 m prosto, kljub temu da je doslej potencialni naslednik Spitzza zabeležil že dva poraza. V glavnem se je za odbojkarstvo srečanje med Italijo in Švedsko napovedala zmaga Švedske. Košarka je zavita v meglo, ker je pri vprašanju odvisna le razlika košev v korist zmagovite ekipe. Najmanjša je 3, največja pa 11 točk.

Igri se je pridružil tudi bivši košarkar Ivo Starc. Med svojimi olimpijskimi vtisi ima živo pred očmi nesrečen skok Louganisa, ko je z glavo udaril v odskočno desko. »Presentilo me je, ko je Louganis ves skrčen padel v vodo,« je povedal Starc.

Vaterpolo: ob porazu plavih z ZDA Veselijo se le Italijani

Tekmovanje v vaterpolu se je uspešno začelo za Italijo, medtem ko so Jugoslovani štartali s porazom.

ITALIJA - SZ 9:9 (2:3, 1:2, 3:2, 3:2)

Italijani so remizirali proti SZ, kar pa predstavlja, glede na kakovost nasprotnikov, velik uspeh. Za italijanske vaterpoliste se je sicer tekma pričela precej slabo, saj so Sovjeti kmalu povedli in vodstvo obdržali vse do zadnje minute, ko so Italijani zasluženoma izenačili. Preseneča predvsem fizična priprava azzurov, ki so bili proti koncu tekme mnogo hitrejši in bolj pazljivi od utrujenih nasprotnikov.

Med tekmo sta si obe ekipi zapravili številne priložnosti za zadetek, medtem ko so bile najbolj zanimive in bojevite prav zadnje minute srečanja.

Pri Italijanih si zasluži pohvalo poštrenovalni režiser Fiorillo, ki je igral res izvrstno. Od Sovjetov pa je najbolj blestel neustavljivi Apanasenko, ki je bil s petimi zadetki tudi najboljši strellec tekme.

OSTALI IZIDA A SKUPINE

Francija - Južna Koreja 16:5; **ZRN - Avstralija** 13:11.

JUGOSLAVIJA - ZDA 6:7 (1:1, 1:1, 2:2, 2:3)

Jugoslovani so zabeležili pekoč poraz, ki si ga ne bi smeli privoščiti, saj bo načel začetno psihološko trdnost igralcev. Gre, na vsak način, za spodrsrljaj, ki ni odločilnega pomena, v kolikor plavi lahko še vedno računajo na visoko uvrstitev.

Plavi so v tekmi preveč grešili in zapravljali tudi stoodstotne priložnosti za zadetek.

Kljub temu jim je uspelo, da so do zadnjih sekund srečanja obdržali neodločen izid. Američani so dosegli odločilni zadetek zgolj po srečnem naključju. Plavi so se po tekmi pritoževali na račun sodnikov, ki naj bi favorizirala ameriške centre, ki drugače, zlasti iz tehničnega vidika, precej zaostajajo za jugoslovanskimi.

OSTALA IZIDA B SKUPINE

Madžarska - Grčija 12:10; **Španija - Kitajska** 13:6.

PIJTE
Coca-Cola
Coke

ZAŠČITENA ZNAKA

WORLDWIDE SPONSOR OF
THE 1988 OLYMPIC GAMES

URADNA GAZIRANA PIJAČA

Kjer je šport, je Coca-Cola

SIBET S.p.A. - Pooblaščen polnilnica za TRST in GORICO
34010 Zgonik - Proseška postaja 5/B - Tel. 040/225152

24. olimpijske igre

Štetje kolajn po državah je prepovedano, toda...

Posebej za Primorski dnevnik
SAŠA RUDOLF

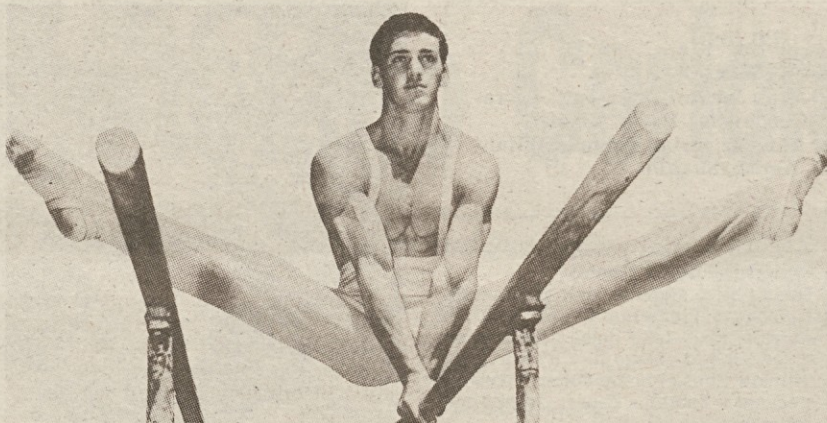

Le malokdo se še spominja na predlog italijanskega poslanca v evropskem parlamentu Ripe di Meana, s katerim je leto dni pred seuskimi igrami pozval sredstva javnega obveščanja držav evropske dvanajsterice, naj objavljajo lestvice osvojenih kolajn ne po posameznih državah, pač pa skupno. Na ta način bomo dokazali, je tedaj dejal evropski poslanec, po eni strani našo enotnost, po drugi pa bi se evropska dvanajsterica lahko enakopravno merila z ostalimi športnimi vesilami. Toda predlog je ostal le na papirju, saj bi ga mednarodni olimpijski odbor nikakor ne mogel sprejeti. Olimpijska pravila namreč izrecno prepovedujejo iz povsem razumljivega nacionalistično šovinstičnega razloga sestavljanje lestvice osvojenih kolajn po posameznih državah, vendar pa se

prepovedi nihče ne drži, vsaj kar zadeva sredstva javnega obveščanja. Pa tudi posamezni olimpijski odbori v uradnih publikacijah, s katerimi predstavljajo svoje športnike, objavljajo podatke, ki so jih dosegli na prejšnjih olimpijskih igrah.

Še dodaten primer torej, kako so olimpijska pravila nekaj, stvarnost pa nekaj drugega. Pri vsakem takem izigravanju pa ima seveda svoje prste vmes politika. Korejci vidno poudarjajo, da so na prvih šestih mestih držav, ki so osvojile največ kolajn, isto velja za dežele socialističnega bloka, izjemo predstavljajo ZDA. To pa je argument, s katerim zavračajo severnokorejske obtožbe, češ da so seulske igre imperialistične diktature. Južna Koreja v teh dneh ne zamudi priložnosti, da bi se svetovni javnosti predstavila kot spravljiva in miroljubna država, katere edina želja in cilj je združitev korejskega polotoka v eno državo. Če do tega v bližnji bodočnosti ne bo prišlo, gre po seulski tezi vso krivdo pripisati Severni Koreji in njenemu voditelju Kim Il Sungu, ki vztraja pri dinastičnem absolutnem vladanju, saj je za naslednika že dočel svojega prvorojenca.

Dvakratni dobitnik iger M. Cerar o gimnastiki Vaje veliko težje kot včasih

Miro Cerar, pojem slovenskega športa v letih '60, nam je podal nekaj svojih vtisov o gimnastiki. Cerar je bil na igrah v Tokiu in Ciudad Mexico dvakrat »zlat«. Osvojil pa je tudi naslove svetovnega in evropskega prvaka. »Iz tega kar sem videl ne morem mimo ugotovitve, da je premoče telovadec iz Sovjetske zveze zanesljiva in njihovo prvo mesto več kot zasluženo. In to kljub temu da je kakovost na vrhu zelo obširna, tudi ko se jemlje v poštev najboljše iz drugih držav. Iz-

redno točnega pregleda sicer nimam, prvič ker je nemogoče spremljati celotno tekmovanje in tudi zato ker sem v glavnem videl obvezne vaje, kjer je kakovost bolj izenačena in prvine ne morejo priti do izraza v polni vrednosti.

Kitajci so se pred leti predstavili z zelo tveganimi vajami. Koliko se danes tvega?

»Kitajci so bili predhodniki današnjih vaj. Te so danes veliko težje kot nekdanje. Kar je bilo pred nedavnim tveganje, danes ni več in spada v ru-

tinski repertoar telovadbe. Kitajci so sicer imeli na tem turnirju precej smole, razloga za njihov nauspeh pa ne vidim v nezgodah pri tveganju.

Na olimpijskih igrah je po dolgih letih ponovno nastopil slovenski telovadec in sicer Lojze Kolman.

»Ob zadovoljstvu za ta nastop sem moral z bolečino ugotoviti, da je imel naš predstavnik smolo prav na drogu, ki je njegovo najboljšo orodje. Čeprav je tekmovalno neugoden, spada spodrsljaj v normalne meje nezgod vsakega turnirja. Poudaril bi še dodatno psihološko obremenitev za telovadca, ki nastopa sam in ne v popolni ekipi. V takem položaju je bil izpostavljen tudi muham sodnikom, na katere veliko ime v ekipi blagodejno vpliva tudi na njene ostale člane.

Bi se dalo reformirati sodniške komisije v korist večje objektivnosti ocen.

»Do velikih krivic pride v resnici le redkokdaj in najboljši navadno tudi zmaga. To ne pomeni seveda, da krivic ali napak ni. Moderna tehnologija bi danes omogočila na primer pregled filmskega posnetka vsake vaje, kar pa bi ohromilo razplet tekmovanja in tako zmanjšalo privlačnost telovadbe.

Miro Cerar živi v Grosuplju in je odvetnik v Ljubljani.

BRUNO KRIŽMAN

hodori poroča

Atleti niso zadovoljni s hrano

Športnikom ne ugaja hrana, ki jim jo nudijo domačini. Hrana naj bi vsebovala premalo proteinov in preveč maščob. Poleg tega je menu zelo enoličen, saj so varjacije iz dneva v dan prav minimalne. Športnike skrbijo tudi dolge vrste, ki se redno pojavljajo v jedilnici.

Zaradi protestov glede kvalitete hrane je moral sam predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Samaranch obiskati jedilnico olimpijskega naselja. Samaranch je ocenil hrano za zelo dobro, a je tudi priporočil organizatorjem, naj pogosteje spreminjajo menu. Organizatorji so obljubili, da bodo poskušali z vsemi močmi ugoditi željam atletov.

Je več športnikov ali sodnikov?

Brez dvoma več športnikov, a tudi sodnikov ni malo. O večji ali manjši pravilnosti raznih tekmovanj mora namreč odločati kar 1.817 sodnikov, od katerih je skoraj tretjina domačinov. Največ sodnikov (431) je zaposlenih na atletskih tekmovanjih, nato v plavanju (181), gimnastiki (153) in boksu (97).

Soba za zbiranje avtogramov!

Prvič v zgodovini OI so se organizatorji odločili, da uredijo v olimpijskemu naselju prostor, ki bo služil za zbiranje podpisov slavnih športnikov in osvajačev kolajn. Za podpise se, poleg številnih novinarjev, potegujejo zlasti domačini in Zahodni Nemci. Le-ti zbirajo podpise na posebnih spominskih albumih, ki vsebujejo tudi znamke, ki sta jih prav Južna Koreja in ZRN izdali ob priliki OI.

televizijski spored

DANES, ČETRTEK 22. SEPTEMBRA
6.00 - vaterpolo Italija - Južna Koreja (RAI 2); 6.30 - odbojka Italija - Švedska (RAI 2); 7.00 - boksi (KP ponovitev); 7.30 - dnevni pregled A (LJ); 8.00 - boksi (RAI 2, LJ); 9.00 - kolesarstvo MŽ (RAI 2, KP, LJ); 9.30 - rokoborba (RAI 2, KP, LJ); 10.55 - nogomet Jugoslavija - Brazilija (LJ); 12.00 - plavanje MŽ (RAI 2, LJ); 12.30 - plavanje MŽ (KP); 13.00 - dviganje uteži (RAI 2, LJ); 14.00 - dviganje uteži (KP); 15.30 - sabljanje Ž (RAI 2, LJ, KP ponovitev), dnevni pregled B (LJ); 16.00 - boksi (RAI 2, KP ponovitev); 18.10 - dnevni pregled (RAI 1); 18.45 - nogomet Jugoslavija - Brazilija (KP ponovitev); 20.30 - posebna rubrika (KP); 21.00 - ponovitve (KP); 22.30 - dnevni pregled (RAI 3); 23.30 - dnevni pregled (KP)

JUTRI, PETEK 23. SEPTEMBRA
1.00 - atletika MŽ (RAI 2, KP, LJ); 1.55 - plavanje MŽ (RAI 2, LJ); 4.00 - gimnastika Ž (RAI 2, KP, LJ); atletika MŽ (RAI 2, LJ); plavanje MŽ (KP); 6.45 - boksi (RAI 2, LJ); 7.00 - atletika MŽ (RAI 2, KP, LJ); 7.15 - vaterpolo Italija - Avstralija (RAI 2); 7.30 - dnevni pregled A (LJ); 8.10 - boksi (KP ponovitev); 9.00 - kolesarstvo MŽ (RAI 2, LJ); 11.00 - boksi (RAI 2, LJ); 12.00 - plavanje MŽ (RAI 2, KP, LJ); 14.00 - boksi (KP); 15.00 - sabljanje M (LJ); 15.30 - sabljanje M (RAI 2, KP ponovitev), dnevni pregled B (LJ); 18.00 - ponovitve (KP); 18.10 - dnevni pregled (RAI 1); 20.30 - posebna rubrika (KP); 21.00 - ponovitve (KP); 22.30 - dnevni pregled (RAI 3); 23.30 - dnevni pregled (KP)

dan, 22. 9.

18 odločitev

Streljanje	8.00	0.00	Pištopa 30 nabojev M (PT)	
	8.00	0.00	Skeet 75 golobov (1. kolo)	
	8.00	0.00	Premične tarče (30 nabojev) M	
	8.00	0.00	Malokalibrska karabinka 3x40 M	●
Veslanje	9.00	1.00	Vse kategorije M in Ž (PF)	
Hokej na travi	9.00	1.00	Pakistan - Argentina (PT)	
	10.45	2.45	J. Koreja - Indija (PT)	
	13.30	5.30	Kenija - Španija (PT)	
	13.30	5.30	SZ - Kanada (PT)	
	15.15	7.15	Avstralija - Nizozemska (PT)	
	15.15	7.15	Vel. Britanija - ZRN	
Sabljanje	9.00	1.00	Sablja posamezniki (PT)	
	14.00	6.00	Floret posameznice (PT)	
Plavanje	9.00	1.00	400 prosto Ž (PT)	
	9.00	1.00	100 m prosto M (PT)	
	9.00	1.00	100 hrbtno Ž (PT)	
	9.00	1.00	200 m hrbtno M (PT)	
	9.00	1.00	4x100 m prosto Ž (PT)	
	20.00	12.00	400 m prosto Ž	●
	20.00	12.00	100 m prosto M	●
	20.00	12.00	100 m hrbtno Ž	●
	20.00	12.00	200 m hrbtno M	●
	20.00	12.00	4x100 prosto Ž	●
Vaterpolo	9.00	1.00	Grčija - Kitajska (PT)	
	10.15	2.15	Španija - ZDA (PT)	
	11.30	3.30	Madžarska - Jugoslavija (PT)	
	14.00	6.00	J. Koreja - Italija (PT)	
	15.15	7.15	ZRN - Francija	
	16.30	8.30	Avstralija - SZ	
Košarka	9.45	1.45	ZDA - Jugoslavija Ž (PT)	
	11.45	3.45	SZ - J. Koreja Ž (PT)	
	19.30	11.30	Bolgarija - Avstralija Ž (PT)	
	21.30	13.30	ČSSR - Kitajska Ž (PT)	
Odbojka	9.45	1.45	ZDA - Argentina (PT)	
	12.00	4.00	Brazilija - Bolgarija (PT)	
	14.30	6.30	Italija - Švedska (PT)	
	16.30	8.30	SZ - J. Koreja (PT)	
	18.30	10.30	Japonska - Francija	
	20.30	12.30	Tunizija - Nizozemska (PT)	
Tenis	10.00	2.00	Posamezniki (2. kolo)	
G-r rokoborba	10.00	2.00	57 kg	●
	10.00	2.00	68 kg	●
	10.00	2.00	82 kg	●
	10.00	2.00	+100 kg	●
Boksi	10.00	2.00	2. kolo	
	19.00	11.00	2. kolo	
Rokomet	10.00	2.00	ZDA - Jugoslavija (PT)	
	11.30	3.30	ČSSR - Madžarska (PT)	
	14.00	6.00	SZ - Švedska (PT)	
	15.30	7.30	J. Koreja - NDR (PT)	
	18.00	10.00	Alžirija - Islandija (PT)	
	19.30	11.30	Japonska - Španija (PT)	
Mod. peterboj	10.00	2.00	Tek (posamezno in ekipno)	●
Kolesarstvo	10.00	2.00	Hitrostna vožnja M (osem F)	
	10.00	2.00	Hitrostna vožnja Ž (osem F)	
	10.00	2.00	Zasledovalna vožnja M (PF)	
	10.00	2.00	Vožnja na točke (KV)	
	18.00	10.00	Hitrostna vožnja M (četrt F)	
	18.00	10.00	Hitrostna vožnja Ž (četrt F)	
	18.00	10.00	Zasledovalna vožnja M	●
Gimnastika	12.00	4.00	Posamezniki	●
Jadranje	13.30	5.30	Tretja regata	
Konjski šport	11.30	3.30	Tek in skoki pos. in ekipno	●
Dviganje uteži	14.00	6.00	75 kg (skupina C)	
	17.00	9.00	75 (skupina B)	
	21.00	13.00	75 kg	●
Nogomet	17.00	9.00	J. Koreja - Argentina (PT)	
	19.00	11.00	SZ - ZDA (PT)	
	19.00	11.00	Jugoslavija - Brazilija (PT)	
	19.00	11.00	Avstralija - Nigerija (PT)	
Sabljanje	19.00	11.00	Floret posamezno Ž	●

LEGENDA: M moški; Ž ženske; PT predtekmovanje; KV kvalifikacije; RP repesazi; 8F osmina finala; 4F četrtina finala; PF polfinale; UV tekmovanje za uvrstitve; FS finalna skupina; KO končnica; FI finale; ● označuje odločitev. Če ni posebne oznake, gre za tekmovanja moških. Ure po lokalnem času so v sivem polju.

jutri, 23. 9.

12 odločitev

Streljanje	8.00	0.00	Pištopa hitro streljanje 30 nabojev	●
	8.00	0.00	Premične tarče 30 nabojev	●
	8.00	0.00	Skeet 75 golobov	
Veslanje	9.00	1.00	Vse kategorije M in Ž (7.-11.mesto)	
Hokej na travi	9.00	1.00	Avstralija - ZRN Ž (PT)	
	10.45	2.45	Nizozemska - Vel. Britanija Ž (PT)	
	13.30	3.30	J. Koreja - Kanada Ž (PT)	
	15.15	7.15	Argentina - ZDA Ž (PT)	
Namizni tenis	9.00	1.00	Posamezno in dvojice M + Ž (1.kolo)	
Sabljanje	9.00	1.00	Meč posamezniki (PT)	
	14.00	6.00	Sablja posamezniki (PT)	
	19.00	11.00	Sablja posamezniki	●
Atletika	9.00	1.00	Sedmerboj 100 m ovire	
	9.10	1.10	Krogla M (KV)	
	9.30	1.30	Maraton Ž	●
	9.50	1.50	100 m M (PT)	
	10.00	2.00	Sedmerboj višina	
	10.10	2.10	Troskok (KV)	
	11.00	3.00	400 m ovire M (PT)	
	12.40	4.40	400 m Ž (PT)	
	13.25	5.25	100 m M (PT)	
	13.30	5.30	Sedmerboj krogla	
	13.50	5.50	Hoja 20 km	●
	14.00	6.00	800 m M (PT)	
	14.40	6.40	3000 m Ž (PT)	
	15.40	7.40	3000 m Ž (PT)	
	16.00	8.00	Sedmerboj 200 m	
	16.10	8.10	Krogla M	●
	16.30	8.30	10000 m M (PT)	
Vaterpolo	9.00	1.00	Kitajska - ZDA (PT)	
	10.15	2.15	Grčija - Jugoslavija (PT)	
	11.30	3.30	Španija - Madžarska (PT)	
	14.00	6.00	ZRN - J. Koreja (PT)	
	15.15	7.15	Avstralija - Italija (PT)	
	16.30	8.30	SZ - Francija (PT)	
Košarka	9.45	1.45	Španija - Kanada (PT)	
	11.45	3.45	Brazilija - Egipt (Pt)	
	14.30	6.30	Kitajska - ZDA (PT)	
	16.30	8.30	Portoriko - Srednjeafriška rep.(PT)	
	19.30	11.30	J. Koreja - SZ (PT)	
	21.30	13.30	Jugoslavija - Avstralija (PT)	
Odbojka	9.45	1.45	ZDA - Brazilija Ž (PT)	
	12.00	4.00	Kitajska - Peru Ž (PT)	
	18.30	10.30	NDR - Japonska Ž (PT)	
	20.30	12.30	J. Koreja - SZ Ž (PT)	
Tenis	10.00	2.00	Dvojice M (1. kolo)	
	10.00	2.00	Posameznice (1. kolo)	
Boksi	10.00	2.00	2. kolo	
	19.00	11.00	2. kolo	
Plavanje	10.00	2.00	400 m prosto M (PT)	
	10.00	2.00	100 m delfin Ž (PT)	
	10.00	2.00	200 m prsno M (PT)	
	10.00	2.00	100 m prsno Ž (PT)	
	10.00	2.00	4x100 prosto M (PT)	
	10.00	2.00	800 m prosto Ž (PT)	
	20.00	12.00	400 m prosto M	●
	20.00	12.00	100 m delfin Ž	●
	20.00	12.00	200 m prsno M	●
	20.00	12.00	100 m prsno Ž	●
	20.00	12.00	4x100 m prosto M	●
Gimnastika	12.00	4.00	Finale na orodjih Ž	●
Jadranje	13.30	5.30	Četrta regata	
Rokomet	14.00	6.00	ZDA - ČSSR Ž (PT)	
	15.30	7.30	Slonokoščena obala - SZ Ž (PT)	
	18.00	7.30	J. Koreja - Jugoslavija Ž (PT)	
	19.30	11.30	Kitajska - Norveška Ž (PT)	
Kolesarstvo	18.00	10.00	Zasledovalna vožnja ekipno (KV)	
	18.00	10.00	Hitrostna vožnja M (PF)	
	18.00	10.00	Hitrostna vožnja Ž (PF)	
	18.00	10.00	Zasledovalna vožnja ekipno (4F)	

LEGENDA: M moški; Ž ženske; PT predtekmovanje; KV kvalifikacije; RP repesazi; 8F osmina finala; 4F četrtina finala; PF polfinale; UV tekmovanje za uvrstitve; FS finalna skupina; KO končnica; FI finale; ● označuje odločitev. Če ni posebne oznake, gre za tekmovanja moških. Ure po lokalnem času so v sivem polju.

Nogomet: drugo kolo italijanskega pokala

Roma in Juventus že izločena

Sinočnje kolo italijanskega pokala se je dokaj klavarno končalo za Juventus in Romo, ki sta bila predčasno izločena iz končnice tega tekmovanja. Tudi Udinese si je s porazom v Pistoi proti Fiorentini v bistvu že zapravil možnost, da bi se uvrstil v četrtino finala. Glede uvrstitve v osmerico najboljših pa bo za nekatere postave A lige (Torino, Napoli, Inter in Sampdoria) odločalo tretje kolo, ki bo v sredo, 28. t. m.

IZIDI 2. KOLA

1. skupina: Milan - Verona 1:1, Sambenedettese - Torino 1:1. **Lestvica:** Verona in Milan 3, Sambenedettese in Torino 1. **Prihodnje kolo:** Torino - Milan, Verona - Sambenedettese.

2. skupina: Lecce - Modena 3:1, Napoli - Cesena 2:0. **Lestvica:** Lecce in Napoli 3, Cesena 2, Modena 0. **Prihodnje kolo:** Cesena - Lecce, Modena - Napoli.

3. skupina: Ancona - Roma 1:0, Pescara - Pisa 2:2. **Lestvica:** Pisa in Anco-

na 3, Pescara 2, Roma 0. **Prihodnje kolo:** Pisa - Ancona, Roma - Pescara.

4. skupina: Bari - Sampdoria 1:1, Monza - Atalanta 1:2. **Lestvica:** Bari in Sampdoria 3, Atalanta 2, Monza 0. **Prihodnje kolo:** Atalanta - Bari, Sampdoria - Monza.

5. skupina: Fiorentina - Udinese 3:0, Lazio - Inter 1:1. **Lestvica:** Lazio 3, Inter in Fiorentina 2, Udinese 1. **Prihodnje kolo:** Inter - Fiorentina, Udinese - Lazio.

6. skupina: Brescia - Ascoli 0:0, Juventus - Como 0:0. **Lestvica:** Ascoli in Como 3, Brescia in Juventus 1. **Prihodnje kolo:** Ascoli - Como, Brescia - Juventus.

Več prijateljskih tekem

Včeraj so odigrali tudi več prijateljskih nogometnih tekem. Izidi: Zahodna Nemčija - Sovjetska zveza 1:0 (0:0), strelec Šmatovalenko v 57. min., avto-gol; Vzhodna Nemčija - Poljska 1:2 (0:1); Turčija - Grčija 3:1 (2:1).

Zasluzena zmaga Goričanov

PRO GORIZIA - PASIANESE 3:0 (1:0)

STRELCI: Marassi v 12', Della Valentina v 68', Giacometti v 79'.

PRO GORIZIA: Fabro, Candutti (Stacul), Giacomini, Cotterle, Marassi, Candoni, Della Valentina, Gon (Lazzara), Romano, Giacometti, Trevisan.

Pro Gorizia se je v sinočnjem srečanju za italijanski pokal oddolžila za poraz, ki ga je utrpela v prvem srečanju na tujem. Tokrat je pritisnila že od samega začetka in tudi zaslužen po-vedla. Domačini so v prvem delu še nekajkrat ogrozili nasprotnikova vrata, zelo priseben pa je bil vratar Galussi, ki je večkrat odlično posegel. Igra v drugem polčasu je bila bolj raztrgana, domači igralci pa so se razživelili šele po drugem zadetku. Tedaj so nasprotniki popustili, tako da bi bila lahko zmaga Pro Gorizie še izdatnejša, če ne bi bili napadalci preveč lahkomiselni. (mal)

Včeraj v Kopru

Predstavili knjigo A. Rupla

KOPER — Včeraj je v Kopru prof. Aldo Rupel iz Gorice predstavil svojo novo knjigo, »Novo v zamejski telesni kulturi - Pogledi, popis dejavnosti in društev«, kar je bila prva predstavitev te knjige v Jugoslaviji. Prof. Rupla je v imenu telesnokulturne skupnosti Koper pozdravil njen predsednik Marijo Cerkvenik in potem ko je o liku prof. Alda Rupla spregovoril prof. Miloš Strgar, je avtor z zgoščenimi, vendar izredno bogatimi besedami predstavil knjigo, ki je nekakšno nadaljevanje prve njegove knjige, ki jo je izdal 1981. leta. (J. Kreft)

Nogomet: disciplinski ukrepi

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je po 1. kolu italijanskega pokala za eno kolo izključila Annonija (Como), Cantarutija (Brescia) in Parija (Sampdoria) in do 28. t. m. diskvalificirala trenerja Udineseja Sonettija. V zvezi z 2. kolom B lige so bili za 3 kola diskvalificirani Corino (Catanzaro), za dve Stroppa (Monza), za eno pa Turrini (Parma), ekipi Genoe pa so nprtili 15 milijonov lir globe.

šport na primorskem

Na »sceni« tudi rokomet

Za nogometaši so začeli z ligaškimi tekmovanji tudi primorski rokometasi. V slovenski ligi za moške je Jadran osvojil prvi par točk (doma proti Predvoru), Ajdovščina pa je klonila v Šoštanj. V ženski ligi sta bila uspešna Mlinotest (proti Fužinarju) in Burja (premagala je Olimpijo), medtem ko je izolska Ferrotehna izgubila v Železnikih.

Koper je za zdaj najbolje uvrščena slovenska ekipa v medrepubliški ligi. Po sicer povprečni igri so koprski nogometaši odpravili Jugokeramiko s 3:0. V tekmovanju slovenske lige se je Izola vrnila s točko iz Domžal (1:1), Vozila pa so doživela poraz v Novi Gorici proti Ljubljani. Jadran Lama je prvič izgubil v slovenski conski ligi, pa je še vedno najboljše uvrščena primorska ekipa. V primorski ligi so Vodice in Dragonja zmagale v vseh treh dosedanjih srečanjih.

Piranski vozniki kartinga so tudi na svojem tekmovališču morali priznati premoč tekmovalcev iz Ljubljane. Na dirki za državno prvenstvo so bili ekipno drugi, vendar sta si posamična naslova zagotovili ekipi Domžale in Vosinek.

Na Primorskem še vedno odmeva zaplet, zaradi katerega koprska jadralca Kosmina in Antonič nista odpotovala v Seul. Svojo podporo jima je izrazilo tudi kopsko predsedstvo Socialistične zveze. Eđini primorski olimpijec, kolesar Valter Bonča pa je po nastopu v moštveni vožnji medtem izjavil, da ni zadovoljen z dosežkom. Več pričakuje od posamične vožnje.

Konec tedna bo na Primorskem nekaj velikih športnih prireditev, od katerih omenimo sobotni bovski maraton, nemiznoteniški četverboj ženskih vrst v Vrtobji z udeležbo najboljših jugoslovanskih igralcev in kegljaški turnir v Novi Gorici, kjer pričakuje tudi svetovnega prvaka Urbanca. (DK)

Toda, kaj bo res tako? Vsakič, ko si domislim najslabšo in najbolj pesimistično varianto o tem, kaj »bodo ljudje mislili in porekli«, se moja misel iz neke reakcije sončnosti in pozitivnosti takoj prevesi na svoj svetli pol. Hudobni jeziki izginejo, ali pa jih je tako neznatno število, da ni vredno o njih izgubljati besed, medtem ko si domislim tistih, in dosti jih je, ki si želijo moj uspeh, in ki bodo ob mojem povratku domov tako komentirali mojo odpravo: »Dosegel je višino kar šest tisoč metrov!«

Ob tej misli se umirim in se že sprijaznim s povratkom, obenem pa težko verjamem, da se bom tako visoko še vrnil, ko pogledam navzdol. Kar vrže me. Vidim Mojmirja, ki zelo hitro napreduje po strmini pod mano. Očitno je po svoji navadi na pol poti, torej na taboru ena, spal, sedaj pa napreduje poln energije, optimizma in volje po uspehu. Opazujem ga otožno, ker vem, da bo on nadaljeval pot do Dvojke, jaz pa se bom vrnil. Kmalu je tako blizu, da mu zakričim in ga opozorim, da sem tu na skali in da ga vidim. Veselo mi odmaha s cepinom in že je pri meni.

Začudi se ob mojem resnem izrazu. »Mojmir, jaz grem nazaj!« mu rečem.

»Ne bodi neumen, saj je dosti bližje do Dvojke kot do baze,« mi odvrne. »Kar greva, ko pa sem dobil idealen ritem za napredovanje,« mi še de.

V trenutku me prepriča in že sem za njim na najhujšem delu ledene strmine. Očitno sem potreboval le soplezalca, ki me spodbudi z gotovo besedo in mi s svojim napredovanjem dokaže, da ta plezarija ni zame nemogoča, pa čeprav je nevarna in zelo naporna.

Vendar pa napredujem skoraj opotekaje in še v transu, ko pa le počasi pridobivam gotovost vase, tako da mi Mojmir od zgoraj zakriči: »Še malo, pa sva izven najhujšega!« Dobim dober, a zelo počasen ritem. Vendar mi ta prija.

Vstajenje

Kmalu se popolnoma ujamem, vendar pa se pokrajina okoli naju v hipu stemni. Nenadoma zaveja mrzel sunkovit veter, v obraz pa me zabadao rezke snežinke. Zajame naju sunkoviti snežni metež. Mojmir je nekje pred mano, veter, kot da bi me hotel odpihati, jaz pa se mu upiram z vse večjo gotovostjo. Po hudem mora vedno priti še najhujše, tako da je pot navzgor le edina možna. Veter zavija z neznansko silo, v trenutku pa ne vidim ničesar, saj je sneženje divje in slepeče. Zalotim se, da razmišljam, kaj vse bom storil, če se bom rešil iz te zagate. Velike stvari mi rojijo po glavi, veter in sneženje pa počasi pojenjata. Naposled se zjasni in pred mano se prikaže vsa prostranost Karakorumu.

Torej je res! Po najtemnejši uri vedno nastopi najsvetlejša. Napade me evforija, ki je kot očiščenje in vstajenje. Zrem v neverjetne razgle-

de, ki se leščijo v sončnem blesku. Napredovanje je sedaj strumno in hitro. Zavedam se, da si prepevam sončne melodije, kar pomeni, da se je moje zaupanje vase spet ustalilo v moji duši. Ko pridem domov, se bom moral držati obvez, ki sem si jih zadal ob teh težkih trenutkih. To so »obljube ob smrtni uri«, prelahko pa se jim je ogniti, ko mine hud trenutek. Prelahko in nepošteno.

Sedaj je vse lažje. Bilo je le krizno obdobje, ki občasno zajame marsikatero alpinista med vzponom, potem ko mine, pa je vse lepše, bolj svetlo in bolj polno. V daljavi pred mano vidim Mojmirja. Staknil je neke vrvi in napreduje ob njih. Sedaj se mi zdi počasnejši. Očitno je truden, saj ni mogel dolgo držati tako peklenskega ritma. Tudi jaz postajam utrujen, saj sem se očitno preveč sprostil in razbremenil. Navsezadnje moram danes še priti do Dvojke, ki vseeno ni tako blizu.

Primem se za tisto vrv, na katero se je prej soplezalec, in počasi zimarim navkreber. Psihično se počutim dobro, sedaj pa se začanja obdobje fizičnega trpljenja. Sonce sije z izredno močjo, meni pa je kar slabo od toplote. Na nebu vidim le sedaj sovražno žarečo gmoto, zaradi katere napredujem z nadčloveškim naporom. Sneg je sedaj dober, saj ga je sonce razmehčalo.

Sonce! Še vedno hočem verjeti, da si vir življenja, vir optimizma in vere v bodočnost. Soncel! Zaradi tebe se mi zdi, da se bom razpočil od napore. Hlastam za zrakom, to je predvsem višina, sopes pa zaradi toplote. In vendar gre. Piham, sopes, govorim sam s seboj in se spodbujam na vse mogoče načine, v sebi si ponavljam imena oseb, ki bi želele, da ne bi prišel nikamor - vse mislene samoprevare pomagajo pri napredovanju - pa naj se kar pod nos obrišejo: jaz nadaljujem, in gre.

Znano trpljenje

Vtis imam nekega stalnega trpljenja, za katero pa vem, da ga bom zmogel. Kako sem tako gotov? To trpljenje mi je tako znano, tako prijateljsko. Pobrskati moram po bližnji preteklosti. Očitno je, da sem v podobnih pogojih, pa čeprav ne v takem visokogorju na višini preko šest tisoč, že vztrajal in zmogel napor. Očitno neke doma. Vtis imam, da sem prav tak občutek že vsrkaval vase in ga tudi pozitivno izživel. Kdaj? Kje? Če vem. Ko sem se pripravljval na odpravo. Ko sem za trening tekel navkreber pod soncem. In se nisem ustavil, ko je bila muka najhujša, ko je bilo trpljenje na višku, temveč sem v njem vztrajal četrti, morda še pol ure. In to dan na dan ob najhujši vročini. In vedno sem imel vtis, da tako blaznega stanja ne bom premagal, da v njem ne bom zdržal, pa sem vedno. Vsak trenutek sem mislil, da se bom ustavil, ker sem imel vtis, da mi bo počilo srce in pljuca, pa se nisem nikoli. Le utrdil sem jih v naporu, to pa se mi sedaj bogato obrestuje.

Kolesarstvo: Pariz - Bruselj

Golz pred Fignonom

BRUSELJ — Na 68. izvedbi kolesarske dirke Pariz - Bruselj je zmagal Golz (ZRN), ki je v sprintu prehitel Fignona (Fr.): Golz je 293 km prevozil v 7.43.40". Sledijo: 3. Lameire (Bel.), 4. Lavainne (Fr.), 5. Roës (Bel.), 11. Bontempi (It.), 21. Roscioli (It.), 26. Ghirotto (It.), vsi po 19".

Nogomet: danes finale na turnirju na Vrhu

Na nogometnem igrišču v Kulturno-športnem centru na Vrhu se bosta danes (ob 18. uri) za prvo mesto na kraškem gostinskem turnirju v malem nogometu pomerili postavi gostin Pri Aldotu in Devetak. Zanimiva pobuda, ki jo je letos prvič organizirala kraška športna gostinska organizacija, je bila deležna lepega uspeha, saj se je ob robu igrišča vsak dan zbiralo lepo število gledalcev. Zato je pričakovati, da bo tudi danes vse živo, saj se bosta pomerili ekipi, ki sta v uvodnem delu predvajali najboljši nogomet.

POLFINALNI TEKMI: Pri Aldotu - Pri Andreju 3:2 po enajstmetrovkah (1:1); Devetak - Dal Checo 3:2 (2:0).

obvestila

KK BOR - MINIBASKET obvešča, da se bodo v ponedeljek, 26. t. m., pričeli treningi minibasketa po sledečem urniku: letnika 1977/1978 - torek in sredo od 14.30 do 16.00; letnik 1979 in mlajši - ponedeljek od 14.30 do 15.30 in sredo od 15.30 do 16.30. Vpisovanje neposredno na treningih ali po tel. 943680 (Sancin).

PLAVALNI KLUB BOR organizira plavalno dejavnost v baze-nu pri Alturi za začetnike in plavalce ob ponedeljkih in četrtnih s pričetkom 3. oktobra 1988. Prijave sprejemajo po telefonu na št. 823293.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR obvešča, da so se pričela vpisovanja v moško in žensko miniodbojko (letnika 1977, 1978 in mlajši). Prijave najkasneje do 23. t. m. v Borovem športnem centru od 17.00 do 19.00 ali po telefonu št. 51377.

ATLETSKO DRUŠTVO BOR INFORDATA vabi mlade od višjih razredov osnovne do nižjih razredov višje srednje šole na atletske popoldneve, katerih namen je spoznavanje mladih z atletiko. Trenin-gi bodo pod nadzorstvom trenerjev društva potekali do srede oktobra vsak torek in četrtek od 15. do 17. ure na Kolonji.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD POLET

obvešča, da so treningi v minibasketu (za letnike od 1982 do 1977) vsak torek in četrtek od 16.00 do 18.00 v Prosvetnem domu na Opčinah. Vpisovanje neposredno pred treningi.

ŠZ OLYMPIA iz Gorice bo v kratkem pričelo z vadbo ritmične telovadbe, na katero vabi dekleta od 5. do 10. leta starosti. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 26. t. m., ob 15.30 v telovadnici združenja. Podrobn-a pojasnila dajejo v trgovini K2 Sport in v Katoliški knjigarni.

ZŠSDI organizira plavalni tečaj za otroke zadnjega letnika otroškega vrta ter osnovne in nižje srednje šole. Tečaj bo v bazenu v Lipici vsak torek od oktobra 1988 do maja 1989. Informacije in vpisovanje na sedežu ZŠSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304.

VODSTVO MEDDRUŠTVENE ZAMEJSKE SMUČARSE TEKMOVALNE EKIPE

obvešča, da se treningi članov ekipe nadaljujejo v telovadnici v Zgoniku ob sredah in petkih od 17. do 19. ure.

KOTALKARSKA SEKCIJA ŠD POLET

obvešča, da sprejema vpisnine za začetniški tečaj do 30. t. m. na kotalkališču Repentabske ul. vsak da, razen sobote in nedelje, od 19. do 20. ure.

Atletika: Ruzzier uspešen v Varšavi

Na sobotnem mednarodnem tekmovanju v Varšavi v hoji na 20 km, imenovanem »Zloty buti« (zlati čevlji), je nastopil tudi naš atlet Fabio Ruzzier. Poleg njega in še dveh italijanskih tekmovalcev so nastopili še vsi poljski in madžarski državni reprezentante, ki niso odpotovali v Seul, in pa drugi odlični predstavniki iz ČSSR ter jugoslovanski rekorder Milan Balek. V taki hudi konkurenci je zato 6. mesto Ruzziera odličen uspeh, saj je bil ob koncu tudi najragnen kot doslej najboljše uvrščen atlet iz zahodnih držav. Končni zmagovallec je bil Poljak Kos pred Madžaroma Kanyo ter Verebom, medtem ko se je jugoslovanski reprezentant Balek uvrstil na 11. mesto.

Balinanje: Vrh na 3. mestu v N. Gorici

V Novi Gorici je balinarski klub Gostol priredil turnir, na katerem je nastopilo devet ekip z Goriškega in iz zamejstva. Balinarji iz Nabrežine so izpadli v predtekmovanju, igralci Vrha pa so se prebili v polfinale, kjer so po ogorčenem boju izgubili z Meblom, kasnejšim zmagovalcem. Zato pa so v boju za tretje mesto gladko kar s 13:0 premagali ekipo organizatorja. Rezultati.

PREDTEKMOVANJE - 1. skupina: Iskra - Meblo 2:13, Iskra - Vrh 0:13, Meblo - Vrh 6:4; 2. skupina: Gorica - Antena 8:5, Gorica - Ozeljan 13:10, Antena - Ozeljan 8:5; 3. skupina: Plastika - Nabrežina 6:9, Plastika - Gostol 8:10, Nabrežina - Gostol 9:12.

POLFINALE: Vrh - Meblo 8:9, Gorica - Gostol 10:4; FINALE ZA 3. MESTO: Gostol - Vrh 0:13; FINALE ZA 1. MESTO: Gorica - Meblo 4:8.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Meblo, 2. Gorica, 3. Vrh, 4. Gostol. (E. Curlić)

naše planine in ljudje

Srečanje SPDT s pobratenim društvom

Vedro na Planini Jezero

Lepa skupina planincev SPDT se je v soboto in nedeljo z osebnimi avtomobili podala na izlet na Planino Jezero, kjer se je srečala s člani pobratene planinskega društva Integral iz Ljubljane. Srečanje je že tradicionalno od leta 1980, ko sta se društvi pobratili prav v koči, ki jo upravlja to društvo.

Izlet je vodil Mario Milič, v večernih urah pa je bila v koči prijetna družabnost s harmoniko, klepetom in petjem. V nedeljo so se planinci podali na izlet do koč pri Triglavskih jezerih. Koča je že obnovljena, slovesno odprte pa bo prav v nedeljo. Prihodnje leto bo srečanje priredilo SPDT.

Kmalu izlet SPDT na Špik

SPDT prireja 24. in 25. t. m. izlet z osebnimi avtomobili na Špik. Odhod planincev bo v soboto ob 15. uri izpred openskega tramvaja, od koder se bodo podali do Kranjske gore in v Veliko Pišnico do parkirišča v gozdu. Od tja bodo šli peš do koč v Krnici (1218 m), kjer bodo prespali.

Naslednjega dne se bodo podali na vrh Špika (2472 m), kamor bodo prišli okoli poldne. Povratek v Trst je predviden okoli 20.30. Izlet vodi Peter Suhadolc, pri katerem do-bite tudi vse informacije v večernih urah (tel. 211232).

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500 - din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

22. septembra 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Razpleti v preiskavi po streljanju na nemškega finančnega izvedenca Teroristi RAF in Rdečih brigad izvedli atentat na Titmeyerja

BONN — Skrajnolevičarska teroristična organizacija Rote Armee Fraktion RAF je prevzela odgovornost za atentat na namestnika zahodnonemškega zakladnega ministra Hansa Titmeyerja. Teroristi so poslali svoje sporočilo po pošti, naslovili pa so ga na bonnske urade tiskovnih agencij.

Poleg pisma so člani organizacije Rote Armee Fraktion priložili še politični dokument, ki so ga podpisali RAF in Rdeče brigade za ustanovitev komunistične partije v boju. Tako sporočilo kot priloženi dokument sta napisani samo v nemščini. Teroristi so napisali, da je na Titmeyerja streljala izbrana enota celice Khaled Aker, ki so jo tokrat prvič zasledili v Nemčiji. Siglo »komando Khaled Aker« so prvič uporabili pred dvema letoma v Španiji, ko je policija aretirala skupino pripadnikov oboroženega krila terorističnega gibanja ETA in odkrila že pripravljena politična sporočila. Aretiranci so pripravljali atentat prav na dan 20. septembra, pri sebi pa so imeli enako orožje kot teroristi, ki so 20. septembra letos streljali na Titmeyerja

Sodelovanje med RAF in Rdečimi brigadami je v vprašanje, s katerim so se že ukvarjale protiteroristične preiskovalne enote. Italijanski preiskovalci so izjavili, da so jim bile kopije dokumenta že znane, saj so jih našli pred dvema tednoma v enem izmed rimskih skrivališča Rdečih brigad. Karabinjerji so nemškimi kolegom tudi sporočili, da teroristični organizaciji pripravljata vrsto atentatov proti javnim osebnostim, ki se ukvarjajo s finančnim resorjem.

Ze pred leti so se RAF in Rdeče brigade odločile, da bodo v imenu skupnih »mučnikov« poenotile boj proti najvidnejšim zastopnikom deviantnega kapitalizma. Prva žrtev tovrstnih atentatov je bil bil Heinz Beckurts, član predsedništva industrijske skupine Siemens, ki so ga umorili julija 1986. leta. Atentat so izvedli člani RAF, odgovornost pa je prevzela celica Rdečih brigad Mara Cagol, po imenu »mučenice« Margherite Cagol, ki je padla v spopadu s policijo.

Sodelovanje med RAF in Rdečimi brigadami pa so doslej prikrivali predvsem italijanski partnerji, ki so trdili, da so Rdeče brigade prešibke v primerjavi z bolj organiziranimi nemškimi kolegi.

V Disneylandu Mikikrava

Krava Mickey Moo je častni gost Disneylanda, ker ima na boku »odtis« slavne Miki Miškove glave (Telefoto AP)

Zaradi obleke pa ne!

Damo na sliki (piše se Brenda Taylor) so odslovili, ker ni bila povsem briljantna v odvetniški službi. S to verzijo pa se ne strinja dekle, ki trdi, da so »bossa« motile predvsem oprijete obleke in jo je zaradi tega menda tudi psoval (Telefoto AP)

Ptice selivke ogrožajo letalski promet v Izraelu

TEL AVIV — Izraelsko društvo za zaščito narave je pred kratkim izdalo koledar za 5.749. židovsko leto. Na naslovni strani koledarja je velika barvna fotografija jate ptic, sredi katere leti veliko reaktivno letalo. Besedilo pod sliko pa v angleškem in hebrejskem jeziku poziva na previdnost z velikim napisom: »Na nebu nismo sami.«

To opozorilo je dokaj aktualno, saj je bilo v zadnjih dvajsetih letih nad Izraelom precej letalskih nesreč, ki so jih povzročile ptice. Tako se je na primer leta 1974 zrušilo vojaško letalo, ki je priletelo v jato ptic in pilot letala je pri tem umrl. V drugih nesrečah je bilo precej pilotov poškodovanih, več letal pa popolnoma uničenih, tako da škodo ocenjujejo na več deset milijonov dolarjev.

Prav jesen je tista, ko Izrael preletava največ ptic, ki se iz vzhodne Evrope in zahodne Azije selijo v tople predele Afrike. Prav te selitve pa predstavljajo največjo nevarnost tako za ptice same kot za izraelska letala.

Da bi čim bolj omejili število teh nesreč, pa je društvo za zaščito narave pred nekaj leti ustanovilo posebno skupino, ki vsako leto spremlja selitev ptic preko izraelskega ozemlja. Ptice so to pot izbrale že pred več stoletij, zato se njihove smeri ne da spremeniti. Zato pa z rednim opozarja-

njem pilotov o prihodih večjih jat bistveno pripomorejo k večji varnosti na nebu. Dovolj zgovoren je podatek, da po letu 1984, ko je bila ta skupina formirana, nad Izraelom ni prišlo do hujše nesreče, v kateri bi bile udeležene ptice in letala.

Letos se je selitev ptic začela že v začetku druge polovice avgusta, ko je samo v enem tednu Izrael preletelo preko 200 tisoč sivih kanj. Toda pravi naval šele pričakujejo. Tudi štokljke so se že začele seliti in v Afriko naj bi jih preko Izraela priletelo približno 160 tisoč. Precej jat se za kratek čas tudi ustavi in večina si za postanek izbere področje med Haifo in Afulo. Tako v zadnjih dneh septembra ni redek pojav, da ptice na tem področju zasedejo vsako prosto površino.

Toda najhujše šele prihaja. Do začetka oktobra se bodo selili skobci, orli in pelikani, skupno pa bo pri tej ptičji migraciji Izrael preletelo od 15 do 20 milijonov ptic. Nerodno pri tem je le to, da si precej jat izbere za svoj koridor prostor nad izredno prometnim telavivskim letališčem. Pri tem pa se ne da nič storiti in ptice morajo imeti prednost, trdijo predstavniki društva za zaščito narave.

Islamsko pravo v Sudanu bo odslej še bolj strogo

KARTUM — Sudanska vlada je pred nedavnim odobrila predlog o spremembi t. i. šarije, to je islamskega zakonika, ki določa vrsto norm v pravosodju in verskem življenju. Novo različico šarije je sestavil sudanski pravosodni minister in zet ministrskega predsednika Hasan Turabi, po mnenju opazovalcev pa je v primerjavi s prejšnjo korak nazaj, saj še v večji meri pogloblja prepad med obema prevladujočima religijama v Sudanu, to je islamom in krščanstvom.

Pred nedavnim odobrena šarija še zlasti ostro kaznuje prešuštnike, saj je v takih primerih predvidena smrtna kazen. Nekoliko bolj »mila« je do homoseksualcev, za katere predvideva bičanje in petletno ječo. Oboroženi vlomilci bodo odslej kaznovani s križanjem, tatovi pa z rezanjem okončin. Šarija je stroga tudi do tistih, ki se versko spreobrnejo in izstopijo iz isla-

ma, saj bodo odpadniki kaznovani s smrtjo.

Ravno to določilo je naletelo na ostre kritike, še zlasti v vrstah najbolj skrajnih verskih skupin iz krščanskega tabora. Voditelji Ljudske osvobodilne vojske, gverilske skupine, ki se bojuje na jugu države, so napovedali odpor zoper novo različico šarije, negativno mnenje pa je izrekel tudi vodja opozicijske parlamentarne koalicije, ki je ravno tako z južnega (krščanskega) dela države.

Nova šarija vsekakor ne bo veljala povsod v Sudanu. Najostreje kazni zoper izstop iz islama namreč ne bodo veljale na jugu države, kar opazovalci ocenjujejo kot edino »koncesijo« sudanskega režima krščanski manjšini. Šarija pa vseeno ne bo prizanašala številnim kristjanom, ki so zaradi čedalje večje gverilske dejavnosti zbežali iz južnih predelov in se naselili na severu države.

V Afganistanu cvete kupčija z ujetniki iz SZ

KABUL — Nerešeno vprašanje sovjetskih vojakov, ki so v rokah afganistanskih upornikov, ostaja kljub naporom za dosego miru odprto. Na osnovi zahodnih diplomatskih virov in podatkov upornikov kaže, da je sovjetskih jetnikov približno 50, njihova usoda pa je precej negotova, saj je vsakršno posredovanje mednarodnih ustanov, kot je na primer Rdeči križ, od leta 1982 onemogočeno. Navadno se dogaja, da o usodi ujetih mudžahedinov ali pa sovjetskih vojakov »barantajo« kar obe nasprotujoči si strani. Pred nedavnim so za enega sovjetskega oficirja osvobodili na primer 11 mudžahedinov. Največja ovira je v tem, da ujetnike ne štiti nobena mednarodna konvencija. Za Sovjete so namreč islamski uporniki le navadni banditi, za mudžahedine pa so Sovjeti heretiki.

Nabiranje smeti je donosen posel

MANILA — Skoraj 20 tisoč Filipincev se preživlja z nabiranjem in »sortiranjem« mestnih odpadkov, ki jih smetarska služba odlaga v predmestju Manila. Tu se je s časom ustvaril pravi hrib najrazličnejše nesnage in domačini so ga že poimenovali »kadeča se gora«, zaradi dima, ki ga povzročata samovžig in fermentiranje odpadnih snovi.

Ob kadeči se gori tečeta smrdljivi rečici, v kateri nabiralci odpadkov pomivajo predmete, ki jih nato pošljejo v predelavo. Ljudje nabirajo pločevinke, plastične in kovinske predmete, karton in steklo. Če je bera dobra, lahko iztržijo tudi do 70 pesosov na dan, to je približno 4.600 lir, kar je vsekakor več, kot dnevna mezda delavca v tovarni. Da bi čimprej prišli na »delovno mesto«, so si nekateri nabiralci smeti v bližini kadeče se gore postavili barake.

Rekordna zaplemba heroína

V Hongkongu so zaplenili 94 kilogramov heroína, ki bi ga na ameriškem tržišču prodali za 128 milijonov dolarjev (AP)

Lažna preteklost Geidarja Alijeva

MOSKVA — Nekdanjemu voditelju azerbajdžanske KP trda prede in vse kaže, da bo moral na zahtevo javnosti pred sodnike. Geidar Alijev, ki je bil med leti 82-87 tudi član političnega urada KPSS je vse svoje življenje lagal, goljufal in ponarejal dokumente. Ob izbruhu druge svetovne vojne je bila star 18 let, da bi se izognil fronti pa je kupil zdravniško potrdilo, da bolega za tuberkulozo. To mu je hkrati omogočilo, da je dobil službo v azerbajdžanskem oddelku KGB, kjer je delal kot kurir. Niti študija ni dokončal, kljub temu pa mu je kmalu po vojni najprej uspelo dobiti ponarejeno diplomu fakultete za zgodovino, nato pa še uradno izjavo, da se je boril na fronti. Stvari seveda niso šle tako neopazno mimo, vendar je imel Alijev izredno srečo. Njegov starejši brat, ki je bil član akademije znanosti v Azerbajdžanu je poskrbel, da je celo KGB arhivirala »primer Alijev« in spregledala njegovo lažno preteklost.

Stinger na manevrih NATO v Furlaniji

AVIANO — Na vojaških manevrih »display determination«, na katerih morajo vojaki pokazati, kako se znajdejo v najzahtevnejših položajih in ki potekajo v kraju Cellina Meduna pri Pordenonu, so predstavili tudi raketo Stinger.

Raketa sodi med najodobnejše orožje, ki ga uporablja italijanska vojska. Gre za komaj 16 kilogramov težak predmet in ga torej lahko prenaša en sam človek. Čeprav je izdelana po najzahtevnejših kriterijih računalniške tehnologije, je njeno upravljanje zelo enostavno, učinek pa izredno velik. Stinger leti do tri kilometre daleč in največ 2 kilometra visoko, opremljen pa je s posebnimi napravami, ki s pomočjo infrardečih žarkov letalskih radarjev lahko loči sovražnikovo letalo od zavezniškega. Možnost, da bi raketa zgrešila cilj je torej skoraj nična. Ves čas leta pa Stinger oddaja razpoznavne signale in potrebne informacije operaterju na zemlji.

Žepna raketa, kot so jo že poimenovali, stane razmeroma malo, vsekakor veliko manj od letal in helikopterjev, ki jih sestreljuje.

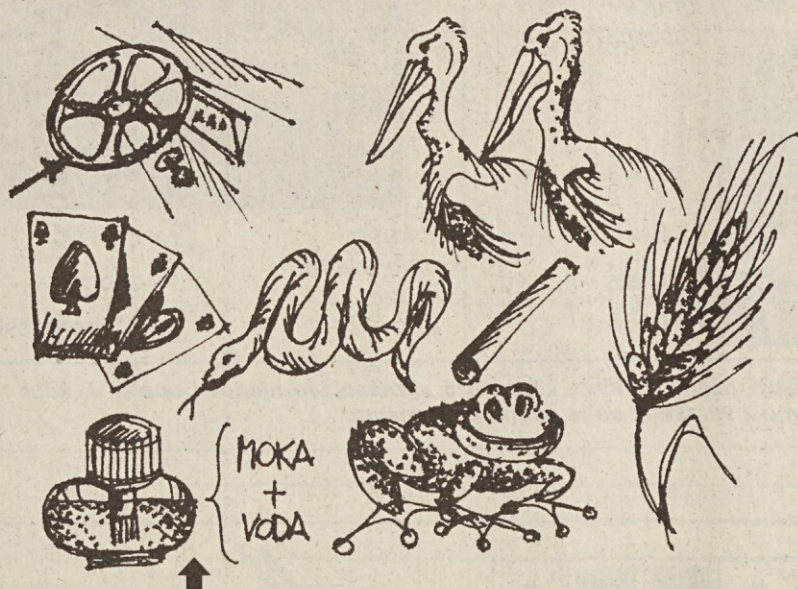
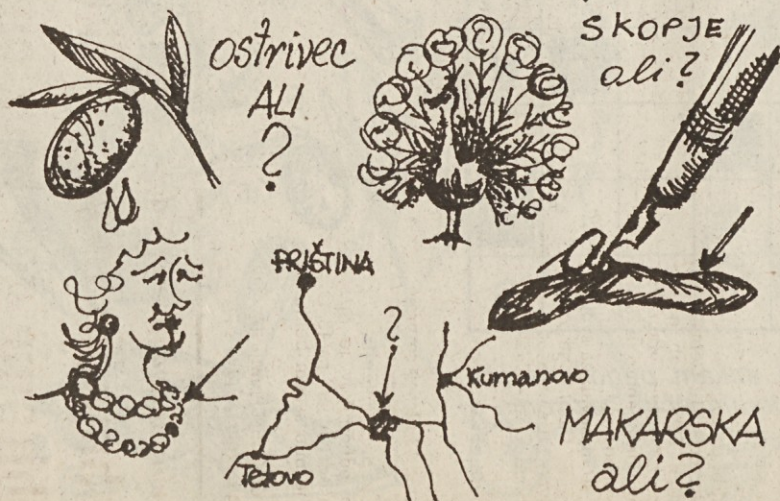
mini

urednik: BRANKO LAKOVIČ

ilustrator: LIANA DRAŠČEK

slikovna križanka

VODORAVNO
NAVPIČNO

			L				P
			I				
				T	E	K	
A	O			R			

V sivih poljih »voščilo« za novo šolsko leto

Dragi minikrižkraževci,

z novim šolskim letom je tudi priloga Primorskega dnevnika Minikrižkraž zopet z vami. Minikrižkraž je sicer »mlad«, saj bo obiskoval le »drugi razred«, to je: izhajal bo drugo leto zaporedoma in bo z vami skozi vse šolsko leto.

Iskreno upam, da boste tudi z letošnjo prilogo zadovoljni, kot ste bili v minulem šolskem letu, kot je pokazal odziv vaših prispevkov (risb).

Naše uredništvo se bo tudi letos trudilo, da boste v Minikrižkražu dobili kar največ zabavnih in poučnih igrice.

In še: pošljite nam čim več prispevkov (risb) in prejeli boste lepe nagrade.

Vsem minikrižkraževcem uspešno šolsko leto.

Branko Lakovič

naši in drugi slikovni kvizi

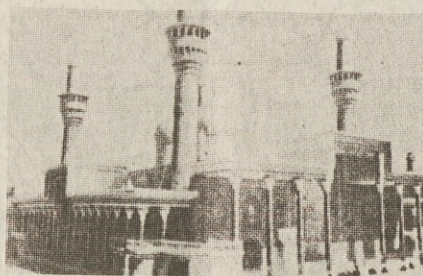
1

Kdo je bil najboljši strelec na letošnjem evropskem nogometnem prvenstvu v Zahodni Nemčiji

- ☐ Van Basten
☐ Vialli
☐ Protasov

2

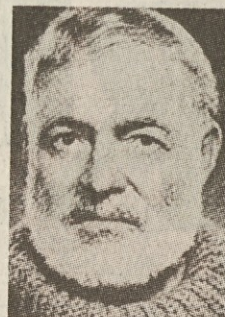

Katero je glavno mesto Iraka?

- ☐ Damask
☐ Teheran
☐ Bagdad

3

Ime ameriškega pisatelja Hemingwaya?

- ☐ John
☐ William
☐ Ernest

4

Kje se odvija tradicionalni praznik Tabor?

- ☐ na Proseku
☐ na Opčinah
☐ v Dolini

5

Ime švedskega teniškega igralca Edberga?

- ☐ Stefan
☐ Mats
☐ Bjorn

6

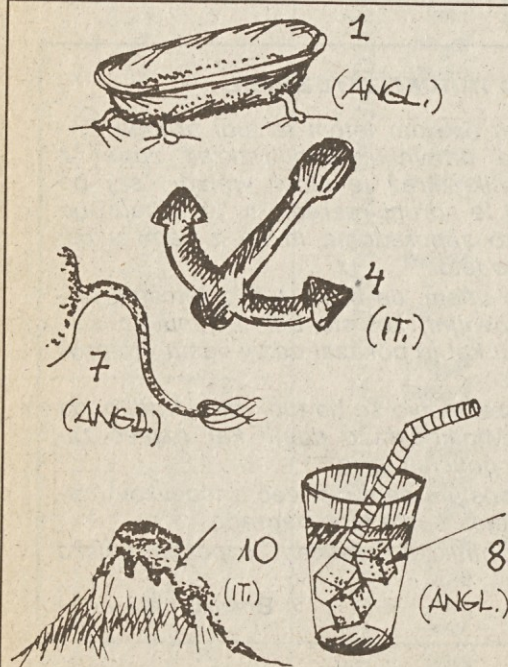

V kateri naši občini je vas Zabrežec

- ☐ v dolinski
☐ v zgoniški
☐ v doberdobski

Kdor je pravilno odgovoril na vseh šest vprašanj, zasluži oceno odlično, kdor na 5 vprašanj, je njegova ocena 8, kdor na 4 vprašanja 7, kdor na 3 vprašanja 6. Za točen odgovor na samo 2 vprašanja pa je ocena nezadostna.

križanka za minipoliglote

1	B		2	S		3	C
4		5		6		R	
7						N	
	H	I		8	9		
		10		A			
		11		T			S

V lik vpiši slikam odgovarjajoče besede v italijanščini, oziroma v angleščini.

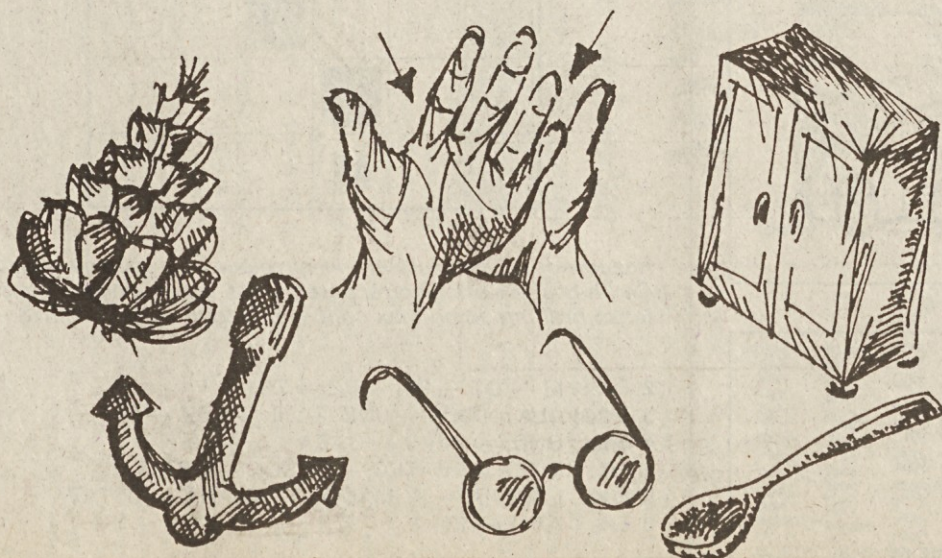

slikovna križanka

				MINIKRIŽKRAŽ JE KAS	MESTO Z BAZILIKO SV. ANTONA	IT. NOG. RADIOKOMENTA- TOR (ENRICO)	AMERIŠKO MOŠKO IME	NAŠA ATLETINJA TAVČARJEVA	PRIPRAVA S TANKO MREŽO	TONE ČUFAR	ANTON AŠKERC	NOMEN NESCIO
				MEJI NA AFGANISTAN								
				PREBIVALEC ZDA								
				9						ODPOSLANEC, PODBLAŠČENEC	NADLEŽNA ŽUŽELKA	BERI PRIMORSKI DNEVNIK
				REKA V JUŽNI AMERIKI								TURČIJA
LUKSEMBURG		IT. FILM: IGRALEC (ALBERTO)	POVRŠINA, OBMOČJE	PRODUKTI TNT					KONICA			
				KATEGORIJA (OKR.)					ZAPREKA			
MESTO NA JAPONSKEM								FILMSKI IGRALEC SHARIF				
NAŠA OPERNA PEVKA JANKOVIČ					GALERIJA V LJUBLJANI			AVT. OZNAKA VICENZE			ŽENSKO LJUBK. IME	DVE NICLI
ČEVLAJSKA NIT						VOLT		ITALJANSKO JEZERO				
						ITALIJA, AVSTRIJA		BEOGRAD				
SLAVILNA PESEM				TUDI RIO GRANDE DEL NORTE								
AFRIŠKI VELETOK				IT. PISEC (EMILIO)								MINIKRIŽKRAŽ ZA VSAK ČAS

mreža

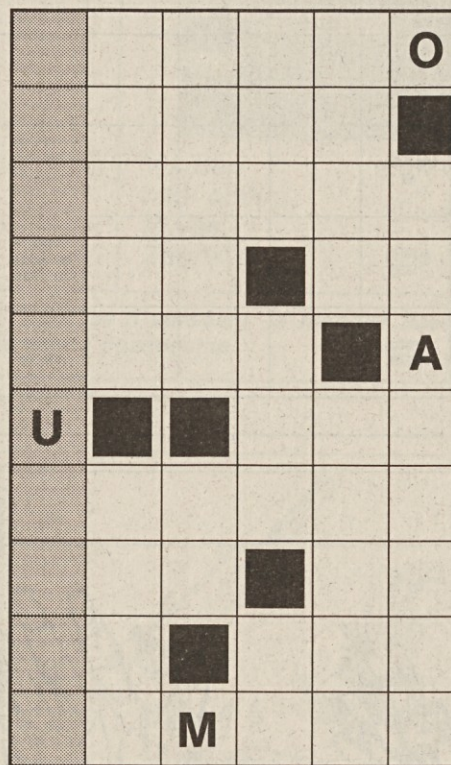
	T			
	■	Č	■	L
			N	
R	■		■	
			R	

Kaj je narisano ob liku? Ugani in besede vpiši v lik. V pomoč je nekaj črk že vpisanih vanj.

1	2		3	4	5	6	7
			P				
8	R	9		10			
11			12		13	R	
		14	M	15			
16	17			18		19	20
21			22		23		P
24				R		25	

A black and white photograph of a soccer player in motion. The player has dark, curly hair and is wearing a dark-colored jersey. On the front of the jersey, there is a logo on the left, a small emblem in the center, and a star on the right, with the word 'MEDIOLANUM' printed in large, bold, white capital letters across the chest. The player is running towards the camera, with a blurred background of trees and foliage.

4

igra z računalnikom

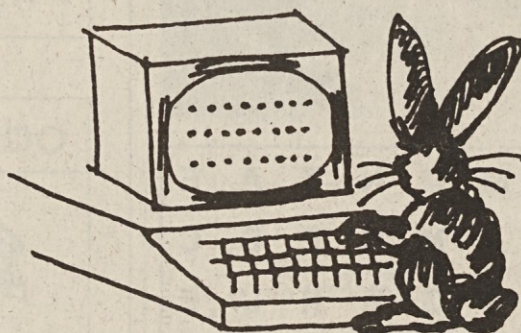
```
5 S=54272
7 DIM A(15),D(15)
10 FORL=STOS+64:POKEL,0:NEXT
15 GOSUB 1000
17 GOSUB 1100
18 GOSUB 1200
20 PRINT "J"; "PREMI: " :PRINT
25 PRINT TAB(7); "W --> OBLIKA VALOVA"
30 PRINT TAB(7); "A --> ATTACK"
40 PRINT TAB(7); "S --> SUSTAIN"
45 PRINT TAB(7); "T --> CAS SUSTAINA"
50 PRINT TAB(7); "R --> RELEASE"
60 PRINT TAB(7); "D --> DECAY"
70 PRINT TAB(7); "P --> SIRINA VALOVA"
72 PRINT TAB(7); "B --> MRTVI CAS"
75 PRINT TAB(7); "+" --> ZVIS.FREQUENZE"
76 PRINT TAB(7); "-" --> ZNIZ.FREQUENZE" :PRINT:PRINT
80 GETA$:IF A$="" THEN 80
82 IF A$="W" THEN 200
84 IF A$="A" THEN 250
86 IF A$="S" THEN 300
88 IF A$="R" THEN 350
90 IF A$="D" THEN 400
92 IF A$="P" THEN 450
94 IF A$="T" THEN 500
96 IF A$="+" THEN GOSUB 1400
97 IF A$="-" THEN GOSUB 1450
98 IF A$="" THEN GOSUB 1450
100 REM
105 POKE S+24,15
110 POKE S+5,16*A+D
120 POKE S+6,16*SL+R
130 POKE S+3,INT(P/256)
140 POKE S+2,P-256*INT(P/256)
150 FOR I=1 TO 8
160 IF INT(F(I))<=65536 THEN POKE S+1,INT(F(I)/256)
170 POKE S,F(I)-256*INT(F(I)/256)
180 IF INT(F(I))<=65536 THEN POKE S+4,2*(W+3)+1
185 FORJ=1 TO T:NEXT
187 POKE S+4,2*(W+3)
188 FORJ=1 TO B:NEXT
190 NEXT I:GOTO 20
200 PRINT "OBLIKA VALOVA"; " - " :W:PRINT
202 PRINT "1=TRIKOTNA"
204 PRINT "2=ZAGASTA"
206 PRINT "3=KVADRATNA"
208 PRINT "4=BELI GLAS":PRINT
210 INPUT "IZBERI OBLIKO VALOVA (1-4)";W
215 IF W<1 OR W>4 THEN 210
220 GOTO 100
250 PRINT "ATTACK =" :A:PRINT
260 INPUT "IZBERI ATTACK (0-15)";A
265 IFA<0 OR A>15 THEN 260
270 GOTO 100
300 PRINT "SUSTAIN =" :SL:PRINT
310 INPUT "IZBERI SUSTAIN (0-15)";SL
315 IF SL<0 OR SL>15 THEN 310
320 GOTO 100
350 PRINT "RELEASE =" :R:PRINT
360 INPUT "IZBERI RELEASE (0-15)";R
365 IFR<0 OR R>15 THEN 360
370 GOTO 100
400 PRINT "DECAY =" :D:PRINT
410 INPUT "IZBERI DECAY (0-15)";D
415 IF D<0 OR D>15 THEN 410
420 GOTO 100
450 PRINT "SIRINA VALOVA =" :100*P/4095:PRINT
460 PRINT "IZBERI SIRINO VALOVA " :INPUT "(0-100)";P
465 IF P<0 OR P>100 THEN 460
470 P=P*4095/100
```

Igro je pripravil

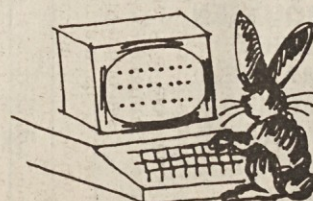
MITJA MALALAN

in to za

COMMODORE 64


```
480 GOTO 100
500 PRINT "TRAJANJE SUSTAINA =" :T: "MILISEKUND":PRINT
510 PRINT "NAJMANJSE TRAJANJE ZA CIKEL " :PRINT "ATTACK/DECAY JE "
515 PRINT A(A)+D(D); "MILISEKUND " :PRINT
520 INPUT "IZBERI TRAJANJE V MILISEKUNDAH";T
530 GOTO 100
550 PRINT "MRTVI CAS JE " :B: "MILISEKUND":PRINT
560 PRINT "IZBERI MRTVI CAS " :INPUT " V MILISEKUNDAH";B
570 GOTO 100
1000 W=1:A=8:D=6:R=9:SL=12:P=2000:T=302
1010 RETURN
1100 FOR I=1 TO 8:READ F(I):NEXT
1110 DATA 4291,4817,5407,5728,6430,7217,8101,8538
1120 RETURN
1200 FOR I=0 TO 15:READ A(I):D(I)=3*A(I):NEXT
1210 DATA 2,8,16,24,38,56,68,80,100,250,500,800,1000,3000,5000,7000
1220 RETURN
1400 FOR I=1 TO 8:IF F(I)=F(I)*2:NEXT:RETURN
1450 FOR I=1 TO 8:IF F(I)=F(I)/2:NEXT:RETURN
READY.
```


osmosmerka («puzzle»)

A	D	M	O	N	Z	A	E
L	B	A	N	N	E	S	C
B	E	R	G	E	R	U	E
O	N	T	E	S	E	Z	S
R	E	I	E	T	J	U	E
E	T	N	S	U	T	K	R
T	T	I	A	O	Q	A	T
O	O	N	L	B	R	I	A
I	N	N	T	S	O	R	P
I	R	A	R	R	E	F	S
M	A	N	S	E	L	L	S

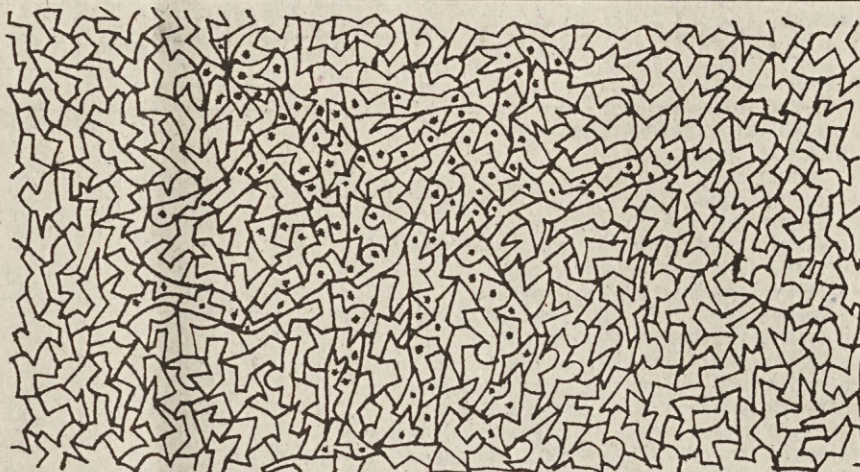
Po abecednem redu navedeni piloti, avtomobili in dirkališča formule 1 so v liku pomešani v vseh osmih smereh (vodoravno, navpično, diagonalno, naprej in nazaj).

Ko boš uokviril vse besede, ti bo ostalo še devet črk, ki tvorijo ime italijanskega pilota formule 1.

ALBORETO
BERGER
FERRARI
LOTUS
MARTINI
NANNINI
PIQUET
SENN
SUZUKA

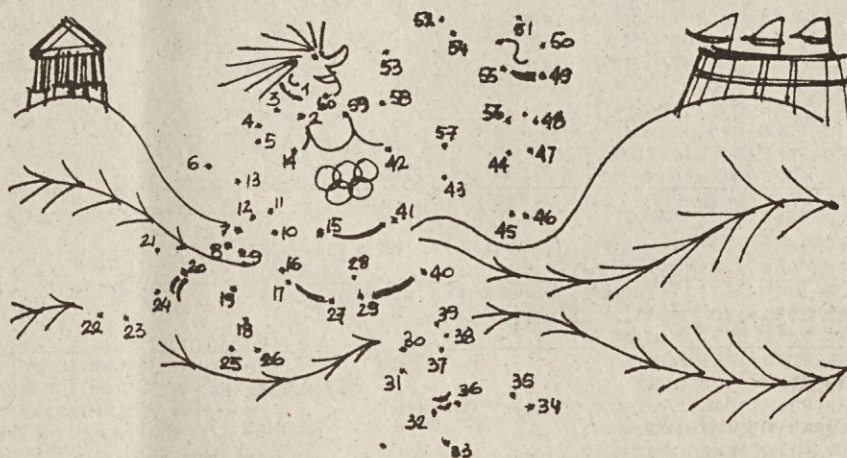
BENETTON
BOUTSEN
JEREZ
MANSELL
MONZA
PATRESE
PROST
SPA

kaj se bo prikazalo

Pobarvaj vse dele, ki so označeni s piko

od pike do pike

Poveži vse pike s črtami v zaporedju od 1 do 60

blodnjak

Po kateri poti do prave šole?

vaše risbe

Ta prostor smo namenili **tebi!**

upogni

s škarjami izreži
po označeni črti

V okviru že imaš nekaj elementov,
na podlagi katerih sestavi kar
najlepšo risbo. Posebna
komisija Minikrižkraža bo izbrala
tri najlepše risbe.

Izbrali pa bomo takole:

- naj-risbo za 1. in 2. razred osnovne šole. Nagrada: 5 kaset
- naj-risbo za 3., 4. in 5. razred osnovne šole. Nagrada: 5 kaset
- naj-risbo za srednje šole. Nagrada: mladinska knjiga.

Ne pozabi navesti:

ime in priimek

bivališče

šola in razred

Risbo pošlji najpozneje
do 3. 10. 88, na naslov:

PRIMORSKI DNEVNIK
MINIKRIŽKRAŽ
34137 Trst - Ul. Montecchi 6

rešitve iz te številke

STRAN 1

Slikovna križanka

Volan - pelikana - asi - udav - cev -
tek - klas - Lim - AO - krota.

STRAN 2

Naši in drugi slikovni kvizi

1. Van Basten, 2. Bagdad, 3. Ernest,
4. na Opčinah, 5. Stefan, 6. v dolinski.

Križanka za minipoliglote

1. bath, 2. sci, 3. cane, 4. ancora, 7.
tail, 8. ice, 9. car, 10. lava, 11. stars.

STRAN 3

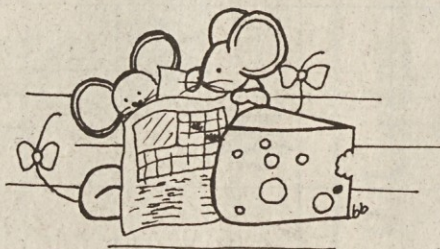
Slikovna križanka

Pakistan - Američan - devet - Orinoko
- L - vina - ost - Osaka - Omar - Nora -
VI - dretna - V - Iseo - oda - Rio Bravo -
Nil - Salgari. Na slikah = London, vol.
Mreža

Storž - i - č - l - dlani - r - l - c -
omara.

STRAN 4

Križanka

1. E.K., 3. Pivka, 8. mrk, 10. Kras, 11.
Akra, 13. ari, 14. omet, 16. lik, 18. pika,
21. imam, 23. Čop, 24. Cerar, 25. TO.

Kombinacijska križanka

Romano - Urali - ustava - dok - OT -
gnoj - oil - Lorena - laž - TN - iz - pet -
Tamara. Rešitev = Ruud Gullit.

Anagram

EP: SITI Danci = apendicitis.

STRAN 6

Osmosmerka

Rešitev = De Cesaris.

STRAN 8

Slikovna križanka

Kava - amen - one - čar - Elisa -
vulkan - Ikar - Estonec - are - LP - satira
- A.N. - IE - notica - KH - ikone - oaza -
kamini - vrv - cin - Nat - okusi - oko -
renta - Ivo - kip - otep - žepnina - pire -
mleko - Avar - VA - Oslo - O.T. V sivih
poljih = Veliko uspeha v novem šol-
skem letu.

Opomba

Za vse križanke so rešitve navedene
le za vodoravno.

MINIKRIŽKRAŽEVI SODELAVCI

V tej številki so sodelovali: Mario Ma-
gajna, Aleksander Mužina, Jože Pete-
lin.

slikovna križanka z voščili

						PREKOPI	NOVI SVET	BENETKE	ANCONA
				ZAKLIJUEK MOLITVE					
				ATA					
				ENA V LONDONU					
MIK						ARABCI			
LATINA			IME KARENINE	DOTIK ŽOGE OB MREŽO	TUJE ŽENSKO IME				
					PRISTAŠ CINIZMA	PRVI MITOLOŠKI LETALEC			
PREBIVALEC ESTONSKE							TROPSKE PAPIGE		
							NAJMANJŠI DELEC PRVINE		
LUKSEMBURG, PORTUGALSKA		ZABAVLJICA, POSMEŠNICA					ANTON NOVAČAN		
							POBUDE		
ITALIJA, ŠPANJA				MAJHNA NOTA					
KAMBODŽA, MADŽARSKA					SVETNIŠKE PODOBE			4+1	
ŽELEZNICA V PUŠČAVI					ODPRTA OGNJIŠČA V SOBI				
				MINIKRIŽ-KRAŽ ZABAVEN IN POUČEN ZA VSAK ČAS	REKA V JUŽNI AMERIKI	S PESTJO STRNJEN SNEG	URUGVAJ, NORVEŠKA	KOSITER	
	AM. PEVEC "KING" COLE			OKUSNOSTI				DEL NOGE	
NAM OMOGOČA VID				REDNI DOHODKI OD KAPITALA				MUZA LJUBEZENSKEGA PESNIŠTVA	
ZAČETNICI IZTOKA ŽAGARJA				SPODRS LJAJ					
IME PISATELJA ANDRIČA			STATUA				OTEPANJE		
			NOGOMETAS ROME						
DROBIŽ ZA V ŽEP							ZMEČKAN KROMPIR		
						EVA SRŠEN	OBER		
							MARTIN LUTHER		
VALJEVO				GLAVNO MESTO NORVEŠKE				OTON TRABANT	

